

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 2,8 €

Jaromír Drábek:

**Nelze se
donekonečna
spoléhat
na stát**

SENI CUP 2012

Fotbalový turnaj,
kde góly nehrály
hlavní roli

**Švýcarsko-česká spolupráce
v dlouhodobé péči o seniory**

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XIV.
červen–červenec 2012

Dopřejte Vaším pacientům více jistoty

Díky patentovanému kroucenému vláknu zůstávají kalhotky MoliCare Mobile suché a udržují pokožku zdravou.

Pohodlí a prodyšnost

Nový tvar spolu s vyšším obsahem vláken lycry zaručují, že kalhotky MoliCare perfektně sedí, přizpůsobí se každému pohybu a neshrnují se.

Spolehlivá absorpce

Třívrstvé savé jádro s unikátní technologií krouceného vlákna je zárukou antibakteriálního povrchu a neutrálního pH 5,5 pro zdravou pokožku. Navíc obsahuje speciální molekuly proti zápachu, čímž přispívá k většímu pocitu jistoty a bezpečí.

Více informací a **VZORKY ZDARMA** pro Vaše pacienty získáte na bezplatné telefonní lince 800 100 333 nebo na www.hartmann.cz

MoliCare Mobile®

 odborný časopis
sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
 Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
 sociálních služeb ČR
 Adresa: Kotnovská 137, 390 01 Tábor
 Tel./fax: +420 381 213 332
 www.socialnisluzby.eu
 www.apsscr.cz
 IČO 604 458 31

Ročník: 14
Číslo: 6–7/2012 ČERVEN–ČERVENEC
Cena: 69 Kč / 2,8 € (cena letních dvojísel)
Roční předplatné: 538 Kč / 21,6 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
 Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
 e-mailem nebo telefonicky na adresu vydavatele
 nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
 resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
 Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek
 sefredaktor@apsscr.cz
 + 420 606 832 551
 Zástupkyně šéfredaktora: Mgr. Magda Dohalová
 redakce@apsscr.cz
 + 420 606 751 156

Jazyková korekce:
 Mgr. Jana Hanousková
 Jazyková korekce slovenských textů:
 Mgr. Juliana Hanzová

Redakční rada:
 Mgr. Petr Brázda
 JUDr. Vladimír Hort
 Mgr. Petr Hanuš
 Mgr. Irena Lintnerová
 Ing. Jiří Horecký, MBA
 Ing. Renata Kainráthová
 Zdeněk Kašpárek
 Mgr. Miroslav Sklenář
 Mgr. David Šourek
 Ing. Iva Merhautová, MBA

Grafické zpracování a tisk:
 RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
 SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlíbku 1800/77,
 hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
 www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
 fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
 SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
 MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.
 P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
 Tel.: 00421/2/67201931-33 předplatne
 e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
 Nejlí uvedeno jinak:
 Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:
 Magda Dohalová: Kapellbrücke, Luzern

Příspěvky a inzerce:
 Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
 Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky
 z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.
 Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.
 Nevýžádané rukopisy, fotografie a další podklady
 k příspěvkům se nevracují. Přetiskování krátkých úryvků
 článků je možné pouze s uvedením přesné citace včetně
 názvu a jména autora článku, ročníku, čísla a strany.
 Přetiskování celých článků či jejich částí přesahujících
 jeden odstavec je možné pouze se svolením redakce.
 Šíření kopií článků je možné pouze zdarma. Uzávěrka
 je vždy 15. dne předchozího měsíce. Další pokyny pro
 autory a inzerynty naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:
 Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
 ISSN 1803-7348

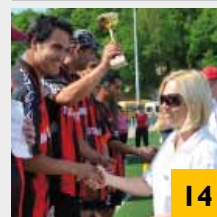

Z obsahu čísla:

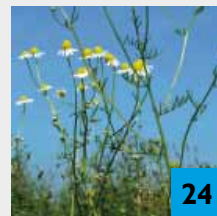
- První sociální karty se objeví na konci června 6
- Švýcarsko-česká spolupráce v dlouhodobé péči o seniory 8
- V Olomouci se sešli zástupci církevních poskytovatelů sociálních služeb 12
- SENI CUP 2012 – fotbalový turnaj, kde góly nehrály hlavní roli 14
- Jaromír Drábek: Nelze se donekonečna spoléhat na stát 18
- Slovenská asociace: Riešenie agresívnych stavov klientov 22
- Voňavý svět aromaterapie, 3. část – Aromaterapie pro praxi 24
- Nevidíme, neslyšíme, ale cítíme – problematika hluchoslepoty, 4. část 26
- Podpora křesťanských etických hodnot v sociálních službách 28
- Vážně nemocní potřebují naši blízkost 30
- Tísňová péče, 2. část – Financování a specifika individuálního plánování 32
- Znevýhodněné rodičovství 34
- Dobrovolnictví – model spolupráce vysílající a přijímající organizace 36
- Sport osob s intelektovým postižením – organizace Inas 38
- Práce se zaměstnanci v transformačních změnách 40
- VOP: Stanovení způsobu výpočtu úhrad za sociální služby 42
- Recenze: Tělesné postižení jako fenomén 43
- Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 44
- Zařízení certifikovaná systémem Značka kvality 48
- Názory, ohlasy: Pracovní příležitost pro naše uživatele 49
- Pro inspiraci: Střípky vzpomínek – kniha, kterou sepsali sami uživatelé 50
- Cvičení pro seniory 50
- Střípky z domova 52

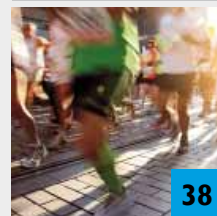
8

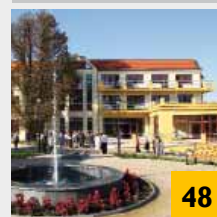
14

24

38

48

50

Od 9. do 20. července omluvte naši nepřítomnost v redakci z důvodu dovolených. Příští číslo časopisu vyjde 20. září 2012 jako dvojčíslo 8–9/2012. Uzávěrka tohoto vydání je 15. srpna.

Pokud
člověk chápe
bytí jako úkol,
je vždy
schopen
je snést.

Marie von Ebner-Eschenbach

ÚVODNÍK VICEPREZIDENTKY

Vážené kolegyně, kolegové, čtenáři,
měli bychom si uvědomit, že ať je nám třicet, šedesát nebo devadesát let, ke stáří směřujeme všichni. Záleží jen na našem přístupu, kdy se za staré začneme považovat. Velkou roli jistě hraje i rodina. Jaké jsou v ní tradice, jak rodina vnímá role svých členů, jak jsou k sobě jednotlivé generace navzájem tolerantní. Zda s nástupem do penze přijmeme úlohu seniora, který bude plně závislý na pomoci druhých, nebo zda se staneme aktivní babičkou či dědečkem.

S oběma modely stáří se jistě všichni každodenně setkáváme ve svém okolí. Záleží na nás, jakým se necháme inspirovat, a jakou kvalitu života si tudíž zvolíme. Pohled na odevzdaného, apatického člověka bez plánů a vizí je velmi smutný a deprimující. Ale senior, který má nabitý diář, je právoplatným členem rodiny, žije v komunitě s přáteli, věnuje se svým zálibám, koníčkům, vnoučatům... To je jistě vize, která se pomalu stává trendem a je součástí našich životních cílů.

Bez ohledu na věk bychom neměli čekat jen na ohrožení a hledat, co je problém, co nemůžeme. Důležitější je si vytvořit životní filozofii, která je založená na hledání nových příležitostí a překonávání překážek. A proto vychovávejme sebe i své děti v aktivitě, pestrosti a toleranci, neboť „Co se v mládí naučíš...“

Přeji vám všem slunečné a aktivní léto!

Mgr. Irena Lintnerová
viceprezidentka APSS ČR pro ambulantní služby

EDITORIAL

„Nezůstávejte dlouho na kluzišti“

V průběhu květnového mistrovství světa v ledním hokeji jsem podobně jako velká část našich trávil hodiny času u televize sledováním zápasů našeho týmu s jeho rivaly. Nejsem žádný skalní hokejový fanda, jména všech našich hráčů bych rozhodně dohromady nedal, ale když o něco důležitějšího jde a kvalita hry tomu odpovídá, baví mě to. Klíčový zápas se Švédskem o postup do semifinále jsme odehráli opravdu skvěle – až na jeden, naštěstí relativně krátký, časový úsek. V něm jsme během několika málo minut dostali dva góly a naděje na dobrý výsledek začaly blednout. Když se hokejoví komentátoři snažili zanalyzovat, co je příčinou výrazného propadu v kvalitě hry českých hráčů, došli k zajímavému závěru: Málo střídají, zůstávají na kluzišti příliš dlouho.

Je zajímavé někdy pozorovat, jak navzdory všemožným technickým udělátkům, která by nám ve skutečnosti měla přinést spoustu volného času na odpočinek, mají naše životy stále stresovější a hektičtější charakter. Je to prosté: sice už díky počítačům většinou nemusíme psát dopisy ručně a běhat s nimi na poštu, zato musíme korespondence vyřídít několikanásobně více, než tomu bývalo dříve. Přeprava z místa A do místa B je sice dnes mnohem rychlejší a pohodlnější než před sto lety, zato musíme najezdit či nalítat mnohem více kilometrů. Ke komunikaci s obchodními partnery či přáteli už není nutné je navštívit, stačí se přihlásit na Facebook, Skype či prostě zvednout telefon, ale zato jednáme s mnohonásobně větší skupinou lidí, než tomu bývalo kdysi. Zkrátka – technická pomoc velká, úspora času a energie prakticky žádná. K tomu všemu se cítíme být dobou a okolnostmi stále tlačeni k větším výkonům, lepším výsledkům, vyšším výdělkům. Máme pocit, že se to naše „kluziště“ bez nás (nebo my bez něj?) prostě neobejde. Jenže tělo i duše dostávají zabrat. A nakonec to odnesou paradoxně i ty výsledky.

Takže, milí čtenáři, jak zaznělo na jedné z našich konferencí, je třeba se „pracovat“ k odpočinku. Neváhejte – začíná doba dovolených. Ať už dáváte přednost válení se u moře nebo běhání po kulturních památkách a přírodních krásách, ať držíte v rukou raději knížku nebo říditka horského kola, nechte se co nejdříve na svém kluzišti vystřídat a užijte si pár dnů zaslouženého odpočinku. My v redakci to uděláme taky. Ve vlastním i vašem zájmu.

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

Diakonie ČCE ve spolupráci s APSS ČR
vyhlašuje X. ročník celostátního ocenění

PEČOVATEL/KA ROKU 2012

společně s II. ročníkem soutěže

NÁRODNÍ CENA APSS ČR PRACOVNÍK SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Koho chceme ocenit?

Sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách působící ve všech druzích sociálních služeb.

Záštitu nad akcí převzala manželka prezidenta republiky ČR paní Livia Klausová.

Jaká jsou pravidla pro nominaci?

Návrh na jednotlivá ocenění v kategoriích PEČOVATEL/KA ROKU - SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK – PRACOVNÍK V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH mohou zasílat klienti, rodiny a přátelé klientů, spolupracovníci a vedoucí výše jmenovaných služeb.

- Na jednotlivá ocenění mohou být navrženi mimořádně kvalitně pracující, obětaví a zodpovědní pracovníci a pracovníci sociálních služeb.
- Podmínky nominace platné pro všechny kategorie: délka praxe min. 3 roky, současný zaměstnavatel je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb v ČR.
- Hodnotící komise je složená z odborníků v oblasti sociálních služeb.

Kam zaslat nominace

Příhlášky zasílejte prostřednictvím kontaktního formuláře na webu www.pecovatelkaroku.cz.

Kdy a kde budou ocenění slavnostně vyhlášena

Vyhlášení výsledků a předání cen se koná **29. 11. 2012 na Novoměstské radnici v Praze.**

Kde získáte podrobnější informace

Všeobecné informace o soutěži jsou k dispozici na webu www.pecovatelkaroku.cz. Podrobnější vysvětlivky Vám poskytnou odd. vnějších vztahů Diakonie ČCE na e-mailu pr@diakonie.cz a dále sekretariát Diakonie ČCE - SKP v Praze na e-mailu pecovatelkaroku@diakonie.cz, popř. na tel. 222 520 589 (odborné dotazy).

Uzávěrka pro podání návrhů je **20. září 2012.**

Zakladatelem ocenění Pečovatel/ka roku je Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Praze.

Generální partner:

Mediální partneři:

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
a Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhláší na

8.–14. října 2012

TÝDEN

**SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
ČESKÉ REPUBLIKY**

Bližší informace naleznete na stránkách
www.tyden-socialnich-sluzeb.cz.

Institut vzdělávání APSS ČR
Vás zve na odborný seminář

**Zákon o zdravotních službách
Soudní spory s VZP
Věcný záměr zákona
o dlouhodobé péči**

18. 7. 2012 Domov Slunečnice, Ostrava
19. 7. 2012 Domov pro seniory Věstonická, Brno

Elektronický formulář přihlášky a informace o semináři
jsou uvedeny na www.apsscr.cz

Členové APSS ČR k 7. 6. 2012:

• 881 organizací • 2134 registrovaných služeb

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky pořádá

IV. výroční kongres poskytovatelů sociálních služeb
11.–12. 10. 2012 v Táboře

1. den

Plenární zasedání za účasti politiků a předních odborníků v sociální oblasti (účast mimo jiné přislíbili ministr práce a sociálních věcí, veřejný ochránce práv a krajský radní pro sociální oblast), společenský galavečer

2. den

4 workshopy s rozdělením na terénní služby, provozně ekonomickou oblast, sociální pobytové služby a zdravotní pobytové služby

Více informací naleznete na stránkách www.apsscr.cz

První sociální karty

se objeví na úřadech práce na konci června

V polovině letošního roku dojde k zásadní změně vyplácení většiny sociálních dávek. Na začátku července začnou úřady práce postupně vydávat sKartu, na kterou budou občané přijímat všechny dávky s výjimkou důchodů a nemocenské. Do konce roku plánuje Česká spořitelna, která na projektu spolupracuje s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV), vydat přibližně 850 tisíc karet. Jejich smyslem je zefektivnění systému a významné snížení nákladů spojených s vyplácením dávek. Nyní příjemci dávek mohou získat všechny potřebné informace o sKartě na speciálním portálu www.skontakt.cz nebo na lince kontaktního centra (844 844 803).

Zavedením sKaret dojde k významné modernizaci a zefektivnění vyplácení dávek. sKartu postupně obdrží všichni občané ČR, kteří pobírají nepojistné sociální dávky a dávky z oblasti státní politiky zaměstnanosti.

Držitelům sKaret budou příslušné dávky připsány na účet a budou je moci ihned prostřednictvím karty čerpat. sKarta umožní bezhotovostní platby u obchodníků, výběry z bankomatů a bezhotovostní převody na účet v České republice. Karta i vedení účtu budou zdarma, stejně

jako zjištění zůstatku na účtu v bankomatu České spořitelny, jeden bezhotovostní převod nebo jeden výběr z bankomatu České spořitelny pro každou dávku v měsíci. Další služby už budou zpoplatněny, např. každý další výběr z bankomatu České spořitelny bude za 6 Kč, výběr z bankomatu jiných bank pak za 40 Kč. Transakční historii budou moci držitelé sKarty zjistit po přihlášení na účet sKarta na portálu www.skontakt.cz. nebo si mohou sjednat zaslání výpisů.

Příslušné úřady práce budou příjemce dávek informovat, kdy si mají kartu

na úřadě vyzvednout. Do té doby tedy nemusí příjemce dávky podnikat žádné kroky.

Pro osoby se zdravotním postižením sKarta nahradí dnešní papírový průkaz. Tento typ sKarty bude mít navíc na přední straně fotografii a typ průkazu OZP, na zadní straně karty pak datum narození držitele.

Začátkem března byla zahájena komunikace směrem k příjemcům dávek. Jednotlivá kontaktní pracoviště úřadu práce obdržela informační letáky a plakáty. Od 1. května 2012 je k dispozici webový portál www.skontakt.cz, který obsahuje šest základních sekcí: vše o sKartě, poplatky, dávky, návody, nejčastější otázky a odpovědi a kontakty. K dispozici je i vyhledávač pracovišť úřadů práce a také bankomatů České spořitelny.

Obdobný systém, jaký přinese zavedení sKarty, už využívá např. Itálie, Velká Británie, Finsko, USA a další země.

Tiskové centrum České spořitelny

Nové trendy přináší úspory nákladů v prádelenském provozu

ECO³ prací technologie nové řady praček FX

Energie a voda se rychle stávají největší výzvou 21. století. Takže spotřeba těchto životně důležitých zdrojů v pracích strojích pro toto století musí být výjimečně efektivní.

Aby se v Primusu s touto výzvou poprali, vyvinuli novou řadu praček typu FX, které dosahují **eXtrémně nízkých spotřeb vody a energie.**

Pračky řady FX jsou standardně vybaveny revolučním tzv. „kaskádovým“ bubnem. Malé výstupky mezi perforacemi bubnu v tomto inovativním konceptu nabízí mnoho výhod:

- I přes velmi vysoký G-faktor při odstředění, který dosahuje 400 G, se prádlo nelepí na buben a tím usnadňuje vykládku.
- Díky „kaskádovému“ konceptu je v bubnu více otvorů (perforací) na stejné ploše a tím se výrazně zlepšuje odvod vody při ždímání.
- Sklon výstupků usnadňuje extrakci vody, takže prádlo má po skončení pracího cyklu mnohem nižší zbytkovou vlhkost a tím pádem zkracuje čas nutný pro sušení tj. šetří další energii.
- Tvar výstupků v bubnu dodává praní ještě další mechanický účinek a prádlo je tak ještě lépe vyprané.

Dalším významným krokem k hospodárnějšímu provozu bylo testování nových pracích postupů a programů, které byly jednak uzpůsobeny moderním pracím prostředkům, ale taky novým textilním materiálům. Výsledkem je sada programů se sníženou spotřebou vody a energie.

Všechny tyto prací programy pro pračky řady FX byly navíc testovány v Textilním zkušebním ústavu v Brně, podle mezinárodního standardu EN 60456.

A výsledek ? Nové pračky FX prokázaly o 15% nižší spotřebu vody, o 20% nižší spotřebu el. energie a o 25% nižší zbytkovou vlhkost v porovnání s předchozími modely.

Aby v Primusu dali vědět o těchto vynikajících výsledcích, nastartovali kampaň ECO³ wash technology (v překladu: prací technologie), která prezentuje tyto 3 dosažené základní ekologické parametry.

Slovo ECO v názvu kampaně tedy neznamená jenom EKOlologii, ale především EKOnomiku.

ANDRÉ REGLI
velvyslanec Švýcarské
konfederace v České republice

Program švýcarsko-české spolupráce, kde se setkávají různé instituce Švýcarska a České republiky k přípravě společných projektů a výměně zkušeností, je velmi cenný. Nedochází však pouze k setkávání institucí, ale i lidí, což velmi silně podporuje bilaterální vztahy mezi oběma státy.

Naše země mají hodně věcí společných. Obě země jsou malé, Švýčari a Češi myslí podobným způsobem, máme společnou imigrační minulost – v letech 1948 a především 1968 mnoho Čechů emigrovalo do Švýcarska. Po revoluci v roce 1989 se naopak mnoho Švýčarů, např. podnikatelů, přestěhovalo do České republiky. Proto máme mezi sebou blízký vztah. Občas samozřejmě dochází ke střetům v nezásadních otázkách, ale k takovým sporům dochází i v normálním rodinném životě.

RADEK SUDA
vedoucí oddělení koncepce
strategie a financování
sociálních služeb MPSV

MPSV je zapojeno do projektů švýcarsko-české spolupráce na více úrovních. Jednou z nich je projekt APSS ČR, druhou z nich je projekt, kterým zavádíme v moravských krajích nové metody sociální práce se seniory, a švýcarsko-český program ho podporuje investičními dotacemi.

MPSV vnímá tuto spolupráci jako velmi praktickou a efektivní. Ze spolupráce se Švýcarskem jsou výstupy kvalitní, hmatatelné a uvádějí se do praxe. APSS ČR pořádá výměnné pobyty, kde lidé diskutují, porovnávají a snaží se změny přenést do praxe. Proto si myslím, že tento projekt je velmi dobrý a pro Českou republiku přínosný.

Co mně osobně přijde velmi důležité je porovnání praktického provádění péče o seniory ve Švýcarsku a u nás. Ve Švýcarsku mají pěti komplexní, neoddělují sociální a zdravotní péči, která přechází až do péče paliativní; v České republice to bývá oddělováno. Souvisí to i s odlišným způsobem financování. Švýcarský koncept je orientován na potřeby lidí a na tyto potřeby jsou nasazovány nástroje – neřeší tedy, zda člověk potřebuje sociální péči, zdravotní péči a vedle toho mu poskytneme materiální věci, jako je ubytování a strava, ale mají to opravdu velmi strategicky propojené. To je to, co bychom se měli učit.

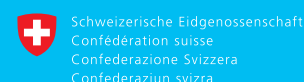
Švýcarské soci se představily

Za účasti velvyslance Švýcarské konfederace v České republice pana André Regliho se v průhonickém hotelu Floret pro přibližně 150 účastníků konala v úterý 24. dubna odborná konference Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a společnosti CURAVIVA Schweiz na téma Sociální služby pro seniory ve Švýcarsku. Jak při zahájení uvedl Jiří Horecký, prezident APSS ČR, jde o další krok několikaleté spolupráce pořádaných organizací, která začala na jaře roku 2010 a je podpořena z Programu

švýcarsko-české spolupráce. V rámci tohoto projektu zaměřeného na přenos know-how a dobré praxe došlo mj. k recipročním studijním cestám zástupců poskytovatelů i státní správy či k přeložení obsáhlého dokumentu společnosti CURAVIVA Schweiz o dlouhodobé stacionární péči ve Švýcarsku a Charty občanské společnosti „Pro důstojné zacházení se staršími lidmi“ do českého jazyka. Zatímco první část projektu byla zaměřena na výměnu zkušeností s péčí o seniory, v létě tohoto roku se těžiště spolupráce posune do oblasti poskytování

ální služby

na odborné konferenci v Průhonicích

se MPSV podílí, považuje právě česko-švýcarský za jeden z nejprínosnějších. Za příkladný uvedl např. proklientský švýcarský koncept stravování uživatelů sociálních služeb, který vykazuje nejen vysokou kvalitu a konkurenceschopnost, ale také značnou míru otevřenosti širší místní komunitě.

Další část konference již patřila odborným příspěvkům zástupců společnosti CURAVIVA. Historii, strukturu, zásady a cíle této organizace představil její ředitel Hansueli Mösle. „CURAVIVA – Svaz domovů a institucí Švýcarsko“ je národním zastřešujícím svazem pro Švýcarsko a Lichtenštejnsko se sídlem v Bernu. Vznikl 1. ledna 2003 fúzí „Svazu domovů Švýcarsko“ (HVS) a „Svazu křesťanských institucí“ (VCI). Ačkoliv původně působil pouze v německy mluvících částech země, nyní pracuje s jednou výjimkou již ve všech kantonech (italsky hovořící kanton Tessin bude připojen do konce tohoto roku). CURAVIVA zahrnuje více než 2400 domovů a institucí s více než 107 000 stacionárními a částečně stacionárními místy (tzn. 90% všech institucí ve Švýcarsku). V jejich domovech pracuje přes 130 000 zaměstnanců na plný úvazek. Svaz má 3 odborné úseky: senioři, dospělí lidé s postižením a děti a mládež se zvláštními potřebami. Zástupci těchto úseků tvoří společně s vedoucími oblastí a s ředitelem operativní vedení svazu. Strategické vedení tvoří 9–11členné představenstvo v čele s prezidentem Otto Pillerem. Svaz má velmi pevné zakotvení ve společnosti, politice i médiích a může díky své velikosti mj. vyhlášovat referendum. Kromě zastupování zájmů svých členů (členství je kolektivní za každý kanton či odborný úsek anebo individuální) vůči veřejnosti, státu a samosprávě svaz podporuje členskou základnu i jednotlivé domovy a instituce při plnění jejich sociálních závazků a zajišťování podpory komplexní kvality života uživatelů služeb.

V dalším příspěvku přiblížil Daniel Domeisen, vedoucí obchodního a právního oddělení společnosti CURAVIVA, švýcarský model financování sociální a zdravotní péče v pečovatelských domech a domovech pro seniory. V celkem

»»» 10

sociálních služeb osobám se zdravotním postižením.

V úvodním projevu André Regli připomněl podporu ve výši více než 1 miliardy švýcarských franků, kterou jeho země poskytuje zemím bývalého východního bloku, členským státům EU, jejímž cílem je pomoc v úsilí o odstranění hospodářských a sociálních nerovností. Příspěvek České republiky tvoří cca 110 miliónů franků. Pan velvyslanec také připomněl problematiku prodlužování lidského věku a radikální zvyšování podílu seniorů v evropské populaci. Upozornil, že

Zástupci partnerské společnosti CURAVIVA Schweiz

za statickými čísly je ovšem třeba vidět seniory jako občany s bohatými životními zkušenostmi a potřebou přijetí, lásky a péče, která jim umožní být dále aktivní. Z tohoto pohledu ohodnotil konferenci i celou česko-švýcarskou spolupráci v sociální oblasti jako vynikající a velmi zajímavý počin.

Zástupce Ministerstva práce a sociálních věcí ČR Radek Suda, vedoucí oddělení koncepce strategie a financování sociálních služeb, ve svém pozdravu účastníkům konference uvedl, že z mnoha mezinárodních projektů, na kterých

Švýcarské sociální služby se představily na odborné konferenci v Průhonicích

09 <<<<

1532 provezech je k dispozici přes 87 000 lůžek, což znamená 72,8 lůžka na 1000 obyvatel nad 65 let věku. Průměrný věk uživatelů těchto zařízení je 85 let u žen a 80,8 u mužů, přičemž ženy tvoří 79 %. Obyvatelé domovů v zařízeních hradí 46,6 % nákladů, ze zdravotního pojištění je hrazeno 20,3 %. Zbytek připadá na obce, kantony, dávky sociální pomoci, dávky pro bezmocnost a tzv. doplňkové služby.

Metodik kvality Oskar Reding upozornil na skutečnost, že nejen v České republice, ale také ve Švýcarsku naráží otázka kvality sociálních služeb na nedostatek financí. Zmínil, co všechno pojem „kvalita“ v kontextu sociálních služeb zahrnuje (mj. stravování, mobilitu, jistoty, možnost uměleckého vyjádření či chovu domácích mazlíčků atd.). Ve spolupráci s Institutem pedagogických věd na curyšské univerzitě CURAVIVA hledá definování obsahu pojmu „kvalita“, její místo při individualizaci služeb a sjednocení terminologie pro potřebu praxe poskytovatelů.

Markus Leser, vedoucí oddělení péče o seniory, se ve svém příspěvku zabýval výzvami v oblasti spolupráce pobytových a terénních služeb, ve švýcarských realitách tedy domovů a služeb tzv. Spitexu, na úrovni obcí a měst. Výsledkem takových projektů je tzv. integrovaná péče přinářející společně řešení pro oblast péče o seniory. Forma spolupráce se v jednotlivých případech liší úrovní nezávislosti, resp. intenzitou spolupráce, od forem velmi volných až po fúze. Integrovaná péče

Za předsednickým stolem usedli i ředitel společnosti CURAVIVA H. Mösle a švýcarský velvyslanec A. Regli

však vždy přináší sjednocování standardů kvality, vytváření nízkoprahových přechodů z terénní do pobytové formy péče, zvyšování atraktivity zaměstnavatelů a často také schopnost poskytovat více kvality i kvantity služeb za stejných finančních nákladů jako doposud.

Poslední dva konferenční příspěvky patřily vedoucím oddělení péče v jednotlivých zařízeních. Nejprve se Silvia Meierová z Denního stacionáře Bächli (Pečovatelství služba Nürensdorf) zabývala problematikou systému a přístupů v paliativní péči. Ta má mít v centru pozornosti priority, důstojnost a autonomii pacienta a být poskytována na místě, kde si ji pacient přeje mít.

V závěrečném příspěvku týkajícím se zajištění kvality života seniorů s demencí Edith Schulerová ze seniorské rezidence Am Schärme v Sarnenu popsala praxi tohoto zařízení, kde funguje model tzv. skupinového bydlení s pečovatelskou službou. V centru péče stojí terapie prostředím s důrazem na biografii uživatelů, jejich individuální potřeby, autonomii a umožňování zážitků při smysluplné činnosti. Pracuje se především s pocity uživatelů, které jsou u lidí s demencí nejen zachovány, ale hrají s postupem onemocnění stále důležitější úlohu.

Zdeněk Kašpárek

Úspěšná partnerská spolupráce české a švýcarské asociace

Na české straně Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, na švýcarské straně společnost CURAVIVA Schweiz. Organizace s podobným posláním, cíli, úkoly a zásadami se společně podílely na vzniku a realizaci projektu „Přenos know-how a dobré praxe v dlouhodobé péči o seniory“ podpořeného z Fondu partnerství v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce a společnými silami vedou tento projekt k úspěšnému konci.

V rámci projektu byla odborníky ze švýcarské asociace zpracována rozsáhlá studie o dlouhodobé stacionární péči ve Švýcarsku, která je k dispozici v německém jazyce i českém překladu. V současnosti se dokončuje zpracování komparační studie českého a švýcarského systému poskytování dlouhodobé péče o seniory, na jejímž vzniku se podílí odborníci z Asociace po-

skytovatelů sociálních služeb ČR a Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. V rámci projektu byly přeloženy i další dokumenty poskytnuté společností CURAVIVA Schweiz, které mohou být přínosné i pro české prostředí poskytování sociálních služeb. Jedná se o Chartu občanské společnosti „Pro důstojné zacházení se staršími lidmi“ či publikaci o práci a terapiích se zvířaty v pobytových zařízeních sociálních služeb.

V průběhu projektu byly realizovány výměnné studijní cesty českých a švýcarských expertů s bohatým odborným programem. Nedávná návštěva švýcarských partnerů v ČR se uskutečnila ve dnech 23. – 27. dubna. Program zahrnoval prohlídku s odborným výkladem v Domově pro zrakově postižené Palata v Praze, v Domově pro seniory Vychodilova v Brně a v Domově Slunečnice v Ostravě, dále při-

jetí švýcarské delegace Mgr. Petrem Hanušem, ředitelem odboru sociálních služeb a sociální práce, na MPSV ČR a workshopy na aktuální témata z českého a švýcarského prostředí poskytování sociálních služeb seniorům. Součástí programu byla i aktivní účast švýcarské delegace na celodenní konferenci v Průhonicích uskutečněné pro více jak 150 účastníků.

Ačkoli projekt bude oficiálně ukončen v červnu tohoto roku, spolupráce v oblasti poskytování sociálních služeb seniorům bude prostřednictvím zástupců partnerských organizací i nadále pokračovat. Švýcarský systém poskytování sociálních služeb je pro české prostředí v mnohém inspirující a představuje nové výzvy ke zkvalitnění života seniorů v českých pobytových zařízeních.

Mgr. Petra Kulveitová
projektová asistentka APSS ČR

Teze dokumentu

CHARTA

OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

PRO DŮSTOJNÉ ZACHÁZENÍ SE STARŠÍMI LIDMI

- 1 DEMOGRAFICKÉ STÁRNUTÍ JAKO ŠANCE A VÝZVA**
Usilujeme o společnost, která vnímá demografické stárnutí jako šanci a starší lidi jako cenné zdroje.
- 2 UZNÁVAT STÁRNUTÍ**
Usilujeme o společnost, která uznává stárnutí jako vývoj patřící k životu.
- 3 VYTVOŘIT NOVOU KULTURU STÁŘÍ**
Usilujeme o společnost, v níž starší lidé sebevědomě prožívají a vytvářejí odpovídající kulturu stáří.
- 4 STÁRNUTÍ PŘEDSTAVUJE ŠANCI NA DALŠÍ ROZVOJ**
Usilujeme o společnost, v níž se starší lidé mohou rozvíjet až do vysokého věku.
- 5 VYROVNÁNÍ SE S ÚSTŘEDNÍMI OTÁZKAMI LIDSKÉHO BYTÍ**
Usilujeme o společnost, ve které lidé přijímají svou zranitelnost, závislost a smrtelnost a mohou se při tom spolehnout na solidaritu ostatních.
- 6 DŮSTOJNOST ČLOVĚKA PŘETRVÁVÁ I VE VYSOKÉM VĚKU**
Usilujeme o společnost, která neomezeně respektuje důstojnost starých lidí bez ohledu na to, jaký je jejich zdravotní stav nebo v jaké životní situaci se právě nacházejí.
- 7 POTŘEBA PODPORY STARÝCH LIDÍ SE ZVYŠUJE**
Usilujeme o společnost, v níž se starým lidem dostane potřebné podpory a v níž jsou vyvinuty nabídky odpovídající jejich potřebám.
- 8 OŠETŘOVÁNÍ A PÉČE SE ŘÍDÍ SEBEURČENÍM**
Usilujeme o společnost, v níž je respektováno sebeurčení starších lidí i při jejich snížené schopnosti úsudku.
- 9 LIDSKÁ NÁKLONNOST JE STEJNĚ DŮLEŽITÁ JAKO ODBORNÁ PODPORA**
Usilujeme o společnost, v níž jsou psychosociální potřeby starých lidí brány stejně vážně jako jejich tělesné potřeby.
- 10 ROZVOJ DŮSTOJNÉ KULTURY UMÍRÁNÍ**
Usilujeme o společnost, v níž je umírání vnímáno jako součást života a všichni umírající získají užitečnou a důstojnou pomoc.

Chartu podpořili:

Dr. Otto Piller, prezident CURAVIVA Schweiz – svaz domovů a institucí Švýcarska, **Silvia Indermaur**, viceprezidentka Curahumanis – odborný svaz pro péči a ošetřování, **Vreni Spoerry**, prezidentka Pro Senectute Schweiz, **Pierre Théraulaz**, prezident SBK – švýcarské profesní sdružení pečovatelek a pečovatelů, **Dr. Stéphanie Mörkofer-Zweiz**, prezidentka Svazu Spitex Švýcarsko, **Birgitta Martensson**, generální ředitelka Švýcarského sdružení pro Alzheimerovu chorobu, **René Rhinow**, prezident Švýcarského červeného kříže, **Daniel Biedermann**, prezident UBA Schweiz – nezávislé místo stížností pro stáří

HANSUELI MÖSLE
ředitel CURAVIVA Schweiz

Švýcarsko-český projekt je pro nás zajímavý ze dvou důvodů. Z odborného hlediska poznáváme, jak fungují jednotlivé instituce v České republice, zjišťujeme, jakým směrem se sociální oblast v České republice ubírá, vidíme, že řešíte věci, které jsme u nás řešili třeba před 5, 10 lety. Řešíte je buď podobným způsobem, nebo volíte jinou cestu a možná nás i předběhnete. Tato mezinárodní výměna zkušeností nás vede k přemýšlení, zda se i my ubíráme správným směrem. Tento projekt tedy není jednostranný, my nejsme učitelé, nejsme v žádném případě experti.

Druhým důvodem, proč je pro nás tato spolupráce přínosná, je stránka lidská. Během dvou let trvání projektu jsme navázali přátelství s lidmi z APSS ČR, což považuji za velmi cenné. To vše slouží dalšímu rozvoji sociální oblasti v obou státech. Otevírají se nám nové obzory, můžeme porovnávat.

JIŘÍ HORECKÝ
prezident APSS ČR

Považuji česko-švýcarský projekt za oboustranně přínosný. Bylo velice zajímavé proniknout do systému sociálních služeb pro seniory ve Švýcarsku a detekovat také jeho nedostatky. Obohacující však byly i jednotlivosti, detaily, někdy i malé nápady, které jsme měli možnost zaznamenat při prohlídkách jednotlivých zařízení. Tyto příklady dobré praxe, jejichž realizace není často předmětem peněz, ale spíše nápadu, přístupu či změny myšlení, lze použít i u nás.

Jsem rád, že jsme tyto poznatky a postřehy mohli zprostředkovat celé řadě lidí z České republiky – studijní cestou, dále konferencí a workshopem, o které byl veliký zájem a které se zúčastnili švýcarští kolegové, a v neposlední řadě také tištěnou studií a dalšími materiály.

Velmi mě ale těší zájem Ministerstva práce a sociálních věcí a také skutečnost, že právě náš projekt byl prvním, jehož částí, tj. odborné konference, se osobně účastnil velvyslanec Švýcarské konfederace pan André Regli.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

V Olomouci se sešli zástupci církevních poskytovatelů sociálních služeb

Velký sál olomouckého magistrátu hostil v úterý 17. dubna již druhou odbornou konferenci Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR určenou církevním poskytovatelům sociálních služeb.

Po velmi pozitivních ohlasech na listopadovou konferenci konanou v Praze připravila Asociace za vydatné pomoci své krajské organizace další setkání církevních poskytovatelů, tentokrát v hanácké metropoli a pod záštitou náměstkyně olomouckého primátora Evy Machové. Po jejím úvodním přivítání cca devadesáti účastníků přišla na řadu nejprve novinka konferenčního programu v podobě krátkého biblického zamyšlení na motivy 23. žalmu, kterého se ujal spisovatel a ředitel Centra Armády spásy v Brně Pavel Kosorin. Jeho výzva „začni každý svůj pracovní den tím, že si důkladně odpočineš“ si jistě získala řadu příznivců.

První odborný příspěvek patřil Miroslavu Erdingerovi, faráři Českobratrské církve evangelické a bývalému řediteli domova pro seniory a manažerovi Diakonie ČCE. Jeho tématem byla důstojnost uživatelů sociálních služeb s jejími biblickými i filozoficko-existenciálními východisky a důrazem na fakt, že uživatel služby je stejně dobrý jako její poskytovatel a ani jakákoliv změna zdravotního stavu, resp. životní role, nemůže snížit jeho lidskou důstojnost.

Následující dva příspěvky přednesl člen Ústavu etiky 3. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy Jaromír Matějka. Týkaly se ožehavých témat, která nabývají v zdravotnickém, kulturním i náboženském kontextu stále více na důležitosti. Zatímco první z nich se zabýval definováním eutanazie a souvislostem spojeným s jejím poskytováním, druhý příspěvek byl zaměřen na problematiku tzv. „dříve projevených přání“, tedy institutu, jehož úkolem je naplňování přání člověka poté, co již není kvůli zdravotnímu stavu schopen svou svobodnou vůli sdělovat, na základě jeho dřívějších rozhodnutí. I tato oblast v sobě skrývá mnohá úskalí a její smysluplné zpracování znamená poučení se např. ze zkušeností jiných zemí, kde je tento institut už pevně zakotven.

Po spíše filozoficky laděných příspěvcích byla další část konference prezentace projektu Služba doprovázení pro umírající a pozůstalé, kterou přednesly zástupkyně Slezské diakonie z Těšínska Renata Sniegoňová a Halina Pien-

toková. Projekt, jehož partnery jsou Centrum misii i ewangelizaci Dziegielów v Polsku a Stanice sociální pomoci v německém Stuttgartu, má za cíl seznámení se s prací hospicové služby v jednotlivých zemích, výměnu zkušeností, přenos know-how v oblasti vzdělávání dobrovolníků a praktické učení se v místních zařízeních.

Po přestávce představila Vendula Kodetová, tisková mluvčí a vedoucí oddělení vnějších vztahů Diakonie ČCE, pozadí i strukturu mediálně velmi úspěšné a několikrát oceněné kampaně „Otevřeno seniorům“, s jejímiž prvky zaměřenými proti ageismu se veřejnost setkává např. v podobě posterů „Dnešní tabu se jmenuje stáří“, televizních spotů či instalací ve veřejných prostorách.

Dbát na dobré vztahy v organizaci a naplňování potřeb jejich pracovníků se zaměstnavateli vyplatí v podobě nižší fluktuace a větší loajality zaměstnanců.

Následující příspěvek Pavla Kosorina byl zaměřen na problematiku vztahů a lidských potřeb zaměstnanců v organizaci. Jak uvedl, zaměstnanci i uživatelé sociálních služeb mají stejné potřeby a plují tak na stejné lodi, i když si to někdy neuvědomují. Kvalita lidských zdrojů, míra vnější i vnitřní osobní spokojenosti a rozdělení rolí v týmu proto zásadním způsobem ovlivňují vztahy na pracovišti. Dbát na dobré vztahy v organizaci a naplňování potřeb jejich pracovníků se pak zaměstnavateli vyplatí v podobě nižší fluktuace a větší loajality zaměstnanců.

Čím se vlastně liší zařízení církevních poskytovatelů sociálních služeb od těch sekulárních a zda a jakým způsobem může být v prostředí církevních poskytovatelů šířeno evangelium, se ve svém příspěvku zabýval ředitel střediska Prevence bezdomovectví v Ostravě a metodik kvality Armády spásy Antonín Plachý. Upozornil mj. na skutečnost, že dnes už tato odlišnost nemůže spočívat jen v pořádku pravidelných bohoslužeb nebo zajištění individuální duchovní péče uživatelům služeb, protože takovéto naplnění spirituální potřeb svým klientům již zcela samozřejmě nabízí celá řada sekulárních poskytovatelů. Hovořil také o tom, že evangelium se nabízí, nikoliv vnučuje. Ke své práci mají věřící lidé přistupovat možná nedokonale a s pochybnostmi, ale s vírou, že se k tomuto úsilí Bůh přizná svým požeňáním.

Stejně jako první odborný konferenční příspěvek, také ten závěrečný patřil Miroslavu Erdingerovi. Ze svých bohatých zkušeností čerpal myšlenky, příklady a kazuistiky z oblasti péče o seniory i o pracovníky poskytovatelů a jeho přednáška s důrazem na hodnotu každého člověka se tak stala důstojnou a velmi symbolickou tečkou za celou konferencí.

Nutno dodat, že za skvělou konferenční atmosférou stály nejen jednotlivé příspěvky řečníků, ale také velký zájem samotných účastníků o probíraná témata a v neposlední řadě vstřícnost Magistrátu města Olomouc, který pro konferenci zcela zdarma poskytl velmi reprezentativní prostory s kompletním technickým zázemím, za což mu patří velký dík.

Zdeněk Kašpárek

NOVINKA:

Obojživelná obuv Bonno Beany® je vyráběna z ultralehkého materiálu s tvarovou pamětí, takže botu na chodidle takřka nevnímáte.

beany®

Přezujte do pohodlí.

Dlouhodobé sledování a praktické zkoušky prokázaly postupné mírnění bolesti kolenních kloubů a snížené zatížení zádového svalstva!

Obuv **Bonno Beany®** je neobyčejně měkká a pohodlná. Je testována a schválena jako **lehká pracovní obuv**. Splňuje parametry ČSN EN ISO 20347. Materiál obuvi je odolný vůči bakteriím a zápachu. Uvnitř boty se neusazuje vlhkost, a voda tak obuv nepoškozuje. Podrážka je testována na protiskluznost a splňuje normu SRA. Účinně tlumí nárazy a vibrace při došlapu. Nezaněchává na podlaze šmouhy. Ventilační otvory zaručují dobré provzdušňování a komfort. Obuv je snadno omyvatelná vodou.

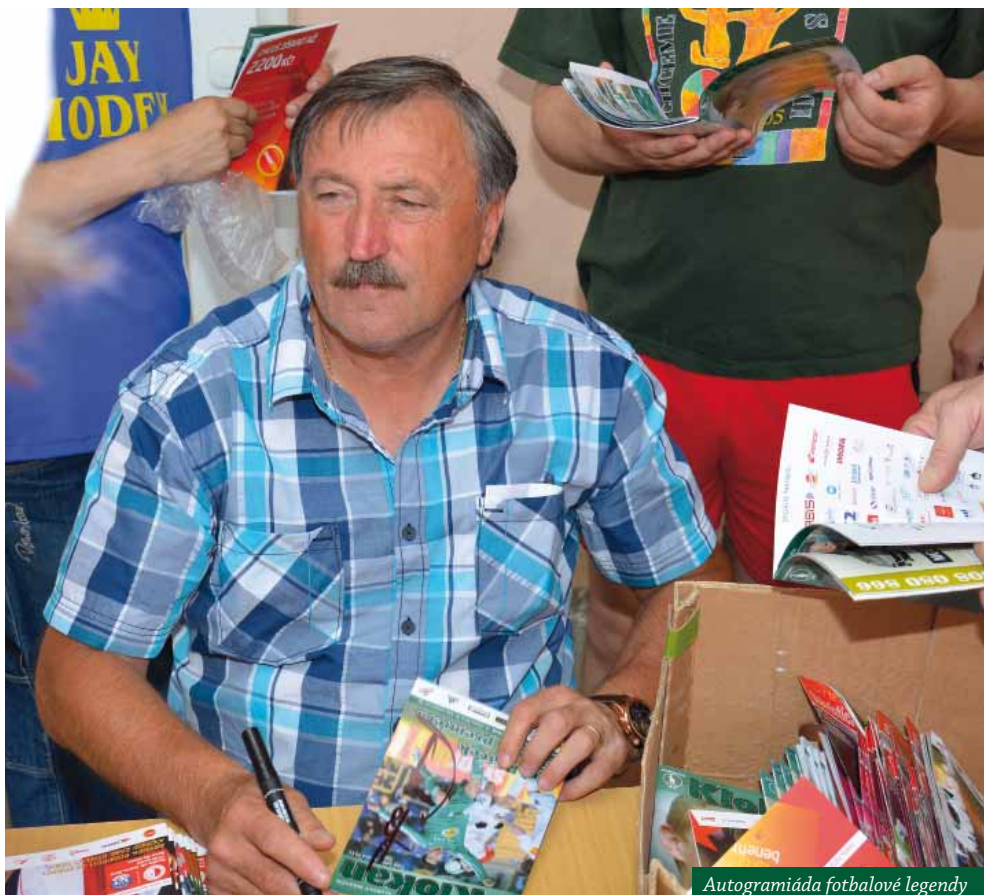
Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 21 České Budějovice
oopp@bonno.cz

BONNO®

SENI CUP 2012 – fotbalový

Tanec s míčem

Autogramiáda fotbalové legendy

Fotbal bolí

Když to nejde po dvou...

Radost

Ve středu 23. května se na fotbalovém stadionu FC Slovan Havlíčkův Brod pod patronací legendárního fotbalisty Antonína Panenky a havlíčkobrodského starosty Jana Tecla již po sedmé ze všech sil bojovalo o pohár fotbalové ligy postižených osob SENI CUP. Soutěž, kterou na přelomu tisíciletí v Polsku založila společnost Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych (TZMO), se brzy rozšířila do dalších evropských zemí. U nás ji od roku 2006 pravidelně pořádá česká pobočka TZMO společnost Bella Bohemia, mj. distributor výrobků značky Seni, která dala soutěži jméno. Poprvé byla

jedním z partnerů SENI CUPu také Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, kterou zde zastupovala její viceprezidentka Irena Lintnerová.

Tentokrát se v zápasech o titul a hodnotné ceny včetně možnosti reprezentovat na celoevropském finále soutěže v polské Toruni střetlo na hřištích pro malou kopanou 15 týmů ze zařízení sociálních služeb z celé republiky. A ve dvou poločasech po 10 minutách sváděla družstva složená z brankářů a čtyřech hráčů v poli opravdu urputné souboje.

Ze základních skupin, kde se hrálo systémem každý s každým, vzešli jejich čtyři vítězové, kteří se pak již vyřazo-

vacím systémem probojovali do finále a souboje o bronz. První místo nakonec získali po celý turnaj suverénní borci z brněnské Kociánky, druzí skončili Hájští Kohouti, kteří si pojedou zahrát i evropské finále, bronz si odnesli hráči ze Zbůchu a jako čtvrté skončily Čížkovice. Ceny však nedostali jen ti nejlepší. Medaile, pohár, míč s podpisem Antonína Panenky a další věcné ceny si do svých zařízení odneslo každé družstvo.

Stejně jako v předchozích letech ovšem tým pořadatelů, který vedla obchodní ředitelka značky Seni paní Małgorzata Podraza, nepřipravil účastníkům jen možnost zahrát si fotbal. Zorganizoval prima zábavu i mimo hrací

turnaj, kde góly nehrály hlavní roli

Slavnostní výkop provedl starosta Jan Tecl

Vítězové z Kociánky

O karamboly není při fotbale nouze

Někteří nespolehali jen na vlastní nohy a ruce

plochu. S velkým ohlasem se setkala autogramiáda Antonína Panenky, legrace byla u soutěže v „rychloucání“ kofoly a celý den účastníky provázela i výborná muzika. Kromě cédéček zazněly dvě kapely naživo: mezi svými zápasy si k muzikantskému náčiní odskočili skvělí newfolkovi Bedňáci z čížkovického Domova Na Svobodě, v závěru turnaje pak zazpívalo Ajeto z pražského DOZP Sulická. Sedmý ročník SENI CUPu tak zdaleka nebyl jen o kopech, kličkách a gólech. Především byl o dobré zábavě, náladě a kamarádství. A o to pořadatelům určitě šlo.

Text a foto: Zdeněk Kašpárek

Małgorzata Podraza, obchodní ředitelka značky SENI, říká:
**NEJDE JEN O VÝSLEDEK, ALE O SPORTOVNÍHO
DUCHA, FAIR PLAY A SOUDRŽNOST TÝMU**

Jak nápad pořádat fotbalové turnaje pro lidi s postižením vlastně vznikl?

Nápad vznikl v naší centrále v Polsku před 12 lety, v roce 2000. Je to úžasná záležitost, která umožňuje klientům „úspěšek“ potkat se a zahrát si fotbal.

Soutěž se z Polska rychle rozšířila do dalších zemí Evropy. Do kolika? Už do více jak deseti.

V České republice o soutěž začíná být stále větší zájem. Slyšel jsem, že jste měli přihlášeno více týmů, než kolik jste mohli pozvat...

Jako každý rok ☺.

Jakým způsobem tedy probíhal výběr?

Bylo to formou losování. Dnes zde bude hrát 15 týmů.

Neuvažujete o rozšíření turnaje tak, aby se mohli účastnit všichni zájemci?

Současný model, kdy se soutěže účastní maximálně 16 týmů (jedno z vybraných družstev se letos nakonec omluvilo), umožňuje turnaj zvládnout v jednom dni. Kdyby bylo účastníků více, museli bychom soutěž rozdělit do dvou dnů a o tom zatím neuvažujeme.

Vaše pořádající společnost Bella Bohemia sídlí v Praze. Turnaj se však koná již potřetí v Havlíčkově Brodě. Proč právě zde?

Chtěli jsme, aby se turnaj konal někde uprostřed republiky, a v Havlíčkově Brodě jsme se setkali s velkou vstřícností a pomocí. To není samozřejmost. Je to možná neuvěřitelné, ale byla místa, kde po našem sdělení, že půjde o turnaj pro postižené sportovce, zájem o spolupráci neměli.

Zvláštní cenou je účast na celoevropském finále v polské Toruni. Tuto cenu obdrží vítěz národního turnaje?

Jde o speciální cenu pro jeden z ústavů.

Takže nemusí jít o vítěze?

Ne, nemusí. Máme interní porotu, která tuto speciální cenu uděluje týmu, který se nám nejvíce líbil svým přístupem k fotbalu. Chceme tím ukázat, že nejde jen o výsledek, ale o sportovního ducha, fair play, soudržnost týmu. Proto vítěz turnaje obdrží věcné ceny, ale tuto zvláštní cenu dostat nemusí právě on.

A kdy evropské finále proběhne?

Bude se konat v Toruni ve dnech 3. – 5. července.

Małgorzata Podraza blahopřeje Hájským Kohoutům k 2. místu a postupu do evropského finále

Novinky IS Cygnus a IS Orion:

Zlepšujeme informační systémy na základě vašich podnětů

Poskytování sociálních služeb je náročným posláním. A proto na základě požadavků samotných uživatelů společnost IReSoft neustále zdokonaluje informační systémy Cygnus a Orion tak, aby co nejvíce usnadňovaly práci všem poskytovatelům sociálních služeb. Z požadavků získaných na základě uskutečněné ankety nyní vzniklo několik unikátních novinek. Práce se systémy Cygnus a Orion tak může být ještě snazší a efektivnější.

IS Cygnus představuje nejrozšířenější systém pro poskytovatele sociálních služeb v České republice. Funkce IS Orion byly přizpůsobeny na míru potřebám terénních a ambulantních poskytovatelů sociálních služeb. Informační systémy byly v anketě mezi uživateli vyhodnoceny jako velmi užitečná a snadno ovladatelná komplexní řešení. Anketa probíhala v prosinci loňského roku a zúčastnilo se jí zhruba tisíc respondentů. Uživatelé v 99% vyjádřili svou spokojenost s aktualizacemi systémů i užitečností příruček a hot-linky. Stejnými procenty zároveň oceňovali respondenti i odbornou zdatnost konzultantů. Přes 98% dotazovaných by potom informační systémy společnosti IReSoft doporučilo pracovníkům jiných zařízení.

Návrhy na zlepšení od uživatelů

V rámci ankety vyzvala společnost IReSoft uživatele, aby uvedli i své návrhy na zlepšení. Zazněly stovky podnětů na rozšíření a zkvalitnění funkcí informačních systémů Cygnus a Orion. Společnost IReSoft každý z těchto návrhů zaznamenala, zanalyzovala jeho dopad a také posoudila jeho užitečnost pro všechny uživatele. Zároveň byly zhodnoceny možnosti řešení a zvážena rizikovost realizace dané inovace. S rostoucím počtem uživatelů je totiž stále složitější naplnit veškerá jejich očekávání, přání a potřeby.

Přestože uskutečnění některých návrhů může trvat i několik měsíců, už nyní společnost IReSoft většinu nápadů zapracovala do aktualizací. V nejnovější aktualizaci IS Cygnus je například zakomponováno více než 50 těchto návrhů. V aktualizaci IS Orion bylo zapracováno téměř 30 návrhů na zlepšení. A vývojáři už zpracovávají další podněty.

Inovace informačních systémů

Nejčastěji opakované návrhy na zlepšení společnost IReSoft ihned realizovala a připravila pro uživatele praktické inovace, které jim usnadní každodenní práci. K nejdůležitějším novinkám patří nabídka nových Přenosných minitermínálů a Objednávkových přenosných terminálů na čárové kódy a umožnění zaměstnancům objednat si stravu pomocí modulu Můj Cygnus.

Přenosný minitermínál

Novinkou v oblasti nabízeného hardwarového zboží je Přenosný minitermínál na čárové

kódy, který je lehký, snadno přenosný, a tedy ideální do terénu. Tento přístroj je možné používat místo běžných Přenosných terminálů s klávesnicí, které jsou podle ohlasů některých respondentů velké, těžké a při určitých činnostech nepraktické. Jejich výhodou ovšem je, že mají displej s klávesnicí, přes který si uživatel může vizuálně zkontrolovat, co právě zaznamenává, případně změnit násobnost dané činnosti.

Lehké minitermínály jsou naopak velmi praktické a jejich výhodou je i nízká cena. Komunikace s počítačem je rovněž velmi jednoduchá, a to pomocí kabelu USB. U minitermínálů ovšem není možné kontrolovat načítané kódy a zadávat četnosti jednotlivých činností. Každý z uvedených přenosných terminálů má své výhody, a proto mají uživatelé možnost vybrat si ten nejvhodnější podle charakteru prováděných činností. Pokud poskytovatel sociálních služeb přechází od konkurence a tyto Přenosné minitermínály vlastní, mohou je využívat i nadále, a to po nahrání našeho firmwaru.

Unikátní funkce Objednávkového přenosného terminálu

jednávkové přenosné terminály slouží k volbě varianty jídel pro klienty. Výběr je možné pohodlně provádět přímo na pokoji klienta bez nutnosti složitého zapisování do formulářů a následného přepisování do programu. Tyto volby se následně zohledňují při načítání množství porcí do jídelních lístků v modu-

lu Stravovací část. Terminály lze využít i pro zaznamenávání celodenní a částečné nepřítomnosti klientů s možností odhlašování jednotlivých druhů jídel. Nový Objednávkový přenosný terminál funguje na obdobném principu jako naše stávající terminály. Zaměstnanci se tedy nemusí učit nové ovládání. Inovovaný přístroj má však speciální firmware, který je upravený pro objednávání stravy a označování nepřítomnosti klientů.

Snadné objednávání stravy pro zaměstnance

Na základě dlouhodobých požadavků mnoha zařízení, která IS Cygnus využívají, společnost IReSoft rozšířila možnosti objednávání stravy zaměstnanci. Nyní si mohou zaměstnanci objednat stravu a volit její varianty pomocí informačního systému, a to přímo v modulu Můj Cygnus. Tato novinka má hned několik výhod. Objednávku stravy a výběr variant jídel si může zadat každý zaměstnanec s přístupem do IS Cygnus sám v modulu Můj Cygnus. Tam může také nahlížet na vlastní objednávky stravy, které si může snadno vytisknout. Toto snadné objednávání stravy je alternativou k objednávání přes Objednávkový terminál, který je součástí zařízení Stravovací systém. I přesto pro kontrolu objednaných jídel a jejich variant doporučujeme využívat Výdejní terminál na čipy.

Novinky pro usnadnění práce

Společnost IReSoft zavádí novinky do aktualizací čtyřikrát ročně, a to jak pro IS Cygnus, tak pro IS Orion. Praktickou novinkou z dřívější aktualizace je například inovované hodnocení zaměstnanců. V modulu Zaměstnanci si lze přidat vlastní sadu otázek na hodnocení všech zaměstnanců. Na základě podnětů z ankety se pro zjednodušení administrace též umožnilo vyplácení přeplatků z vyúčtování klientů přímo přes nástroj Výplatnice.

Podněty respondentů v anketě uživatelů systémů Cygnus a Orion jsou cennými poznatky. Proto bude společnost IReSoft samozřejmě i nadále pokračovat v pořádání pravidelných anket a shromažďování návrhů na zlepšení. Jedná se totiž o efektivní nástroj pro neustálé zkvalitňování služeb. „Rádi bychom poděkovali všem uživatelům IS Cygnus a IS Orion za podnětné návrhy na zlepšení. Díky tomu můžeme vytvářet stále užitečnější a dokonalejší informační systémy. Všechny návrhy i zpětné vazby si vážíme a pevně doufáme, že vám naše informační systémy každodenně pomáhají a ulehčují vaši náročnou práci,“ sdělila Šárka Toufarová, obchodní manažerka společnosti IReSoft.

Informační systém Cygnus obsahuje všechny potřebné nástroje pro celkovou správu složité agendy pobytových a ambulantních poskytovatelů sociálních služeb. Během pouhých několika let se Cygnus stal nejrozšířenějším informačním systémem pro poskytovatele sociálních služeb. V současné době usnadňuje práci ve více jak 500 zařízeních sociálních služeb po celé České republice i Slovensku.

Co Vám IS Cygnus přinese?

- ✓ Zvýšení efektivity práce pomocí řady specializovaných nástrojů
- ✓ Úspora času díky provázanosti agend napříč všemi moduly informačního systému
- ✓ Centrální správa dat zajišťuje bezpečnost dat a zjednodušení údržby celého systému
- ✓ Exпорty a importy umožňují propojení s dalšími programy
- ✓ Statistické nástroje poskytují ředitelům přehled o chodu celého zařízení
- ✓ Informační systém je cenově dostupný i pro malé poskytovatele sociálních služeb do 50 klientů

Komplexní informační systém pro poskytovatele sociálních služeb

www.iscygnus.cz
info@iscygnus.cz

Nejrozšířenější informační systémy pro poskytovatele sociálních služeb

Informační systém pro terénní a ambulantní sociální služby

Informační systém Orion je vhodným nástrojem pro terénní a ambulantní poskytovatele sociálních služeb. Systém vychází z komplexního IS Cygnus, jeho rozsah a funkčnost je na míru přizpůsoben odlišnému stylu práce terénních sociálních služeb. Díky jeho funkcím je možné snadno plánovat, realizovat i účtovat úkony, stejně jako zpracovávat náročnou agendu rozvozů obědů.

www.isorion.cz
info@isorion.cz

Proč IS Orion?

- ✓ Sdílení informací
- ✓ Přehledné informace o klientech
- ✓ Snadná evidence zaměstnanců
- ✓ Statistické vykazování dat na MPSV
- ✓ Kvalitní hardware
- ✓ Profesionální podpora
- ✓ Pravidelná aktualizace

Kontakt

IReSoft, s.r.o.
Cejl 62, 602 00 Brno
Tel.: +420 543 215 460
www.iresoft.cz

Nelze se donekonečna spol

ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek

provozu. Navíc můžeme konečně využít i prostředků z Evropské unie, což dosud možné nebylo. Rozbili jsme monopol jednoho dodavatele a také změnili vlastní řešení – již neodebíráme celý systém, ale pouze nakupujeme služby, což jsou dva základní momenty, díky nimž uspoříme. Dalších 700 milionů korun jen letos ušetříme převodem kompetencí z obecních úřadů na úřady práce (právě v oblasti výplaty dávek) a 200 milionů reorganizací úřadů práce, která proběhla vloni v dubnu.

Ekonomická stránka systému je jedna věc, jinou je otázka adekvátnosti změn a jejich akceptovatelnost z hlediska personalistiky, lidských práv, možného střetu s platnou legislativou. Veřejný ochránce práv např. kritizoval nedostatečné personální pokrytí agend úřadů práce a z toho vyplývající enormní zatížení jejich zaměstnanců či nedostatek pracovníků pro sociální šetření. Jak MPSV tuto situaci řeší?

MPSV se touto problematikou intenzivně zabývá, mj. na pravidelných schůzkách zástupců odborů zaměstnanců ve státní správě a generálního ředitelství Úřadu práce ČR. Nikdo nezpochybňuje, že nápor, který museli pracovníci úřadů práce zvládat zejména v prvních týdnech tohoto roku, byl skutečně enormní. Nešlo jen o změnu technologickou, ale i o novou legislativu, změnu ve výpočtech dávek apod. Vypracovali jsme proto podrobnou analýzu vytiženosti jednotlivých pracovišť a podle závěrů také provedli první kroky vedoucí k nápravě. Kromě vyplacených odměn a proplacených přesčasů jsme tedy personálně posílili nejvytíženější pracoviště. Nyní situaci sledujeme, pokud se ukáže, že stále někde není stabilizovaná, je Úřad práce ČR připraven učinit potřebná opatření.

Veřejný ochránce práv také zpochybnil legitimitu systému DONEZ, kdy se musí lidé bez práce hlásit na Czech POINTech, resp. na poštách, kde jim ovšem není poskytována žádná pomoc při hledání zaměstnání. Jaké stanovisko k těmto výhradám MPSV zaujímá?

DONEZ se ukazuje jako skutečně efektivní pomocník v boji s nelegálním za-

Tento rok přinesl v rámci sociální reformy zcela zásadní změny. Ty se však setkávají s ostrou kritikou v médiích, ze strany odborů, opozice, zájmových sdružení... Hlavním argumentem MPSV ve prospěch reformy jsou úspory. Můžete uvést, jaké částky se podařilo ušetřit, např. změnou způsobu administrace nepojistných sociálních dávek, změnami v oblasti ICT či prostřednictvím kroků, které snižují zneužívání sociálních dávek?

Kroků a změn, které MPSV provedlo od letošního roku, je skutečně celá řada. Nelze ovšem říci, že jediným motivem je úspora, i když je to jeden z hlavních aspektů. Těžko vyčíslit, jaké úspory přinesou novinky na straně zamezení zneužívání dávek, jasná jsou ale čísla, která hovoří o úsporách, například v technologiích. Prostředky, které jsou vynakládány na samotný provoz systému, tedy nikoli na dávky jako takové, se v letošním roce sníží o zhruba 200 milionů korun, v příštím roce by to mělo být dokonce o 300 milionů korun méně, než jsme vyplátili v roce 2011. Stát na zajištění výplaty vynakládá ohromné sumy peněz, systém výplaty je složitý. Jen pro představu, v posledních pěti letech stála evidence a administrace těchto prostředků 2,4 mld. Kč a suma se každoročně zvyšovala. Tomu jsme udělali přítrž a úspory jsou patrné již za první měsíce nového

» Nejen Česká republika, ale celý starý kontinent se v některých případech potýká s nepřiměřenou sociální ochranou, která je v současném rozsahu dlouhodobě neudržitelná.

éhat na stát

odpovídá na otázky časopisu Sociální služby

městnáním. To byl také účel jeho zavedení. Vytipování uchazeči o zaměstnání se hlásí na pracovištích Czech POINTu dvakrát až třikrát týdně po dobu dvou měsíců. Je to podobná povinnost, jakou mají vůči úřadu práce, jen ve vyšší frekvenci. Takový postup jim má znemožnit výkon nelegálního zaměstnání a praxe potvrzuje, že se tak skutečně děje. Stovky lidí si „zázrakem“ našli práci ve chvíli, kdy byli do DONEZu zařazeni, tisíce nedodrží stanovené návštěvy, přičemž se setkáváme s velmi kuriózními omluvenkami, mezi nimiž nejsou výjimky typu: „Zaměstnavatel mne nepustil“.

Není pravdou, že by žádný z uchazečů na poště nedostal informaci o tom, zda je nějaké vhodné místo na pracovním trhu, které by odpovídalo jeho kvalifikaci a místu bydliště. Faktem je, že na této službě pracujeme, aby se dostala co nejširšímu spektru uchazečů, kteří jsou do projektu zařazeni. V principu ale za projektem stojím. Pokud mám hovořit čísla, tak už tyto první výsledky, které jsem výše popsal, ušetřily všem, kteří poctivě odvádějí daně, stovky milionů korun, a to na neoprávněně vyplácených podporách v nezaměstnanosti, případně sociálních dávkách těm, kteří načerno pracovali.

Od ledna došlo k velkým změnám také v institutu veřejné služby. Kolik subjektů ji využívá a kolik nezaměstnaných je do ní zapojeno? Jak vypadá srovnání s využitím veřejné služby v loňském roce?

Do veřejné služby se v prvním čtvrtletí roku 2012, kdy platí nová pravidla pro její výkon, zapojilo přes 2200 subjektů (z toho více jak 1130 subjektů jsou obce). Celkem bylo za tuto dobu v systému veřejné služby evidováno přes 16 400 klientů (to jsou uchazeči, kteří se na veřejnou službu připravovali, vykonávali ji, nebo ji ukončili). Nejčastěji jsou to uchazeči o zaměstnání v Moravskoslezském kraji a v kraji Ústeckém, což považuji za dobrý výsledek zejména v tom ohledu, že tyto dva kraje nejvíce trpí vysokou nezaměstnaností a vysokým procentem lidí, kteří jsou dlouhodobě závislí na sociálních dávkách.

Veřejná služba je jedním z podstatných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Jde o aktivizační a motivační opatření, které směřuje k obnovování či získání pracovních návyků u osob, které tyto návyky ztratily nebo u nichž hrozí jejich ztráta, která by mohla vést až k sociálnímu vyloučení. V průběhu celého loňského roku bylo na veřejnou službu zařazeno 16 000 osob, plán pro letošek počítá s cílovým stavem 50 000 lidí.

I veřejné služby se ovšem nesetkávají jen s reakcemi pozitivními. Pominu-li negativní odezvu těch, kteří státní podporu v nezaměstnanosti doposud zneužívali, je zde také výhrada, že lidé ve veřejné službě pracují až 20 hodin týdně bez nároku na mzdu, což někteří chápou jako porušení Všeobecné deklarace lidských práv a Listiny základních lidských práv a svobod...

Veřejná služba je nabízena primárně uchazečům o zaměstnání, kteří jsou v evidenci Úřadu práce vedeni nepřetržitě déle než jeden rok, byli v posledním tříletém období vedeni v evidenci Úřadu práce v součtu déle než rok a těm, u nichž existuje důvodné podezření na výkon nelegální práce či účelovou evidenci. Jsou to tedy především ti, kteří dlouhodobě čerpají sociální dávky. Rozhodně nelze říci, že by od státu nic nedostávali, naopak často dostávají dávky roky, aniž by museli společnosti něco vrátit – a co hůř, takoví příjemci dávek prostě ztrácí pracovní návyky. Nejhorší jsou případy rodin, kdy děti neviděly své rodiče nikdy pracovat; takovou situaci pak považují za normální – nechat stát, aby se postaral.

Další výhradou je, že veřejná služba či DONEZ předpokládá docházení nezaměstnaných na stanovená místa, což pro ně může znamenat, zvláště v případech dojíždění z jiné obce, náklady v řádu stovek korun měsíčně, ačkoliv tyto lidé nepobírají mzdu, případně ani žádné sociální dávky.

Jak je možné takovéto situace řešit?

Na to jsou jasná statistická šetření. Průměrná dostupnost je 1,4 km, což je zhruba 15 minut pěšky. Devadesát pět procent uchazečů má dostupnost do 4 km. Do projektu jsou uchazeči vybíráni s ohledem na dopravní dostupnost. A navíc, uchazeči vždy mají možnost si vybrat poštu, kam budou dojíždět.

Kritickým bodem sociální reformy může být také zahájení vydávání sKaret. Jak jsou pobočky Úřadu práce připraveny na další administrativní nápor? Zvláště když začíná v době dovolených. Nebude se opakovat situace z prvních měsíců tohoto roku?

Nevidím důvod, proč předem projekt odsuzovat jako „kritický bod“. sKarty budou na úřady práce zaváženy postupně, a to v průběhu celého druhého pololetí letošního roku. Nebude se jednat o jednorázový přísun všech karet na každé pracoviště. sKarty budou dodávány na jednotlivá pracoviště postupně a po menších objemech v průběhu několika měsíců.

Po protestech Asociace krajů ČR a poskytovatelů sociálních služeb jste v dubnu přislíbil navýšení původních 6,2 miliardy korun určených ze státního rozpočtu pro sociální služby o dalších 140 milionů. Kde MPSV tyto prostředky získalo?

Úsporami na provozu, zejména v oblasti IT technologií správy a výplaty dávek, jak jsou popsány výše.

Bylo také oznámeno zřízení společné pracovní skupiny MPSV a Asociace krajů ČR k otázce rozdělení 1,18 miliardy Kč z Výzvy č. 5 Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Doposud spolupráce obou těchto institucí rozhodně nebyla optimální. Jak postupuje nyní?

Asociaci krajů jsem na tento problém upozornil, výzva je otevřena od položení ledna a zatím kraje prostředky nečerpají. Požádal jsem proto o intenzivní součinnost tak, aby kraje (a potažmo poskytovatelé sociálních služeb) začaly co nejdříve projekty předkládat. Aktuálně probíhají jednání na pracovní úrovni a mohu s potěšením konstatovat, že také již první kraje projevíly zájem o danou oblast a zajímají se o možnosti čerpání.

Přestože je ze státního rozpočtu letos pro sociální služby vydělen o něco větší objem financí než loni, díky zvýšení DPH a díky výpadkům prostředků z tzv. individuálních fondů je situace považována za nejhorší za poslední roky. Některé služby jsou

»»» 10

19 <<<<

stále existenčně ohroženy. V příštím roce se situace z podobných důvodů opět ztíží a poskytovatelé sociálních služeb předpokládají, že bude ze státního rozpočtu třeba uvolnit cca 7 miliard. Podaří se vám je zajistit, nebo plánujete nějakou změnu ve způsobu financování sociálních služeb?

V této souvislosti musím říci, že nelze donekonečna spoléhat na stát – i letošní rok to dobře ukázal. Pokud se sociální služby potýkaly s výpadkem zdrojů z EU (z výše zmíněného individuálního projektu), pak automaticky předpokládaly, že to bude opět stát, který výpadek zasahuje. Na to státní kasa jednoduše nemá. Je proto nutné jednat o celkové koncepci financování těchto služeb, a to i s kraji a obcemi. To vám potvrdí každý rozumný poskytovatel sociální služby v této zemi. Takovou debatu jsme zahájili, nemám důvod se domnívat, že nebude konstruktivní.

Dá se očekávat uvolnění zastropovaných cen za poskytování sociálních služeb, které znemožňují požadování vyšších plateb od těch uživatelů, kteří by si vyšší částky dovolit mohli?

Ministerstvo s tímto procesem v letošním roce již začalo, ale v současné situaci

je nutné takovéto kroky dělat postupně a s ohledem na uživatele. Je jasné, že v uvolňování úhrad budeme pokračovat i v dalším období.

Stálým problémem poskytovatelů především pobytových sociálních služeb jsou i spory ohledně úhrad zdravotnických výkonů z veřejného zdravotního pojištění. Pomoc v problematických místech, kde se váš rezort prolíná s rezortem Ministerstva zdravotnictví, by měl přinést zákon o dlouhodobé péči. Jeho vydání se však komplikuje. Jak bude v této věci MPSV dále postupovat a kdy se dá reálně předpokládat, že nastane účinnost nového zákona?

V těchto dnech se rozhoduje, zda vyhovíme požadavku Legislativní rady vlády, která připravenou novelu zákona odmítla, a vydáme se cestou novelizace stávajících zákonů, nebo se ještě pokusíme připravit zcela nový zákon o dlouhodobé péči. Víím, že občany, kterým by zákon přinesl zkvalitnění života, tyto „technické“ detaily příliš nezajímají; právě ty chci ujistit, že děláme vše pro to, aby zákon mohl začít platit co nejdříve.

Po svém nástupu do úřadu ministra jste pro náš časopis v rozhovoru uvedl, že vašimi cíli pro funkční

období jsou provedení důchodové reformy, zahájení transformace sociálních služeb, zjednodušení systému a minimalizování zneužívání sociálních dávek. V tomto směru se vám dosahování vytčených cílů jistě daří, nicméně tlak proti reformám i celé současné vládě se stále stupňuje a opozice se netají tím, že po vítězství v příštích parlamentních volbách bude usilovat o revizi minimálně některých vašich kroků. Jaké by měl podle vás takovýto vývoj důsledky?

Zdaleka nejen Česká republika, ale celý starý kontinent se v některých případech potýká s nepřiměřenou sociální ochranou, která je v současném rozsahu dlouhodobě neudržitelná, ať už kvůli ekonomickému vývoji, nebo v důsledku stárnutí celé populace apod. Kroky, které všechny evropské vlády musí v těchto měsících provádět, jsou lidmi vnímány velmi citlivě. O akcích odporu slyšíme v televizních zprávách každý den, a to z různých koutů Evropy. Nepopulární opatření prosazují vlády napříč politickým spektrem, ať už nalevo, nebo napravo. Pokud dnes česká opozice tvrdí, že po vítězných volbách naše současné kroky vezme zpět, věřit jí můžeme jen stěží.

Text: **Zdeněk Kašpárek**

Foto: **Archiv MPSV**

INZERCE

Společnost Interier Vysocina, s. r. o., se zaměřuje na kompletní realizaci interiérů pro zdravotnictví, domovy sociální péče, kanceláře, hotely, prodejny, školy a bytovou výstavbu. Poskytujeme veškeré služby od poradenství, 3D návrhu (projektu), rozpočtu, zajištění výroby, expedice, dopravy a montáže. Samozřejmostí je záruční a pozáruční servis. Jednatel firmy pan Pavel Coufal se pohybuje v odvětví výroby nábytku

od roku 1992. V roce 2005 založil společnosti Interier Vysocina, s. r. o., se sídlem v Pelhřimově.

Společně s technickým, funkčním i designovým vývojem všech výrobků byly zdokonalovány i postupy řízení a jednotlivé procesy probíhající ve společnosti. Z těchto důvodů byl zaveden systém řízení jakosti dle normy EN ISO 9001.

V případě zájmu jsme připraveni vyhovět Vaším specifickým přáním a požadavkům, rádi Vám také zašleme naše ceníky a katalogy.

Příklady referencí:

- **Domov důchodců Horní Planá** – kompletní vybavení
- **Nemocnice Pelhřimov** – vybavení pokojů, ordinací – sesterny
- **Domov důchodců Filipov** – kompletní vybavení pokojů
- **G-centrum Tábor - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi** – vybavení pokojů
- **Alzheimer Centrum** – vybavení pokojů, sesterny

Kontakt:

K Sílu 1143, 393 01 Pelhřimov,
tel.: +420 602 708 302-3, Tel./fax: +420 565 382 128
e-mail: info@interier-vysocina.cz, www.interier-vysocina.cz

Nocleh s Novým Prostorem

Nový Prostor je organizace realizující službu sociální rehabilitace a vydávající časopis, jehož prodejem si lidé v tíživém sociálním postavení mohou zajistit prostředky ke zlepšení své situace. Jedním z měst, kde se Nový Prostor prodává, jsou také východočeské Pardubice.

Od roku 1999, kdy Nový Prostor funguje, vznikly v České republice dvě jeho stálé pobočky – v Praze a Brně. Mimo to si ovšem čtenáři mohou zakoupit pouliční časopis také v dalších osmi českých městech. Pardubice jsou jedním z nich, o distribuci časopisu se zde stará obecně prospěšná společnost SKP-CENTRUM, o. p. s.

Nový Prostor funguje v Pardubicích již sedm let. „Iniciativa byla v tomto případě na naší straně. Měli jsme střediska v Praze, Brně, Plzni a Ostravě, ale nebylo možné všechna střediska financovat. Tak jsme začali nabízet Nový Prostor organizacím, které pracují se stejnou cílovou skupinou. Může to rozšířit jejich nabídku služeb,“ říká ředitelka Nového Prostoru Dagmar Kocmánková.

Cílová skupina? To jsou zejména lidé bez domova nebo v jinak tíživé sociální situaci. Podle Martina Vařejčka, který pracuje v SKP-CENTRUM, o. p. s., jako koordinátor nízkoprahového denního centra, žije v Pardubicích bez přístřeší celkem asi dvě stě lidí. Pokud přitom vyhledávají některé sociální služby, je nanejvýš pravděpodobné, že s SKP-CENTRUM, o. p. s., jež sídlí v domě se zahradou na Milheimově ulici, přijdou do kontaktu. „Přímo zde máme nízkoprahové denní centrum, jen za loňský rok jím prošlo 270 lidí. Někteří se objeví jednou či dvakrát na polévku, ale další zde tráví mnohem více času,“ vysvětluje Martin Vařejčko a dodává: „Vedle toho je zde noclehárna a azylový dům pro muže, v dalším objektu máme totéž, ale pro ženy.“

Podle Johany Řehákové, sociální pracovnice SKP-CENTRUM, o. p. s., tvoří paleta poskyto-

vaných služeb určitou posloupnost. „Člověk by měl být ideálně kontaktován naším terénním programem a pak se přes denní centrum a noclehárnu odrazit do azylového domu,“ říká. Právě v tomto procesu ale Nový Prostor, respektive příjem z jeho prodeje, hraje významnou roli. Zatímco návštěva nízkoprahového centra je totiž bezplatná, za noc pod střechou se již platí. SKP-CENTRUM, o. p. s., sice snížilo ceny, ale i tak si 40 Kč za noc nemůže dovolit každý. „Chodí sem lidé z ulice a ptají se nás, jestli jim nemůžeme půjčit nebo dát nějaké peníze. Ale to

my nemůžeme. A tak jim říkáme, ať zkusí prodávat Nový Prostor,“ popisuje Martin Vařejčko.

Obvykle tedy sáhnou po Novém Prostoru ti, kteří si chtějí zajistit přístup k dalším službám. Od pracovníka SKP-CENTRUM, o. p. s., dostanou pět startovních výtisků zdarma a mohou vyrazit na jedno ze čtyřadvaceti prodejních míst v Pardubicích, která jsou domluvena s radnicí. „Záleží na každém, jestli se chytne. Někdo využije jen počáteční nabídku, další zůstávají déle. Také ne každý pro to má předpoklady. Někdo rovnou odmítne, že stát na ulici a oslovovat lidi, na to prostě nemá,“ shrnuje sociální pracovník.

Během posledních tří let tak zkusilo prodávat Nový Prostor v ulicích Pardubic zhruba 140 lidí, momentálně jich prodává osm. Jedním z nich je i pan Jaroslav Žížala, kterého potkáváme v centru města u Zelené brány. „Práci mám rád, dvaadvacet let jsem dělal černé řemeslo. Pracoval jsem jako zámečnický v TMS Pardubice, ale továrnu zavřeli. Pak jsem dělal deset let řezače papíru v tiskárně, ale ta také zkrachovala,“ říká pětapadesátiletý muž, který přišel nejen o práci, ale také o bydlení. „Měl jsem byt, ale dostal jsem se do dluhů. Jsou tam exekuce,“ přiznává.

V tiskárně skončil Jaroslav Žížala letos v únoru a prodeji Nového Prostoru se věnuje necelý měsíc. Nemá zatím vybudovanou stálou klientelu, takže prodeje nejsou nijak závratné, ale na zaplacení noclehárny to stačí. A navíc, jak dodává, rád by se i přes exekuce vrátil ke standardnímu zaměstnání. „Teď se něco rýsuje, opět je to tiskárna,“ říká. Pokud se naděje pana Žížala ukáží jako liché, bude moci třeba ještě doufat, že mu práci nabídne některý z jeho zákazníků. Nebylo by to poprvé. „Už loni se stalo, že si zákazník s prodejcem padli do oka a dali to dohromady,“ říká Martin Vařejčko. „To je ale skutečně výjimka, pravidlem to není,“ uzavírá.

Projekt Street paper Nový Prostor dává možnost pracovat všem, kteří pracovat chtějí a mohou, ale jinde příležitost nenašli. Pomáhá preventivně osobám, které se mohou dostat do tíživé životní situace.

Uživatelům nabízí:

- Zapojení do sociální služby, nikoli formou pracovní-právního vztahu.
- Služba trénuje lidi pro vstup na otevřený trh práce s jasným konkurenčním chováním, nicméně zohledňuje osobní situaci každého uživatele.

Organizacím se zájmem o spolupráci nabízí:

- Metodickou podporu, „kuchařku“ pro poskytování této služby, osobní zaškolení per-

sonálu. Uživatel partnerské organizace může prakticky okamžitě začít obnovovat či prohlubovat své pracovní návyky a současně řešit svoji finanční situaci formou pouličního prodeje časopisu Nový Prostor.

- Zajištění pravidelných dodávek časopisu Nový Prostor. Finanční ohodnocení za prodané množství časopisů.
- Podporu a spolupráci v průběhu celé realizace projektu.

Prodejce časopisu pan Jaroslav Žížala

Více informací naleznete na www.novyprostor.cz.

Riešenie agresívnych stavov v zariadeniach sociálnych služieb

V **el'kým problémom, ktorý musia riešiť snáď všetky typy zariadení sociálnych služieb, je zvládanie takých situácií a stavov, kedy sa v správaní ich klientov objavujú prvky agresívneho správania. Či ide o klienta geriatrického alebo zdravotne postihnutého, je zvládanie takýchto situácií naozaj náročné.**

Najpodstatnejším je prevencia vzniku takýchto situácií. Tá sa dá dosiahnuť jedine dobre nastaveným systémom poskytovania sociálnych služieb od anamnestiky cez diagnostiku až k navoleným intervenciám, ktoré sú riešené v rámci kvalitne spracovaných individuálnych plánov.

Krízovým z tohto hľadiska je najmä adaptačné obdobie. Klient prechádza z jedného sociálneho prostredia do druhého. V prostredí zariadenia prebieha spoznávanie a následné odborné riešenie nastavovania individuálneho prístupu zohľadňujúce špecifiká etablovaného sa klienta a tiež odborne pracujúceho tímu. Často môže ísť tiež o obdobie zmeny medicínskej či o ďalšie terapie, pričom reakciou na tieto zmeny môže byť práve agresívne vzplanutie jednotlivca nachádzajúceho sa v adaptačnej fáze.

Ďalším z markantných problémov v zariadeniach sociálnych služieb pre dospelých klientov je riešenie otázok sexuality. Táto oblasť nie je jednotne metodicky uchopená v rámci súvzťažných vedeckých disciplín a už vôbec nie je riešená štandardizovanými postupmi.

Priamo z našej odbornej praxe zo zariadenia sociálnych služieb pre dospelých klientov s mentálnym postihnutím pre nás vyplývajú mnohé nezodpovedané otázky, o ktorých by sme radi otvorili diskusiu počas odbornej konferencie organizovanej práve k spomínanej problematike dňa 28. júna 2012 v budove Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Treba podotknúť, že legislatíva síce rieši problematiku zvládania agresívnych stavov u klientov so zameraním na ochranu všetkých dotknutých strán registrom obmedzení, ktorý sa vedie ako hlásenie pri potrebe zakročenia pri zvládaní agresívnych stavov klientov v zariadeniach, neexistuje však jednotná

štandardizovaná metodika odporúčaných riešení, ktorá by sa dala aplikovať v takýchto situáciách u klientov zariadení. Profesionáli teda nie sú objektívne chránení pred trestným stíhaním za prípadné ublíženie na zdraví pri zvládaní stavu klienta, ktorý je nebezpečný voči sebe i svojmu okoliu. Sami sú zároveň vystavení možnosti ohrozenia zdravia či dokonca života.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb

Nie vždy je možné pri vzniku vyhrotenej situácie vyplývajúcej z agresivity klienta zabezpečiť rýchly zásah polície, príp. rýchlej zdravotníckej pomoci, a tak si musí v takejto situácii poradiť odborný zamestnanec sám. Preto je podľa nás nevyhnutné vytvoriť metodiku a štandardizované postupy riešenia agresivity klientov v rámci zariadení sociálnych služieb, ktoré budú vychádzať z aktuálnych poznatkov súvzťažných vedných disciplín. Odborníci by mali prejsť špeciálnymi školeniami a tréningami primeranej obrany voči nezvládnuteľným klientom v ťažkých agresívnych stavoch. Iba touto formou dokážeme zabezpečiť primeranú ochranu záujmov a práv klientov i zamestnancov zariadení sociálnych služieb.

U klientov s ťažším stupňom mentálneho postihnutia je častokrát príčinou vzniku agresívnych situácií a stavov neschopnosť riešenia základných biologických potrieb – pudov (sexualita).

Takíto klienti častokrát nie sú schopní nájsť primeraný spôsob sebauspokojenia. Dôsledkom dlhodobého odborného neriešenia tejto problematiky je vznik agresívnych stavov spojených aj s ďalšími fyziologickými prejavmi, ktoré komplikujú poskytovanie sociálnych služieb (napr. nespavosť, nervozita, výbušnosť, zvýšenie eretických prejavov postihnutia...). U týchto klientov nie je možné dosiahnuť optimalizáciu daného stavu nijakým jednoduchším spôsobom, ako je pomoc pri masturbácii, problémom je však odhadnúť správnu mieru, ktorá by bola ešte pomocou a terapeutickou metódou, a prekročenie tejto miery, kedy by už šlo o vznik patologickej situácie (sexuálne obťažovanie).

To, že je celá táto problematika nedoriešená, je všeobecne známe, problémom však je, že sa žiadna vedecká kapacita nesnaží prísť s odporúčaniami a navolenými štandardizovanými postupmi, ktoré by riešili diagnostiku u takýchto klientov. Je nutné navoliť takúto intervenciu i personálne zabezpečenie týchto terapií – t. j. aký odborník bude povolaný na riešenie tejto intervencie, ako bude prebiehať ďalšie vzdelávanie týchto odborníkov, aký je ich žiaduci psychologický profil ako aj pravidelné supervízie s ďalšími odborníkmi. Zo zahraničnej odbornej literatúry poznáme síce riešenia mnohých foriem sexuálnej terapie, do našej spoločnosti sa však táto problematika dostáva len veľmi okrajovo – často iba v hypotetických odporúčaníach. Do dnešného dňa nenadobudli tieto odporúčania reálne kontúry, také, ktoré by boli uchopiteľné v rámci riešenia individuálnych rozvojových plánov klientov v zariadeniach sociálnych služieb. Vysoko tabuizovaná je tiež otázka sexuality a sexuálneho zdravia u geriatrických klientov v zariadeniach sociálnych služieb.

Jednou z príčin vzniku agresívnych stavov u klientov v zariadeniach sociálnych služieb je aj dlhodobé neriešenie abúзов liekov a ďalších návykových látok – najmä nikotinizmu. Takíto klienti majú pri obmedzovaní prísunu drog obsiahnutých v liekoch či cigaretách tendenciu k agresívnym vzplanutiam a vznikajú situácie, ktoré sa v bežnej prevádzke

stavov klientov ch služieb

HARTMANN

v zariadení sociálnych služieb riešia pomerne ťažko. Často ide o klientov s veľmi nízkym príjmom či dokonca bez príjmu. Takí si nemôžu dovoliť po zaplatení úhrad za poskytované sociálne služby zabezpečiť si i naďalej prísun látok, na ktoré boli minimálne zvyknutí, ak nie od nich i závislí. Zariadenia sociálnych služieb nemajú zdroje na zakúpenie týchto návykových látok, ktoré sú síce legálne, spoločensky sú však nežiaduce už len z dôvodu zlého vplyvu na zdravotný stav populácie. Je teda otázne, ako takéto situácie riešiť.

I z tohto dôvodu je podľa nás obrovským problémom absencia regionálnych medicínskych centier, ktoré by mali vo svojej primárnej klientele všetky zariadenia sociálnych služieb v danom regióne. Poskytovali by im zdravotnícky štandard vo všetkých medicínskych dis-

ciplinách – a to najmä výjazdovou formou a aktívnym zapájaním sa do priamej činnosti daných zariadení. Tým by sa vysoko skvalitnila a sprístupnila zdravotná starostlivosť daných zariadení bez zataženia ich už aj tak dost napätých finančných rozpočtov. Tak by sa mohol napríklad vyriešiť i ďalší z veľkých problémov, ktorým je riešenie zdravotného stavu klientov s autizmom a ťažšou formou zdravotného postihnutia, ktorí sú v podmienkach bežných zdravotníckych zariadení v podstate neošetriteľní. Stále aktuálnym je i problém so zabezpečením zubárskej či psychiatrickej zdravotnej starostlivosti práve takých klientov, ktorí potrebujú naozaj špecifický individualizovaný prístup – celkovú narkózu pri invazívnych zákrokoch i vyšetreniach, pri ktorých ju bežná populácia nevyžaduje.

Prechádzame skutočne iba po povrchu problematiky, ktorá si vyžaduje hĺbkovú analýzu, odbornú diskusiu i následné odporúčania spracované do štandardizovanej metodiky a postupov, ktorými dokážeme najlepšie pomôcť pri predchádzaní, ale aj riešení agresívnych situácií a stavov, s ktorými sa stretávame v rámci každodennej praxe v zariadeniach sociálnych služieb. Túto problematiku je dôležité začať odborne riešiť čím skôr, pretože v každodennom reálnom živote nejde o hypotetické situácie. Ide o reálne konkrétne situácie, ktoré vznikajú denne a ktoré musia zamestnanci riešiť okamžite.

PaedDr. Dušan Mikulec

riaditeľ Lepší svet, n. o., Bratislava
riaditel@lepsisvet.org

INZERCE

Moravskoslezský
kraj

Dlouhá a náročná cesta k běžnému životu

Mnoho lidí s postižením žije do dnešních dnů v ústavech, přestože by mohli žít s náležitou podporou i jinak. Moravskoslezský kraj se dlouhodobě zasazuje o změnu podmínek a způsobu poskytování sociálních služeb, aby osoby s postižením mohli přejít z uzavřených ústavů na okrajích měst do běžných bytů, domů - zkrátka do běžného života, který umožňuje lidem chodit do zaměstnání, věnovat se zálibám či setkávat se s přáteli. Těto změně se říká transformace pobytových sociálních služeb.

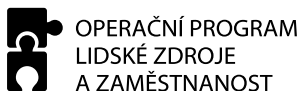
Pro člověka, který prožil velkou část svého života v ústavním zařízení je určitě tato změna velmi náročná, proto ji předchází důkladná příprava. Zkušenosti však ukazují, že přes počáteční obavy dochází po přestěhování ke zlepšení psychické pohody a navázání dobrých vztahů s okolím. Zajímavé je seznámit se s osudem člověka, který si touto změnou prošel. Paní Jarmila prožila podstatnou část svého života v ústavech, prvním byl kojenecký ústav, následně vystřídala čtyři dětské domovy, pak ve svých 23 letech byla umístěna do domova důchodců. Vzhledem k tomu, že většinou neodpovídala, byla po čtyřech letech přemístěna zpět do dalšího ústavu. V jejich vzpomínkách na minulost slyšíme povzdech nad nedostatkem soukromí, desítkami pokojů, nevlídností prostředí i přístupu některých pracovníků. Všechny tyto životní útraty ji pomáhal překonat sport, ve kterém byla úspěšná. Před osmi lety dostala možnost přejít do chráněného bydlení, ale velká svoboda i nečekaná zodpovědnost v ní vzbuzovala strach, proto využila nejprve možnosti cvičného bydlení. K nezapomenutelným zážitkům patří zařizování vlastního pokoje, možnost uzamknout si pokoj, hospodařit s penězi, rozhodovat se při nakupování, ale také příležitost navštěvovat kamarádku a neteř. V této době byla

nutná výrazná pomoc ze strany personálu, který provází složitým obdobím změn k větší samostatnosti a schopnosti se rozhodovat. Dnes žije paní Jarmila se svým kamarádem v novém nájemním bytě a využívá službu podpora samostatného bydlení. Zcela výstižná jsou její slova, kterými popisuje současnost: „Už bych vůbec neměnila, musela jsem se hodně věcí naučit zvládnout, ale mám velkou volnost a sama si zařídím většinu věcí, co potřebuji a jsem šťastná.“

Do transformačního procesu jsou zapojeny všechny příspěvkové organizace Moravskoslezského kraje, které poskytují služby více než tisíci osobám se zdravotním postižením. Cílem je umožnit všem těmto osobám žít život důstojný a odpovídající jejich potřebám. Díky transformaci se zvyšuje dostupnost bydlení a podpory pro lidi s postižením v běžném prostředí, a také nově vybudované služby budou obci sloužit řadu dalších let. Realizaci těchto cílů umožňují především finanční prostředky z evropských fondů.

Na národní úrovni se podobnému procesu realizace změn v pojetí pobytových sociálních služeb zabývá Národní centrum podpory transformace v rámci projektu realizovaném Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky.

Cíl umožnit lidem s postižením žít běžným způsobem života je náročný jak z hlediska rozsahu, potřebného času k realizaci, tak i objemu peněz. Mnoho dobrých věcí ve formě realizovaných projektů již bylo realizováno, ale je před námi ještě dlouhá cesta, neboť Moravskoslezský kraj jako první v České republice pojal transformační proces jako systémovou změnu, a to je víc než náročná.

PODPORUJEME VAŠI
BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Voňavý svět aromaterapie

Éterické oleje

3. část

“Neměli bychom se pokoušet o léčení žádné části, aniž bychom se pokusili vyléčit celek. Neměli bychom se snažit o léčení těla opomíjejíce duši. Pokud mají tělo a mysl být zdravými, musíš začít léčením duše ... protože velkou chybou dneška v léčení lidského těla je, že lékaři jako prvu oddělují od těla duši.”

Platón: *Republika*, 382 př. n. l.

Celostní, tzn. holistický přístup vidí člověka, jeho obtíže a nemoc ve všech souvislostech. Projeví-li se nemoc na nějakém orgánu, vidí holistický přístup nemocného celého člověka, nejen daný orgán. Chápe člověka jako systém, který je třeba ošetřovat v celku. A je také zapotřebí zohledňovat jeho vazby na okolí.

Příklad:

Zdánlivě nesouvisející události se mohou při holistickém přístupu ke člověku jevit jako řetězová reakce: ranní neshody mezi rodiči (třeba kvůli špatně uložené zubní pastě) vedou k jejich podrážděnému chování. Dítě jako (většinou) nejslabší a nejcitlivější článek v rodině funguje jako hromosvod. Do školy přichází s tenzí, kterou vyvolaly ranní rozepře mezi rodiči a následné výtky směrem k dítěti. Tenze dítěti nedovolí ve škole pracovat na plný výkon. To se odrazí na prospěchu. Domů přinese známku, která vybudí další zlostné chování rodičů. Napětí roste, kolotoč se opakuje, až se může stát, že se dítě před školními neúspěchy uchýlí do nemoci a začne využívat sekundárního zisku z nemoci. Dovolím si tu s trochou nadsázky tvrdit, že otcem (matkou) špatně uložená pasta způsobí angínu dítěte.

Pokud nenajdeme souvislosti a neodstraníme příčinu, nebudeme léčit, ale pouze potlačovat nežádoucí projevy. Éterické oleje nepomohou najít kořen problémů, ale mohou velmi šetrně, na psychické i fyzické úrovni současně, pomoci k nápravě.

➤ Cesty působení éterických olejů na člověka

- Při cestě přes kůži a sliznice využíváme inhalace, koupele, zábaly, masáže, aromaterapeutickou kosmetiku (koncentrace jsou uvedeny dále).
- Při cestě přes čichový aparát využíváme difuséry, přístroje na kultivaci ovzduší, aromalampy, odpařovací keramické destičky, aromatizované hračky, aroma-přívěšky, kapání do vody nebo do vysavače při údržbě domu.

➤ Bezpečnost při užívání éterických olejů

1. Je zapotřebí zjistit maximum informací: kontraindikace, toxicita, fototoxicita (toxicita způsobená současným působením ÉO a slunečního záření). Při použití nového oleje na kůži provedeme test snášenlivosti (natřeme kompozici do loketní jamky, přitiskneme a necháme zahřívát. Po chvíli zkontrolujeme, zda není kůže podrážděná).
2. Musíme dodržet bezpečné ředění – vysoké koncentrace mohou být nebezpečné.
3. Je důležité zvolit vhodné nosiče – oleje lisované za studena, koupelové mléko, med...
4. Zákonem není v České republice dovoleno užívat ÉO vnitřně.
5. Aromaterapie nemůže plnohodnotně nahradit lékařské ošetření – nezašije ránu, nesrovná zlomeninu...
6. Nejednáme bezmyšlenkovitě, nedáme na něčí „babskou“ radu, vždy je důležité situaci dobře zvážit.
7. Vždy naslouchejme ošetřovanému, on nám nejlépe poví, jak na něj ÉO působí. Ač je to s podivem, existují mezi námi lidé, kteří aromaterapii nesnáší.
8. Je nutné znát medikaci, kterou klient užívá, a její účinky, aby se předešlo rušení účinků nebo jejich nekontrolovanému zvýšení.
9. V aromaterapii využíváme výhradně přírodní éterické oleje. Pozor: termín „přírodně identický“ není označením pro olej z přírodních zdrojů!

➤ Přehled některých rizikových faktorů a kontraindikací (podrobně viz B. Nováková, Z. Šedivý, *Praktická aromaterapie*)

V některých případech je výběr silic omezen, a to u dětí, při epilepsii, užívání homeopatik, při chemoterapeutické léčbě, kojení, akutních ledvinových potížích, nízkém či vysokém krevním tlaku, v těhotenství, při vnitřním užití (v některých zemích je na rozdíl od ČR vnitřní užívání povoleno, a to i na klinikách).

Je potřeba vědět, které silice jsou *fotosenzibilizující* (mohou vyvolat fotoa-

lergickou reakci na kůži při kontaktu se slunečním zářením). Silice fenylk a yzop zase mohou při předávkování vyvolat křeče. Některé éterické oleje působí ve vyšších dávkách *omamně*, jsou pro organismus *toxické a mohou podráždit pokožku*. Pokud začínáme používat novou silici, je zapotřebí se dostatečně seznámit s jejími účinky.

➤ Koncentrace u masážních a koupelových olejů

0,5 %

– u dětí do 6 let = 7 kapek do 50 ml oleje;

1,5 %

– od 6 do 12 let = 22 kapek do 50 ml oleje;

2,5 %

– od 12 let = 37 kapek do 50 ml oleje.

(Výše uvedené koncentrace jsou uváděny firmou Nobilis Tilia)

➤ Konkrétní oleje pro řešení problémů

(Body 3.–12. jsou podle I. V. Sakova)

1. Ozdravení ovzduší

Používáme silice antivirální a antibiologické: blahovičnický zářivý (*Eukalyptus radiata*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), citron (*Citrus limon*), hřebíčkovce kořeněný (*Eugenia caryophyllata*), majoránka zahradní (*Organum majorana*), Tea tree – „čajovníkový“ strom (*Malaleuca alternifolia*).

2. Podpora dechové aktivity

Všechny jehličnany a eukalypty.

3. Podpora při neurotických poruchách

Neroli (*Citrus aurantium*), kozlík lékařský (*Valeriana officinalis*), levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), heřmánek pravý (*Matricaria chamomilla*), santal (*Santalum album*).

4. Snížení úzkosti

Levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), meduňka lékařská (*Melissa officinalis*), šalvěj muškátová (*Salvia sclarea*), kadidlo (*Boswellia carteri*), ylang-ylang (*Canaga odorata*), petitgrain (*Citrus aurantium*), bergamot (*Citrus aurantium bergamia*), jasmín (*Jasminum officinale*), dobromysl (*Organum vulgare*).

5. Odstranění apatie

Lemongrass (*Cymbopogon citratus*), máta peprná (*Menta piperita*), rozmarýna (*Rosmarinus officinalis*), blahovičnický kulaťoplodý (*Eukalyptus globulus*).

6. Podpora při astenii a neurastenii

Litsea (*Litsea cubeba*), rozmarýn (*Rosmarinus officinalis*), bazalka (*Ocimum*

basilicum), lemongrass (*Cymbopogon citratus*), máta peprná (*Menta piperita*), šalvěj muškátová (*Salvia sclarea*).

7. Pomoc při bolestech hlavy

Máta peprná (*Menta piperita*), citron (*Citrus limon*), levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), heřmánek pravý (*Matricaria chamomilla*).

8. Snížení agresivního chování

Kadidlo (*Boswellia carteri*), kozlík lékařský (*Valeriana officinalis*), levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), heřmánek pravý (*Matricaria chamomilla*).

9. Zmírnění depresivních stavů

Levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), jasmín (*Jasminum officinale*), neroli (*Citrus aurantium*), růže (*Rosa damascena*), ylang-ylang (*Canaga odorata*), všechny citrusy.

10. Pomoc při poruchách pozornosti

Litsea (*Litsea cubeba*), rozmarýn (*Rosmarinus officinalis*), lemongrass (*Cymbopogon citratus*), bazalka (*Ocimum basilicum*).

11. Podpora adaptace

Bergamot (*Citrus aurantium bergamia*), borovice (*Pinus sylvestris*), cedr (*Cedrus atlantica*), čajovník (*Malaeuca alternifolia*), eukalyptus (*Eukalyptus globulus*), jalovec (*Juniperus communis*), jedle (*Abies alba*), kafr (*Cinnamomum camphora*), kajeput (*Maleuca leucadendra*), litsea (*Litsea cubeba*), máta peprná (*Mentha piperita*), myrta (*Myrtus communis*), niauli (*Malaleuca viridiflora*), palma rosa (*Cymbopogon martinii*), rozmarýn (*Rosmarinus officinalis*), smrk (*Picea abies*).

12. Snížení nervozity a iritability

Anýz (*Pimpinella anisum*), levandule lékařská (*Lavandula officinalis*), heřmánek pravý (*Matricaria chamomilla*), santal (*Santalum album*), kozlík lékařský (*Valeriana officinalis*), ylang-ylang (*Canaga odorata*), dobromysl (*Organum vulgare*), meduňka lékařská (*Melissa officinalis*), neroli (*Citrus aurantium*), růže (*Rosa damascena*).

➤ Volba oleje

Je třeba, abychom před tím, než se rozhodneme začít s aplikací aromaterapie, byli obeznámeni se zdravotním stavem všech klientů a kontraindikacemi jednotlivých éterických olejů. Způsob aplikace se pak bude odvíjet od dané situace. Jistě se mezi citronovonnými a jehličnany najde favorit do každé skupiny na plošné využití. A pro ošetření problémů jednotlivých klientů pak lze použít éterické

oleje do kapesních inhalátorů. Vždy ale respektujeme, že méně znamená více!

Mgr. Veronika Jurečková

Použitá literatura:

- Buchtová, B. a kol.: *Člověk – psychosomatická bytost*. Vyd. 1., Brno, Masarykova univerzita 2001, Vyd. 1., Pragma 1998.
- Komárek, S.: *Spasení těla – moc, nemoc a psychosomatika*. Vyd. 1., Praha, Kolumbus 2005.
- Nagornaja, N. V.: *Aromaterapie v pediatrii*. Vyd. 1., Ústí nad Labem, CKHI 2002.
- Nováková, B., Šedivý, Z.: *Praktická aromaterapie*. Vyd. 1., Praha, Pragma 1996.
- Petřek, J.: *Základy neurofyziologie*. Vyd. 1., Olomouc, Univerzita Palackého 1991.
- Rattner, J.: *Základy holistické léčby*. Vyd. 1., Bratislava, Eugenika 2001.
- Růžička, J., (ed.): *Psychosomatický přístup k člověku*. Vyd. 1., Praha, Triton 2006.
- Sakov, I. V.: *Vůně pro duši – Úvod do aromapsychologie*. Vyd. 1., Příbram, Marie Noe One Woman Press, 2010.
- Worwood, V. A.: *Voňavá lékárna*. Vyd. 1., Jihlava, Marie Noe One Woman Press, 2009.

INZERCE

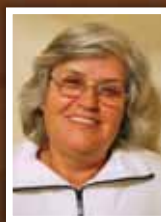
Senior Praha
veletrh pro péči a aktivní život seniorů

5.-6. 10. 2012
Výstaviště Praha Holešovice

součástí veletrhu

SENIOR FEST
SVÁTEK SENIORŮ
SENIORSKÁ MÍLE

www.seniorpraha.cz

Ota Pačesová

Nevidíme, neslyšíme, ale cítí

Sociální služby a vzdělávání osob s hluchoslepotou

V tomto článku se vás ve stručnosti pokusím seznámit se systémem vzdělávání osob s hluchoslepotou, s jejich sdružováním a s poskytováním na ně cílených sociálních služeb od narození člověka až po stáří.

Největším problémem v poskytování služeb pro osoby s tímto postižením je roztroušenost jednotlivců po území České republiky. Je to způsobeno tím, že toto postižení není tolik frekventované jako ostatní. V jednom okrese může být výskyt pouze jedné osoby a dostupnost cílené sociální služby bude pro ni velice obtížná.

Dalším problémem je, aby se k lidem s hluchoslepotou dostala včas informace o poskytovaných službách. Depistáž je obtížná z důvodu dodržování práv zajišťujících ochranu osobních údajů, kdy po zdravotních či sociálních pracovnících nelze kontakty na tyto osoby požadovat. Je zde pouze možnost předat informace odborným pracovištím a úřadům a ponechat na nich, zda informace předají potřebným lidem.

➤ Raná péče a podpora rodičů dětí s hluchoslepotou

Jaké mají rodiče možnosti, když se narodí dítě s hluchoslepotou? Mohou se rozhodnout ponechat dítě v nějakém sociálním zařízení, a tím rozhodnou o tom, že se dítě nebude vyvíjet tak, jak by mělo. Většinou skončí v pobytovém zařízení pro osoby s mentálním postižením a nebude se vzdělávat. Při tomto postižení dítěte je nutná každodenní a intenzivní péče rodiny za vedení odborného pracovníka. Jen tak se může jeho osobnost rozvíjet po všech stránkách.

Situace, kdy je miminko postižené, zaskočí celou rodinu. Díky rané péči ovšem mohou rodiče své děti s postižením vychovávat doma. V naší republice jsou zřízena střediska rané péče jak pro sluchově postižené děti, tak pro děti zrakově postižené. Zkušenosti s dětmi s hluchoslepotou mají zejména ve Společnosti pro ranou péči, v Rané péči EDA, o. p. s.,

a ve Středisku rané péče TAMTAM. V těchto střediscích je možnost nalézt odbornou pomoc, která rodičům poskytne potřebné informace, jak s tímto dítětem pracovat. Kontakty na jednotlivá střediska naleznete v Asociaci pracovníků rané péče <http://www.asociace-ranapece.unas.cz/kontakt.php> a na www.ranapece.cz.

Zájemcům o tuto problematiku doporučuji knížku „Eliška – příběh hluchoslepé holčičky“, kterou napsala maminka této dívenky paní Ivana Jarníková. Doporučuji současně DVD s názvem „Eliška a její lidé“ autorky Terezy Hradílkové.

Pro rodiče dětí s hluchoslepotou bylo v roce 2001 založeno občanské sdružení Záblesk. Cílem Záblesku je zkvalitňování péče o děti s kombinovaným postižením zraku a sluchu, prosazování práv a potřeb takto postižených dětí a zabezpečení důstojných životních podmínek v dospělém věku. Dalším cílem je maximální integrace dětí s hluchoslepotou do společnosti, organizace výchovně vzdělávacích akcí, programů a aktivit pro takto postižené děti a jejich rodiny. V současnosti se snaží o vytvoření chráněného bydlení pro mladé lidi s hluchoslepotou, které v naší republice chybí. Vzhledem k současnému celostátnímu trendu se jedná o snahu s velice nejistým výsledkem.

➤ Vzdělávání

Základní vzdělání je dětem s hluchoslepotou poskytováno ve škole pro sluchově postižené v Olomouci. Současně zde působí speciálně pedagogické centrum, které se, mimo jiné, specializuje na práci s dětmi s hluchoslepotou. Třída pro děti s tímto postižením při Střední škole, základní škole a mateřské škole pro sluchově postižené vznikla ve školním roce 1992/1993 z iniciativy pracovníků Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. Do roku 1996

Prstová abeceda

třída pracovala jako experimentální, od tohoto roku je pevnou součástí vzdělávacího systému v České republice a jako jediná v ČR nabízí základní vzdělání pro děti s hluchoslepotou. Vzdělávání dětí s tímto postižením (často v kombinaci s dalším postižením) se ukázalo jako smysluplné. Do dnešních dnů je to jediné vzdělávací zařízení specificky určené žákům s hluchoslepotou.

Pro mládež s tímto postižením zde působí i Praktická škola dvouletá. Je určena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami plynoucími ze snížené úrovně rozumových schopností, případně žákům s více vadami, kteří ukončili povinnou školní docházku v základní škole speciální, v základní škole praktické nebo v nižším než devátém ročníku základní školy.

4. část

me
v České republice

S dětmi předškolního věku pracují ještě v mateřské speciální škole určené pro děti s více vadami v Berouně, která je součástí dětského domova určeného pro děti s kombinovaným postižením. V Dětském domově a Mateřské škole speciální, Beroun, Mládeže 1102, jsou umístěny děti s postižením sluchu, s postižením sluchu v kombinaci s dalším postižením a s jiným kombinovaným postižením a dále děti s poruchou komunikačních schopností. Nabízejí zde i komplexní péči v bezbariérovém prostředí, individuální přístup zohledňující specifické potřeby dětí a diagnostickou podporu Speciálně pedagogického centra, které je součástí zařízení a poskytuje poradenské, ambulantní logopedické a jiné služby rodičům a všem, kteří se o děti s tímto postižením starají.

Ostatní žáci a studenti s tímto duálním senzoryčným postižením navštěvují jiná školská zařízení – podle převažující smyslové vady školy pro zrakově nebo sluchově postižené, případně jsou integrováni do běžných škol. Bohužel stále mnoho dětí s hluchoslepotou není vzděláváno vůbec. Jde především o některé děti, jak jsem již zmínila, které žijí v pobytových zařízeních sociální péče pro osoby s mentálním postižením. Tento problém by ovšem vyžadoval další článek.

Několik jedinců s hluchoslepotou získalo u nás dokonce i vysokoškolské vzdělání. Jednalo se o osoby, které měly kombinaci těžká nedoslýchavost a těžké postižení zraku, praktickou či úplnou slepotu. Měly maximální podporu a pomoc rodiny a svého okolí. Vystudovaly zejména humanitní obory na Univerzitě Karlově.

Po dokončení studií (většinou v 26 letech) nastává problém, co bude dál. Nabízí se zde ještě další možnost, a to vzdělávání v Pobytovém rehabilitačním a rekvalifikačním středisku pro nevidomé Dědina, o. p. s. To pořádá vzdělávací kurzy, kterých se mohou zúčastnit i osoby s hluchoslepotou. Umožňují zde nevidomým a těžce zrakově postiženým lidem absolvovat intenzivní kurzy sociální a pracovní rehabilitace, na které navazují i rekvalifikační kurzy. Těchto kurzů se ale mohou zúčastnit pouze ty nedoslýchavé osoby se zrakovou vadou, které jsou schopny běžné komunikace. Středisko nemá pracovníka pro speciální komunikaci.

► Pobytová zařízení sociální péče

Po vyčerpání i této možnosti následuje buď pobyt v domácím prostředí, nebo v pobytových zařízeních sociální péče. Domov pro hluchoslepé v naší republice není, chráněná bydlení či dílny pro ně neexistují, zaměstnání se jim získává velice nesnadno. Většina z nich tedy zůstává doma.

Někteří, kteří nemají rodinu, ale ukončili vzdělání, skončí v pobytových zařízeních sociální péče pro zrakově postižené, a to v Domově pro zrakově postižené Palata v Praze 5 nebo v Ústavu sociální péče pro zrakově postižené v Brně – Chrlicích, kde většinou stráví celý zbytek svého života. Jisté je, že toto řešení není ideální, ale v současné době je to jediným řešením svízelné situace. V ÚSP v Chrlicích je výhodou, že zde je pracovník speciálně zaměřený na hluchoslepotu a je schopný speciální komunikace znakovým jazykem.

V těchto zdech končí většinou i starší lidé, kteří již nejsou schopni se o sebe postarat, a to ani s pomocí pečovatelské služby.

► Občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti

Služby sociální prevence a sociálního poradenství zajišťuje o. s. LORM – Společnost pro hluchoslepé. LORM jako jediná organizace pro hluchoslepé poskytuje registrované sociální služby (odborné sociální poradenství, sociální rehabilitaci, tlumočnické služby a sociálně aktivizační služby) a pobírá na ně státní dotaci. Situace LORMU ale také není ideální, protože sdružení není schopno poskytovat služby celoplošně a v některých krajích tato služba citelně chybí. I tam, kde působí, není kapacita pracovníků taková, aby uspokojila plně poptávku. V současnosti má LORM šest poradenských středisek (Praha, Liberec, Hradec Králové, Brno, Ostrava, Jindřichův Hradec). Vydává časopis Doteky. Podrobné informace a kontakty naleznete na www.lorm.cz.

Odbornou pomoc mohou lidé nedoslýchaví se zrakovou vadou vyhledat také ve střediscích Tyflo servisu, o. p. s., nebo v TyfloCentrech, o. p. s., která jsou rozmístěna téměř ve všech krajích. Lidé, kteří používají znakový jazyk, se mohou obrátit i na několik organizací pro sluchově postižené. Největší z nich je Svaz neslyšících a nedoslýchavých a Česká unie neslyšících.

V České republice působí ještě další dvě občanská sdružení pro hluchoslepé, a to VIA a Klub přátel červenobílé hole. VIA – Občanské sdružení hluchoslepých bylo založeno v roce 1999. Charakterizuje se jako svépomocná iniciativa angažovaných hluchoslepých občanů, kteří hledají, prošlapávají a ukazují cesty, jak řešit problémy způsobované hluchoslepotou. Jejím cílem je podporovat svépomocné aktivity, seberealizaci, emancipaci a rozvíjení identity hluchoslepých lidí. Kontakt naleznete na <http://www.okamzik.cz/main/okamzik/VIA/index.html>

Klub přátel červenobílé hole, o. s. (KPČH), byl založen, podobně jako občanské sdružení VIA, hluchoslepými občany a jejich přáteli, a to v roce 2005. Zaměřuje se zejména na volnočasové aktivity a klubovou činnost. KPČH seznamuje již od roku 2006 veřejnost s problematikou hluchoslepoty pořádáním putovní výstavy s názvem „Nevidíme, neslyšíme, ale cítíme...“. Byla již viděna téměř ve dvaceti městech v Čechách i na Moravě. Více na www.klubpratel.wz.cz.

Situace lidí s hluchoslepotou doznává od roku 1991 výrazného zlepšení, ale nelze říci, že je ideální. Ještě je toho mnoho, co by se mělo zlepšit, ale to je zřejmě ještě běh na hodně dlouhou trať.

Text a foto: **Ota Pačesová**
Klub přátel červenobílé hole

Podpora křesťanských etických Praktické zkušenosti Slezské diakonie

Etické otázky sociální práce úzce souvisí s hodnotami. V sociální práci tvoří etika a hodnoty důležitý základ vztahu mezi pracovníkem a klientem. V tomto vztahu klademe také důraz na způsoby, kterými klientovi pomáháme, a jak svým pomáháním zasahujeme do jeho života.

»» Hodnoty

by měly ovlivňovat

celý život

organizace

– vedení a řízení

lidí, etický kodex,

hodnotící

procesy, oslovení

individuálních

a firemních dárců

či budování značky

na veřejnosti.

Obecný pohled na etiku a hodnoty

Profesní etika je soustavou vybraných hodnot, norem, principů a dovedností, které mají přispívat k formování žádoucích způsobů jednání, vysvětlovat hodnoty a mravní normy profese. Etické principy sociální práce jsou vyjádřeny zejména v mezinárodních, národních, případně i v organizačních etických kodexech.

»» Etický kodex

Etický kodex představuje soubor pravidel či zásad, jimiž se mají sociální pracovníci jako profesní skupina řídit. Etické chování však není spojeno pouze s vnějšími pravidly chování v rámci etických kodexů, ale i se subjektivními pocity sociálního pracovníka, jak by měl v dané situaci jednat, aby jeho rozhodování a chování bylo etické (Janoušková, Nedělníková, 2008, str. 377-378).

Na mezinárodní úrovni je platná Deklarace etických zásad, která byla přijata v roce 1994 a vychází z Etického kodexu přijatého v roce 1976 Mezinárodní federací sociálních pracovníků IFSW (International Federation of Social Workers).

V roce 1995 vznikl v České republice Etický kodex sociálních pracovníků, který zpracovala Společnost sociálních pracovníků. Kodex obsahuje pravidla vztahu pracovníků ke klientům, zaměstnavateli, spolupracovníkům, k povolání sociální práce, odbornosti a společnosti.

Obecně moc a privilegia v každé sociální instituci mohou být zneužita, proto je nutný kodex, který reguluje jednání jejich členů.

»» Hodnoty v sociální práci

Hodnota je něco, co dává existenci člověka smysl a co člověk potřebuje jako měřítko pro správnost nebo nesprávnost svého jednání. Hodnoty ovlivňují řešení etických dilemat, promítají se do utváření vztahů s klienty, se spolupracovníky a širší společností.

»» Napětí

Hodnoty v sociální práci mohou vyvolávat napětí a být příčinou situací, kdy pracovník musí volit mezi několika hodnotami současně. Výběr hodnoty, kterou se pracovník bude v dané situaci řídit, závisí na několika různých faktorech. Hodnoty vycházejí z různých zdrojů (organizace, společnost, osobnost pracovníka...) a nemusí být v souladu. Například osobní hodnota pracovníka může být v rozporu s hodnotou organizace (viz Graf 1: Napětí v sociální práci).

Příkladem rozporu osobní hodnoty pracovníka a hodnoty organizace je pracovníkovo upřednostňování pomoci klientovi půjčením peněz bez ohledu na pravidla organizace, která půjčování peněz klientům zakazují.

Křesťanské hodnoty a zásady (praxe slezské diakonie)

Slezská diakonie (dále jen „SD“) je nestátní nezisková organizace, která poskytuje své služby v sociálně zdravotní oblasti. V centru její pozornosti stojí osoby s postižením, senioři, lidé bez domova a všichni ti, kteří se dostali do nejrůznějších těžkých životních situací. V současné době má SD 90 registrovaných služeb, mezi které patří např. chráněné bydlení, denní stacionáře, raná péče, odlehčovací služby, terapeutické dílny, osobní asistence, centra denních služeb, sociální rehabilitace, sociální asistence, azylové domy, nízkoprahová denní centra, noclehárny. Každá služba má zpracovanou svou metodiku, kde je jasně definováno poslání, cíle a zásady služby. Každé středisko má také svůj vlastní etický kodex, který navazuje na Etický kodex sociálních pracovníků v ČR.

Hodnoty Slezské diakonie:

- Osoba Ježíše Krista jako zdroj víry a vzor pro službu a život.
- Přístupujeme ke klientovi jako k Božímu stvoření.
- Pomoc každému (osobní přístup).
- Odpovědnost (v různých rovinách).
 - Osobní růst.
 - Láskyplné vztahy.
 - Týmová orientace.
 - Transparentnost.
 - Respekt.

hodnot v sociálních službách

V metodikách sociálních služeb se velmi často objevuje informace, že se sociální práce opírá o křesťanské zásady. V minulosti neměla SD jasně specifikované, o jaké konkrétní křesťanské zásady a hodnoty jde, a zaměstnanci je neuměli dostatečně vysvětlit a zdůvodnit. Proto se otázka etických a křesťanských hodnot stala jedním z důležitých témat. V minulých letech k ní bylo organizováno několik seminářů a školení, jejichž cílem bylo vyjasnit, kým SD je, kam směřuje a co jí k tomu pomáhá.

Pracovní skupinou, jež byla vytvořena za účelem definování křesťanských hodnot naší organizace, byl zpracován materiál „Hodnoty Slezské diakonie“. Členy pracovní skupiny byli především manažeři SD, ke spolupráci jsme přizvali také duchovní – faráře, kteří se SD dlouhodobě spolupracují.

Pracovní skupina se zabývala obsahem a aplikací křesťanských hodnot do sociální praxe. V rámci několika workshopů jsme diskutovali o tom, zda hodnoty SD mají pro nás stejný význam jako křesťanské hodnoty. Kladli jsme si zásadní otázku, zda je zde jednota v základních východiscích. Přemýšleli jsme o tom, co pro naše zaměstnance znamená pracovat v křesťanské organizaci, jak se projeví aplikace Božích morálních principů čili Desatera v pomoci klientovi, co pro pracovníky znamená „osobní povolání ke službě“.

„Hodnoty Slezské diakonie“ byly schváleny vedením naší organizace a staly se součástí Strategického plánu Slezské diakonie. Pak proběhly dva semináře pro vedoucí zaměstnance, kde jsme hodně diskutovali o tom, jak se materiál „Hodnoty“ projeví v praktickém životě a ve službách SD. Diskutovali jsme různé úrovně hodnot:

➤ Ve vztahu k pracovníkům

- Jak jednáme s nadřízenými pracovníky, spolupracovníky, podřízenými?

Použitá literatura:

• Janoušková, K.: *Metodické a koordinační dovednosti v sociálních službách*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007, počet stran 351. ISBN 978-80-7368-229-3 • Janoušková, K. – Nedělníková, D.: *Profesní dovednosti terénních sociálních pracovníků*, Ostrava: Ostravská univerzita, 2008, počet stran 402. ISBN 978-80-7368-504-1 • Janoušková, K. – Nedělníková, D.: *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, Ostrava: Ostravská univerzita, 2008, počet stran 550. ISBN 978-80-7368-503-4 • Šedivý, M. – Medlíková, O.: *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, 2009, počet stran 152. ISBN 978-80-247-2707-3 • Kolektiv autorů.: *Standardy kvality sociálních služeb – výkladový sborník pro poskytovatele*. Praha: MPSV, 2008, počet stran 186. • Plamínek, J. a kol.: *Řízení neziskových organizací*. Praha: Nadace Lotos, 1996, počet stran 186. ISBN neuvedeno. • Filipková, Z. *Koncepce práce Slezské diakonie v následujících letech*. Třinec, 2009. • HRAT, s. r. o., *Aktualizovaný strategický plán Slezské diakonie na léta 2009–2001*, Třinec: HRAT, s. r. o., 2008. • Holková, M. *Duchovní rozměr činnosti Slezské diakonie*. Interní materiál Slezské diakonie vypracovaný pro potřeby Eurodiakonie. Český Těšín, 2008.

- Co v nás vidí?
- Jak se častokrát vyjadřujeme, jak mnohé věci komentujeme?
- Jak dodržujeme pracovní dobu?
- Jak jsme zodpovědní v našich úkolech?
- Jak máme v úctě druhé spolupracovníky? Dokážeme přiznat své chyby a omluvit se? Přicházíme v úctě řešit složité problémy? Mluvíme s úctou i s tím pracovníkem, který nerozumí nějakému úkolu, a já mu jej už poněkud komplikátě vysvětluji?

➤ Ve vztahu k zájemcům o službu / uživatelům:

- Jak nás (pracovníky, organizaci) vidí zájemci o službu / uživatelé?
- Vnímají nás jako nositele hodnot, které propagujeme na webových stránkách, letáčích?
- Co si tito lidé představí, když se řekne křesťanská organizace? Vyvolá to v nich důvěru, nebo spíše nedůvěru?

➤ Ve vztahu k vnějšmu okolí (veřejnost, spolupracující organizace, jiné organizace, úřady, církve aj.):

- Jaká je naše transparentnost, čitelnost, průhlednost?
- Jak jsme na tom se vzájemným respektem?
- Stojíme na zásadách, které si vytyčujeme? (Lidé jsou znejistění situace-

mi, ve kterých nemáme jasné hranice a naše zásady se mění.)

V současné době v našich střediscích probíhají setkání, kde se o tomto materiálu diskutuje se zaměstnanci i s uživateli našich služeb. I v dalším období chceme hodnotám v naší organizaci věnovat značnou pozornost, hovořit o nich a zavádět je do praxe. V letošním roce je to obzvláště těžké, protože naše organizace prochází mnoha změnami, které pramení z toho, že jsme získali méně finančních prostředků na naše služby od institucí, které nás dlouhodobě financují. V praxi to znamená slučování či redukce některých našich sociálních služeb, což je někdy velmi bolestný proces. Ale i v této těžké době chceme stát na hodnotách a zásadách, které jsme si vytýčili. Z hodnot by mělo vycházet image naší organizace, na jejich základě je rovněž potřeba budovat její kulturu.

Hodnoty by měly ovlivňovat celý život organizace – vedení a řízení lidí, etický kodex, hodnotící procesy, oslovení individuálních a firemních dárců či budování značky na veřejnosti. Důraz je kladen na to, aby aplikace křesťanských hodnot do praxe byla odrážena v samotné službě SD. Prioritou je, aby stanovené a popsané křesťanské hodnoty nebyly deklarovány pouze „na papíře“, ale staly se živým materiálem. Kromě profesionálně odvedené služby musí jít ještě o něco víc – o něco, co je ojedinělé a jedinečné. Hodnoty nemohou být pouze deklarované, ale především prakticky realizované v každodenním poskytování služby. (Holková, 2008).

Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D.

ředitelka Slezské diakonie

Příspěvek zazněl na konferenci církevních poskytovatelů sociálních služeb

29. 11. 2011 v Praze.

(Redakčně upraveno)

Vážně nemocní potřebují

Člověk je jako osoba přirozeně dialogickou bytostí, která se realizuje ve vztahu. Dialogický vztah je základní lidskou potřebou, kterou si člověk osvojil nejprve pevným vztahem k matce, pak k dalším členům rodiny, později k přátelům, Bohu, životnímu partnerovi apod. V životě vážně nemocných hrají mezilidské vztahy ještě významnější psychosociální roli než u lidí zdravých. Od počátku lidstva jsou podporou člověku v nemoci jeho blízcí, kteří jej jako bližní doprovázejí, aby nezůstal ve svém utrpení sám. Při doprovázení vážně nemocných je důležitý hluboce lidský přístup, jenž je vlastní židovsko-křesťanské tradici. Takto zaměřený přístup totiž posiluje u vážně nemocných v rámci možností jejich integraci, identitu, autonomii, důstojnost, spokojenost, zodpovědnost za sebe i rozvoj (zrání) osobnosti.

➤ Dopady nemoci

Je třeba si uvědomit, že každá nemoc, a zvláště pokud je nevléčitelná, ovlivňuje člověka ve všech jeho rovinách: biologické, psychické, sociální i duchovní. Zhoršením soběstačnosti jsou vážně nemocní závislejší na péči blízkých nebo profesionálních pečujících, více tak potřebují lidskou blízkost, pochopení a podporu. Nemocní se kvůli své nepříznivé zdravotní diagnóze častěji dostávají do sociální izolace. Musí se vyrovnávat s bolestí, utrpením tělesným i duševním, s vědomím své bezmocnosti, silnějším vědomím ohrožení a konečnosti svého života i strachem ze smrti, což podrobuje lidský život zkoušce (srov. *Katechismus katolické církve* – dále jako KKC, čl. 1500). Teolog Aleš Opatrný v *Praktické teologii pro sociální pracovníky* (2008) konstatuje: „Nemoc člověka přivádí ke zpochybnění vnitřních jistot a k řadě existenciálních a spirituálních otázek.“ (s. 140-141)

Katechismus katolické církve shrnuje konkrétní dopady na člověka: „Nemoc může vést k úzkosti, k uzavření se do sebe, někdy dokonce k zoufalství a vzpouře proti Bohu. Může však také napomáhat člověku k větší zralosti, pomoci mu rozlišit v jeho životě, co není podstatné, aby se zaměřil na to, co je důležité.“ (KKC 1501) Proto je důležité, aby nemocní nezůstali ve své bolesti a utrpení sami. Pocit opuštěnosti a osamění nemocného ještě více ničí na duševním i tělesném zdraví a vede přirozeně k nejistotě a strachu, až případně k beznaději a zoufalství.

➤ Doprovázení nemocných

Péče o nemocné se v křesťanské tradici ve velké míře opírá o Kristovo podobenství o posledním soudu v Matou-

šově evangelium (Mt 25,31-46), kde jsou důležitým kritériem pro spásu skutky milosrdné lásky těm nejpotřebnějším, se kterými se Kristus identifikuje. Jakub Doležel zmiňuje v *Praktické teologii pro sociální pracovníky* (2008) na s. 38, že uvedené podobenství dalo vzniknout také tradici 7 skutků tělesného milosrdenství: „Navštěvovat nemocné, dát napít žíznivým, dát najíst hladovějícím, osvobodovat zajaté, oblékat nahé, ujmát se cizinců a pohřbívat mrtvé.“ Posléze se přiřadilo také 7 skutků duchovního milosrdenství: „Poskytnout radu, napomínat, učit, utěšovat, odpouštět, snášet (se) a modlit se.“

Člověk je bytost dialogická, společenská, potřebuje se přirozeně vztahovat k druhým, žít pro druhé, mít někoho rád. Potřebuje ale také dostávat lásku, pozornost a být druhými přijímán takový, jaký je.

Přejdeme-li z raného křesťanství do současnosti, tak v dnešní hospicové péči je přímo stanovená garance, že v posledních chvílích života nezůstane pacient osamocen, jak uvádí lékařka Marie Svatošová ve své knize *Hospice a umění doprovázet* (s. 115). I v duchovní neboli pastorační péči o nemocné je jedním z cílů pozvednout nemocného k Naději (k Bohu). Pomoci mu, aby neupadl do mezní situace – beznaděje a zoufalství (srov. Věřoučná konstituce Druhého vatikánského koncilu o církvi *Lumen gentium*, čl. 16).

Projevem blízkosti vůči nemocným je kontinuální *doprovázení nemocných*, které je nezbytnou součástí péče o umírající a nevléčitelně nemocné. Zaklada-

telka hospicového hnutí u nás lékařka Marie Svatošová píše v již zmiňované publikaci *Hospice a umění doprovázet* (2008): „Cílem doprovázení je pomoci nemocnému a jeho blízkým co nejrychleji a nejšetrněji projít nepřijemnými předchozími fázemi, které popsala Kübler Rossová (negace..., agrese..., smlouvání..., deprese...) a pomoci jim dozrát do fáze smíření, akceptace.“ (s. 126) Dá se říci, že doprovázení takto potřebných je službou vztahem lásky, myšleno darující lásky (řec. *agapé*, lat. *caritas*), tj. lásky, která je po vzoru Boží lásky k člověku darováním se pro druhého bez jakýchkoliv podmínek a osobního prospěchu.

Člověk je bytost dialogická, společenská, potřebuje se přirozeně vztahovat k druhým, žít pro druhé, mít někoho rád. Potřebuje ale také dostávat lásku, pozornost a být druhými přijímán takový, jaký je. Proto člověk v izolaci strádá, a to zvláště, když je nemocen. Jan Pavel II. v encyklice *Redemptor hominis* píše: „Člověk nemůže žít bez lásky. Je sám sobě nepochopitelnou bytostí a jeho životu chybí smysl, nepozná-li lásku, neseťká-li se s ní, nezakusí-li ji, nepřivlastní-li si ji nějak a neprokazuje-li ji sám aktivně druhým.“ (RH 10) Papež Benedikt XVI. v encyklice *Spe salvi* poznamenává: „Když je (...) utrpení sdíleno a je tak prostoupeno přítomností druhého, proniká jím světlo lásky. Latinské slovo *con-solatio*, útěcha, výslovně poukazuje na společenství v samotě, která pak už není osamělost.“ (SS 38) I Albert Einstein tvrdil, že „Jen život věnovaný druhým stojí za to žít.“

➤ Nemocní potřebují hluboce lidský přístup

Laskavý přístup v přátelském duchu otevírá prostor pro dialogický vztah, důvěru a naději ve spolupráci. Americký psycholog Abraham H. Maslow vytvořil podle stupně důležitosti hierarchii (pyramidu) lidských potřeb, kde potřeba lásky a sounáležitosti je na třetím nejdůležitějším místě po potřebách fyziologických a potřebě bezpečí. Znaky opravdového lidského vztahu v pomáhajících profesích jsou úcta, upřímnost, zájem o nemocného a jeho potřeby, důvěra, chtít pro druhého dobro, mít pro něj pochopení, být vlídný, v případě potřeby účinně pomoci (po příkladu milosrdného Samaritána), umět se omluvit, umět odpouštět, být vděčný. Papež Be-

naši blízkost

nedikt XVI. v encyklice *Spe salvi* píše: „Skutečná míra lidství se podstatně určuje ve vztahu k utrpení a k trpícímu. A to platí jak pro jednotlivce, tak pro společnost.“ (SS 38)

Psycholog Karel Kopřiva v knize *Lidský vztah jako součást profese* (2006) prezentuje výsledek dotazníkového šetření pro zdravotní sestry a sociální pracovnice v domovech pro seniory. Týká se očekávaných preferovaných schopností pečujících sester a ošetřovatelek, pokud by se někdo z jejich blízkých dostal do domova pro seniory. Výsledky šetření ukázaly, že sami pracovníci v pomáhajících profesích by na prvním místě očekávali náklonnost (vlídnost, ochota, láska aj.), pak trpělivost (těž klid, vyrovnanost aj.), vcítění (těž porozumění, empatie aj.) a až na čtvrtém místě odbornost (těž profesionalita, znalosti aj.). K tomu autor poznamenává, že atmosféra vytvářená pomáhajícím pracovníkem při interakci s klientem může klienta posilovat, ale i srážet. „Klient potřebuje (pomáhajícímu pracovníkovi) důvěřovat, cítit se bezpečný a přijímaný. Bez tohoto vztahového rámce se práce pomáhajícího stává jen výkonem svěřených pravomocí.“ (vše na s. 15)

Výrazným zastáncem hluboce lidského přístupu byl americký psycholog a psychoterapeut Carl R. Rogers, který ve svém *přístupu zaměřeném na osobu* spatřoval jako velmi důležité postojové hodnoty v komunikaci s klienty: akceptaci, (bezvýhradné přijetí druhého), empatii (vcítění se do druhého) a autenticitu (upřímnost vůči druhému).

Seznam použité literatury

- BENEDIKT XVI. Encyklika *Spe salvi*. Přel. P. Brož. Praha: Paulínky, 2008. 63 s. ISBN 978-80-86949-41-3. • Bible (podle ekumenického vydání z roku 1985). 2. katolické vyd. Praha: Zvon, 1991. ISBN 80-7113-009-5. • JAN PAVEL II. Encyklika *Redemptor hominis*. Praha: Zvon, 1996. 72 s. ISBN 80-7113-178-4. • Katechismus katolické církve. Přel. J. Koláček. Praha: Zvon, 1995. 793 s. Přel. z: *Catéchisme de l'Eglise catholique*. ISBN 80-7113-132-6. • KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2006. 147 s. ISBN 80-7367-181-6. • OPATRŇ, A. *Nemocní*. In MARTINEK, M. et al. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*. Praha: Jabok, 2008. 175 s. ISBN 978-80-904137-2-6. • SVATOŠOVÁ, M. *Hospice a umění doprovázet*. 6. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. 151 s. ISBN 978-80-7195-307-4. • II. vatikánský koncil, *Věřoucná konstituce o církvi Lumen gentium*. In *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Přel. prac. skupina pod ved. O. Mádra. Praha: Zvon, 1995. 603 s. Přel. z: *Sacrosanctum Oecumenicum Concilium Vaticanum II: Constitutiones, Decreta, Declarationes*. ISBN 80-7113-089-3.

» Degradace vnímání hodnoty lidského vztahu

V dnešní době je hodnota lidského vztahu ve vyspělejších zemích světa potlačována důrazem na výkon, zisk, úspěch apod. Ve společnosti je tak pěstován sebestředný individualismus a solidarita není vnímána tak důležitou hodnotou jako dosažení úspěchu. Odráží se to neblaze na kvalitě partnerských vztahů, ale i na vztahu k vážně nemocným členům rodiny. Někdy rodinní příslušníci neustojí náročnost péče o své blízké, nebo se ani nedokážou vyrovnat s takovým soužitím, a tak dochází k napětí ve vztazích a může dojít až k jejich rozpadu. Ztrátou vztahů se mohou nemocní bez pomoci dostat, jak již bylo zmíněno, až do beznaděje a zoufalství.

» Závěr

Člověk přirozeně potřebuje druhé k potvrzení své identity ve společnosti, k rozvoji své osobnosti,

ale i pro psychosociální podporu v prožívaném utrpení. Nemoc přivádí do nejistoty a obav. Doprovázející blízcí jsou nemocnému důležitou oporou, aby nebyl ve svém utrpení sám. Bohužel ne všude ve službě nemocným je považován hluboce lidský přístup za zásadní hodnotu.

Mgr. Petr Černý

sociální pracovník pro klienty s roztroušenou sklerózou v Domově svatého Josefa v Žirči
– středisko Oblastní charity Červený Kostelec

» Sami
pracovníci
v pomáhajících
profesích by pro své
blízké žijící
v domově pro
seniory na prvním
místě očekávali
náklonnost, pak
trpělivost,
vcítění a až
na čtvrtém místě
odbornost.

Tísňová péče

Financování a speci

➤ Financování tísňové péče a úhrada od uživatele za službu

Financování provozu sociální služby tísňová péče je obdobné jako u jiných sociálních služeb. Jedná se o podíl spolufinancování MPSV ČR, kraje, obcí, uživatelů, sponzorů a dárců. Pokud jde o financování technických zařízení tísňové péče, pomocí kterých je služba poskytována, liší se podle druhu a ceny těchto zařízení. Jsou obvyklé všechny způsoby jejich pořízení a vlastnictví. Na financování zařízení se podílí např. sponzoři, dárci, komunity a obce, které chtějí pečovat o své občany.

Jelikož je tísňová péče služba za úhradu, uživatel hradí měsíční paušální poplatek. Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, nestanovuje přesnou výši úhrady za službu, ale říká: „*Maximální výše úhrady za poskytování tísňové péče se rovná skutečným nákladům na provoz technických komunikačních prostředků.*“ Úhrada uživatele se pohybuje od 200 do 550 Kč za měsíc. Dále je nutné si uvědomit, že si uživatel též hradí poplatky za služby telekomunikačního operátora.

➤ Specifika individuálního plánování průběhu tísňové péče

Individuální plánování průběhu tísňové péče se v mnoha ohledech liší od ostatních terénních sociálních služeb. Záměr těchto služeb sociální péče zůstává samozřejmě stejný, a to udržet uživatele těchto služeb co nejdéle v jeho přirozeném prostředí – doma.

Většina sociálních služeb pracuje s uživatelem na bázi osobního setkání pracov-

níka a uživatele, kdy dochází pracovník do jeho bytu, u tísňové péče je tomuto však zcela jinak. *Tísňová péče je poskytována na bázi komunikace prostřednictvím telekomunikačních služeb*, kdy dochází k hlasitému hovorovému i datovému spojení mezi uživatelem a dispečinkem tísňové péče. Na tento fakt reaguje i individuální plánování průběhu služby tísňové péče.

Základní zásadou individuálního plánování průběhu tísňové péče je zajištění takové péče, která odpovídá potřebám uživatele, jeho požadavkům a aktivně reaguje na jeho nepříznivou zdravotně sociální situaci, která ho vedla k zavedení služby. (Aktivně ve smyslu jejího řešení.)

Počátky individuálního plánování s uživatelem začínají již při prvním telefonickém kontaktu žadatele o službu s dispečinkem tísňové péče. Pro zavedení služby včetně výběru vhodného zařízení tísňové péče (stacionární, mobilní) a jeho napojení na dispečink je potřeba získat prvotní informace od žadatele týkající se jeho osobních údajů, technických a bytových podmínek (zda je sám, zda má pevnou telefonní linku či GSM, zda žije v bytě či domě se zahradou, zda má v domácnosti zvíře, zda si přeje tísňové tlačítko na krk nebo na ruku). Dále operátorky v rámci telefonního kontaktu zjišťují základní potřeby a očekávání žadatele o službu za účelem ujasnění si vzájemných možností a vhodnosti této služby pro uživatele.

Po telefonní domluvě žadatele s dispečinkem tísňové péče je naplánována *osobní návštěva sociálního pracovníka* (nejlépe některého pracovníka dispečinku

v domácím prostředí žadatele o službu (nebo na místě, kde se v době svého zájmu o službu nachází), které je sjednáno před zahájením samotné služby, tedy před vlastní montáží zařízení tísňové péče u žadatele v bytě. Jedná se o tzv. *jednání se zájemcem o službu*. Mimo instruktaž, jak zařízení funguje a jak se ovládá, a administrativní záležitosti pro zavedení služby je kladen důraz na *individuální nastavení jednotlivých komponentů zařízení* a specifika zásahu při krizových situacích konkrétního uživatele. V rámci této schůzky jsou dotazy mj. zaměřeny na režim dne žadatele – režim spánku. Sociální pracovník zjišťuje rozmezí hodin, kdy uživatel k spánku ulehá a kdy se vzbudí, popřípadě, zda chodí během noci na toaletu. To z toho důvodu, že je potřeba individuálně nastavit systém zařízení tísňové péče podle potřeb uživatele.

Sociální pracovník s žadatelem důkladně projednává nepříznivou zdravotně sociální situaci, jež ho vede k potřebě tísňové péče. Jedná se především o ty situace, jež vyžadují zásah dispečinku (zprostředkování pomoci) a sestavení jednotlivých kroků, jak bude dispečink postupovat. Výsledkem této první návštěvy je popis uživatele ze zdravotně sociálního hlediska, individuální nastavení jednotlivých komponent zařízení tísňové péče a definování krizových situací uživatele pro sestavení jednotlivých kroků zásahu.

Samotné *sestavení individuálního plánu péče* (dále jen IPP) probíhá v rámci druhé osobní návštěvy v bytě/domě uživatele, která je realizována po adaptační době, cca 2 měsíce od první návštěvy uživatele. Cílem IPP je nastavit a poskytovat službu tísňové péče tak, aby uživateli umožnila plnohodnotný život v jeho přirozeném prostředí. IPP vychází z informací získaných v rámci první návštěvy a dále na ni navazuje. Adaptační doba umožňuje, aby si uživatel zvykl na zařízení tísňové péče a osvojil si jeho užití v situacích, ve kterých může zařízení pomoci. Uživatel tak snáze definuje svá přání, očekávání a cíle, kterých chce skrze službu dosáhnout. To znamená, že druhá návštěva u uživatele je zaměřena na definování a upřesnění kroků (tzv. *krátkodobých cílů*) pomoci v krizové situaci u konkrétního uživatele a stanovení a předcházení možným rizikům (epilepsie, pád, závratě, ne-bezbariérový byt, nenošení naslouchátka apod.) pro zprostředkování rychlé a efektivní pomoci.

fika individuálního plánování

(dokončení tématu z minulého čísla)

Revize IPP probíhá během pravidelných telefonických kontaktů operátorů tísňové péče a uživatele samotného. Provádí se za účelem ujistění se ze strany dispečinku tísňové péče, že službu poskytuje tak, jak si uživatel přeje, a že reaguje na jeho potřeby adekvátně a naplňuje tak jeho očekávání, která k tísňové péči má.

Hodnocení IPP probíhá jednou za rok, kdy pracovník tísňové péče navštíví (po telefonické domluvě) uživatele v jeho přirozeném prostředí – doma. Toto setkání je zaměřeno na shrnutí dosavadních naplánovaných kroků pomoci, zhodnocení, zda uživateli vyhovuje, jak mu dispečink tísňové péče v krizových situacích pomáhá, jak reaguje na jeho aktuální i dlouhodobé potřeby, zda stanovené cíle jsou stále aktuální a zda se naplňují uživatelská očekávání vzhledem k pomoci od tísňové péče. Jedná se o osobní návštěvy pracovníků tísňové péče u uživatelů doma, kdy aktualizují, případně doplňují zdravotně sociální informace, jež jsou důležité pro efektivní

poskytování služby. V rámci těchto návštěv má uživatel možnost svůj IPP doplnit či zcela změnit.

IPP je možné měnit ze strany uživatele v rámci pravidelného volání, kdy operátorky dispečinku tísňové péče uživateli ve zvolený den zatelefonují a dotazují se na jeho rozpoložení, psychickou náladu, na změny v jeho sociálním i zdravotním stavu a čistě obyčejně na to, jak se mu daří. Dále má sám uživatel možnost kdykoli zavolat na dispečink tísňové péče a oznámit operátorce své potřeby a nová očekávání.

Individuální plánování u uživatele tísňové péče je také zaměřeno na *komplexní situaci* (ve smyslu zdravotně sociálních potřeb), ve které se člověk nachází. Monitoring situace v bytě uživatele je nedílnou součástí individuálního plánování. Společně s uživatelem projednává sociální pracovník jeho další potřeby, které na tísňovou péči navazují (úkony sebepečce a obsluhy, péče o domácnost, taktéž zdravotní stav uživatele). Doporučení

a poskytnutí kontaktů na další návazné služby je pro sociální práci tísňové péče samozřejmostí. Tísňová péče spolupracuje s praktickým lékařem uživatele, který hraje podstatnou roli v udržení seniora v domácím prostředí a stává se tak naším společným partnerem.

Pracovníci tísňové péče plní roli tzv. *klíčového pracovníka*. Klíčovým pracovníkem je vždy ten pracovník, který byl u uživatele na jednání se zájemcem o službu. Uživatel tohoto pracovníka zná osobně a předpokladem je, že v něj bude mít největší důvěru. Uživatel má možnost svého klíčového pracovníka změnit, možnost změny má i pracovník tísňové péče.

Bc. Robert Pitrák

manažer krizové pomoci
a poradenství ŽIVOT 90

Mgr. Lada Habrcetlová

metodik a sociální pracovník ŽIVOT 90
a tým pracovníků sociální služby Tísňová
péče AREÍON – ŽIVOT 90

www.zivot90.cz

INZERCE

CATUS

- KÁVOVINY LACAFFE
- ČAJE PREMIUM TEA
- CAPPUCCINO BOHEMIA
- OVOCNÉ SIRUPY MONZUN
- MOUČNÍKY

Nápoje chutné
a zdravé pro potřeby
Vašich klientů

CATUS spol. s r.o., Kyjovská 1598
580 01 Havlíčkův Brod, www.catus.cz
tel.: +420 569 431 770-5

Znevýhodněné rodič

Žijeme v době, která je i přes pokračující ekonomickou krizi stále více orientovaná na děti a příznivá jim. Přibývá „baby friendly“ akcí, restaurací i dopravních prostředků, školky jsou plné, a i když se nám zdá, jako by socioekonomická situace rodičovství příliš nepřála, v porovnání s minulými generacemi jsou podmínky pro rodiny stále výhodnější a flexibilnější, například co do možnosti přivýdělku nebo péče o děti. S tím přibývá i nestandardních a různým způsobem znevýhodněných párů – těch, které se rozhodnou mít a vychovávat děti i přes vážnější zdravotní handicap, párů znevýhodněných ekonomicky, sociokulturně či jiným způsobem.

Sociální a zdravotní systém na tuto situaci sice reaguje a přizpůsobuje se jí, avšak ne vždy je tempo a míra této adaptace dostačující. Pokusme se srovnat, jak vypadají počátky rodičovství u zdravého páru, u páru s handicapem a u páru znevýhodněného sociálně (tedy například osob žijících ve squatu, na ubytovně nebo v jiném provizoriu).

➤ Plánování rodičovství

Za celou svou praxi v Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně – Králově Poli jsem se jen jedinkrát setkala s klientkou přicházející s problémem „Nedokážu se postarat o své dítě.“ Zato případy typu: „rodiče nám brání spolu chodit, protože se bojí, že bychom chtěli mít děti

a nepostarali se o ně“, by se daly počítat na desítky. Bývá obvyklé, že lidé s handicapem, kteří se rozhodnou založit rodinu, bojují nejen se svým zdravotním znevýhodněním, ale i s nesouhlasem až nulovou podporou rodičů a svého okolí. Přitom převážná část z nich se aktivně zajímá o své možnosti a omezení v těhotenství a rizika možného přenosu vady na děti ve vztahu ke své diagnóze.

Lidé znevýhodnění ekonomicky nebo sociálně se nezřídka stávají rodiči neplánovaně, ovšem není to pravidlem. Velmi často je trápí bytové problémy a to mává vliv i na jejich rozhodnutí, zda v těhotenství pokračovat, či nikoliv. Nedostatek míst v azylových domech a sociálních bytech dobrému řešení příliš nenahrává. Někteří z nich se může rodičovství jevit i jako

řešení osobní nebo finanční krize či nezaměstnanosti – rodičovský příspěvek při tříleté variantě rodičovské dovolené je téměř shodný s minimální mzdou. Často se příliš nedívají do budoucnosti a jejich představa o potřebách dítěte a finančních nákladech na ně občas bývá velmi mlhavá, takže mohou potřebovat pomoc s uspořádáním své sociální situace a sociální poradenství celkově. Problémem bývá často i neslučitelnost představy pracovníků poraden s možnostmi a schopnostmi klienta, takže pak dochází k tomu, že jedna či druhá strana pomoc vzdává. Obecně ale platí, že lepší je i malá změna k lepšímu než nic.

Informační deficit může být také zaviněn nedostatkem systematické sexuální výchovy na mnohých speciálních školách. Je zajímavé, že sice máme poradce pro volbu povolání v každé ZŠ, avšak neexistují pracovníci, kteří by byli specificky zaměřeni přímo na pomoc s rodičovskou rolí. Byli by zapotřebí i v běžné populaci a o to víc mezi těmi, kteří se nemohou o těchto otázkách poradit doma a získat informace z knih nebo internetu pro ně může být náročnější.

➤ Těhotenství a porod

Aktuální informace o možnostech a rizicích těhotenství u nejrůznějších zdra-

RODITĚVSTVÍ

Lidé znevýhodnění ekonomicky nebo sociálně se nezřídka stávají rodiči neplánovaně, ovšem není to pravidlem.

vočních vad a onemocnění mohou chybět i lékařům. Stále ještě se setkáváme s tím, že když se člověk s handicapem zeptá svého lékaře, jak je to s jeho možnostmi mít a vychovávat děti, nedostane fundovanou, emočně neutrální odpověď a v případě sociálně znevýhodněných osob, například třeba bývalých uživatelů drog, bude situace pravděpodobně ještě náročnější. Není jisté, kdo vlastně se má fundovaně vyjadřovat k otázkám možného poškození plodu u matek – bývalých či stávajících narkomanek. Nechci tu v žádném případě obhajovat početí potomka fetujícími rodiči, jen zdůraznit, že situace takového dítěte, která je už primárně nedobrá díky drogovému zatížení, je mnohdy ještě sekundárně zhoršována nedostatkem odborné pomoci, skrýváním těhotenství, nemožností rodičů sehnat vůbec nějaké bydlení a nedostatky ve výživě. Těmito faktory se mimo jiné zvyšuje i možnost narození handicapovaného či zdravotně znevýhodněného dítěte. Možnost kontroly a sledování zdravotních rizik je do jisté míry determinována i tím, zda budoucí matka má v pořádku doklady. Český systém příliš nepočítá ani s častým stěhováním budoucí maminky.

V období porodu mohou vyvstávat problémy v porodnicích. Porodní sál je místem, kde na včasné a správné sdělení příznaků může záviset i život jak matky, tak dítěte. Poučené rodičky se sluchovou vadou, které si nejsou jisté svým řečovým dorozuměním, si často berou nějakou komunikační pomůcku nebo i tlumočnicka s sebou, velmi by však prospěla například komunikační tabulka nebo jednoduchý návod pro sdělení základních informací ve znakové řeči, který by byl k dispozici na všech odděleních. V často přeplněných porodnicích také někdy vyvstává náročná situace s ubytováním doprovodu jak k neslyšícím, tak k rodičkám s hraničním intelektem či lehkou mentální retardací. Částečně lze tomuto problému zamezit včasným sondováním situace v jednotlivých porodnicích v okolí a předběžnou domluvou s lékaři (přičemž je třeba i předvídat možnost předčasného porodu). Nestandardní rodičky jsou obecně více závislé na péči konkrétního lékaře a je vhodné, aby se jim věnoval přednostně ten, který má s péčí o pacientky s jejich nebo podobnou diagnózou zkušenosti.

➤ Péče o dítě, rodičovská dovolená

Znevýhodněné rodiny mají často těžší bytové podmínky než většinová populace.

Proto nezřídka využívají některé z forem bydlení, které s dětmi příliš nepočítá (zařízení sociální péče, některé typy ubytoven nebo azylových domů). Jiné formy ubytování jsou zase primárně určené pro matky s dětmi, a tak mohou nutit rodinu, která už tak se nachází ve velmi těžké situaci, k dočasnému rozdělení. Tam, kde by se mohli vzájemně doplňovat dva třeba ne zcela ideální, ale přesto rodiče, nastupuje model „jeden pečující rodič s pomocí odborného personálu“, zatímco druhý se stává jakýmsi „návštěvníkem“ ve vlastní rodině.

Tito rodiče mívají i méně znalostí o tom, jak o dítě pečovat. Na internetu, kde najde většinová populace dostatek materiálů, chybí stránky specializované na rodičovství s handicapem. Kluby sdružující nositele konkrétních vad sice pomáhají novým rodičům se stejnou diagnózou často velmi obětavě, to však nepokrývá ani zdaleka celé spektrum onemocnění a handicapů. Horší je i přísun informací z přirozeného okolí – tam, kde se běžný člověk obrátí na rodiče, přátele nebo se prostě zeptá maminek na pískovišti, tito lidé často nemají nikoho, kdo by jim mohl pomoci. Okolí buď pomoci chce, ale neumí, jindy mohou mít „jiní“ rodiče zábrany obrátit se na něj s prosbou o pomoc. Znevýhodnění rodiče se mohou potýkat i s pocitem viny či spíše s přesvědčením některých lidí z okolí, že by mít děti neměli. Obava z toho, že jim někdo vyčte tak samozřejmou věc, jakou je pořízení si potomků, je může odrazovat od hledání pomoci a podpory u odborníků – lékařů, psychologů, sociálních a terénních pracovníků, rehabilitačních pracovníků a podobně. Kromě pozitivního přístupu a dostupné pomoci je nutno pracovat často i s těmito bariérami.

Positivní vlaštovky na poli péče o rodiče s handicapem se však také objevují: Například pro neslyšící funguje webové poradenství <http://www.n-maminkam.estranky.cz/>, projekt Máma a táta na vozíku je součástí Centra Paraple (www.paraple.cz) a specializuje se na rodiče s pohybovým handicapem a středisko Drop in (www.drop-in.cz) zpracovává problematiku drogově závislých těhotných žen a rodičů (spíše však z odborného hlediska). Chybí tu zatím větší zastřešující projekt, podobně jako v zahraničí například www.disableparenting.net.

Mgr. Petra Štarková
www.petrastarkova.cz

SeniorFest

VÝSTAVIŠTĚ ZAHRADA ČECH LITOMĚŘICE

27. 9.–29. 9. 2012
denně
9.00 - 18.00 hod.

Prezentace poskytovatelů sociální péče a chráněných dílen

Doprovodný program
Kulturní program

Informace
a přihlášky na
www.seniorfest.cz

Souběžně
Svatováclavský jarmark
a výstava
EXPO SENIOR

Projekt je realizován
pod záštitou
prezidenta APSS ČR.

SLUNÍČKO
PRO SENIORY

Management dobro

Model spolupráce mezi přijímající a

➤ Interní model

Ve chvíli, kdy se organizace rozhodne zapojit do svých aktivit dobrovolníky, může si vybrat mezi dvěma základními modely. První varianta je tzv. *interní model*, kdy je zavedení a management dobrovolnictví zcela v režii daného zařízení. Tento model vyžaduje poměrně velkou investici do lidských zdrojů. Nezbytné je úvodní vzdělání zaměstnance, který se bude této problematice věnovat, minimálně absolvování kurzu pro koordinátory dobrovolníků (realizuje např. Národní dobrovolnické centrum HESTIA).

Pojetí tohoto modelu může být velice rozdílné. Jiná situace je, když se jedná o malý program, ve kterém dochází jen několik jedinců, a jiná, když organizace míní zapojit velkou skupinu dobrovolníků. V prvním případě a za předpokladu dobrého nastavení je velmi pravděpodobné, že program zvládne samotná organizace. V případě druhém je vhodné využít alespoň nějakou míru podpory externí organizace, která má zkušenosti s dobrovolnictvím. Rozsah této podpory může být velmi různorodý.

Výhodou interního modelu je jeho větší možnost začlenění do systému organizace a flexibilita. V některých případech není možné jiný model zvolit, protože není nablízku žádný partner pro externí model. Nevýhodou tohoto pojetí je neschopnost zařadit dobrovolnictví do širšího kontextu v daném regionu, přílišná ekonomická a personální zátěž a určitá izolovanost realizátorů.

➤ Externí model

Jako druhá varianta se nabízí tzv. *model externí*, to je případ, kdy organizace úzce spolupracuje s vybraným dobrovolnickým centrem. Toto centrum má zpravidla akreditaci Ministerstva vnitra ČR na dané dobrovolnické programy.

Dle zákona o dobrovolnické službě je tento vztah popsán jako spolupráce mezi vysílající a přijímající organizací. Podoby vzájemné spolupráce mohou být opět velmi rozdílné. Záleží na nastavení dobrovolnického centra, jeho možnostech a zkušenostech a samozřejmě na objednavce přijímající organizace. Náš popis chceme zaměřit především na model realizovaný v prostředí dobrovolnických center ADRA.

➤ Externí model v praxi dobrovolnických center ADRA

ADRA založila své první dobrovolnické centrum v roce 2004 ve Frýdku-Místku. V současné době provozuje 10 center v rámci celé ČR. Za celou dobu zapojila tisíce dlouhodobých dobrovolníků do desítek organizací.

Dobrovolnický program zpravidla začíná, když dobrovolnické centrum osloví zájemce o zapojení dobrovolníků. Může to být jakékoliv sociální zařízení, například domov pro seniory. Ze zkušeností vyplývá, že je pro dobrovolnický program zdravější, když zájem o spolupráci vychází z přijímající organizace, než když je tomu naopak.

První fáze programu začíná vyjednáváním mezi vedením přijímající a vysílající organizace. Je dobré toto jednání neuspěchat. Často mají jednotlivé strany velmi rozdílné představy o možnostech dobrovolnictví a o formě spolupráce.

V této fázi je klíčové, když přijímající organizace nominuje kontaktní osobu (z řad svých zaměstnanců) a vytvoří jí podmínky pro její činnost. Vnímáme rovněž za klíčové před zahájením programu získat pro myšlenku dobrovolnictví nejen vedení organizace, ale co největší počet zaměstnanců. Tohoto lze dosáhnout jedině dobrou komunikací a osvětou na všech úrovních. Jednou z osvědčených možností je uspořádat přednášku pro zaměstnance, ve které vyslechnou záměr, předpokládaný průběh programu a budou rovněž moci vyjádřit své postoje. Přednášku si může organizace uspořádat sama, nebo s přizváním dobrovolnického centra.

Ve druhé fázi je stanoven termín prvního školení pro zájemce o dobrovolnictví a domluví se propagační kampaň. Je dobré využít všechny dostupné zdroje. Uvedeme konkrétní příklad: Přípravovali jsme školení pro domov seniorů v malém městě. Ve spolupráci s vedením domova jsme vyvěsili 200 plakátů, realizovali několik přednášek na školách, informace o školení vyšla v místním tisku. Na školení se dostavilo 24 zájemců.

V posledních pěti letech jsme pořádali desítky školení pro nové dobrovolníky. V průměru je navštívilo okolo dvaceti zájemců. Na školení se spolupodílí zástupci

vysílající i přijímající organizace. Zástupci dobrovolnického centra představují základní zásady dobrovolnického programu, povinnosti a práva dobrovolníků a podobně. Zároveň vysvětlují administrativní a organizační záležitosti spojené s programem. Zástupci přijímající organizace přibližují sociální a zdravotní aspekty příjemců dobrovolnické pomoci, představují zařízení, školí v BOZP a učí některým praktickým dovednostem (např. jak manipulovat s invalidním vozíkem).

Dobrovolnická centra ADRA mají k dispozici písemný materiál ke školení dobrovolníků, který v rámci školení dostanou všichni účastníci. Tento materiál je volně ke stažení na stránkách www.dcfm.cz.

Ve třetí fázi jsou zájemci pozváni na výběrové pohovory. Ve výběrové komisi jsou opět zástupci přijímající i vysílající organizace. Cílem je, aby obě strany přijaly dobrovolníky za své, aby zjistily jejich motivaci a představy o zapojení se do dobrovolnické činnosti.

V této části má dobrovolnické centrum za úkol administrativně ošetřit program. S dobrovolníky je uzavřena smlouva. Zájemci musí doložit čistý výpis z trestního rejstříku a potvrzení od lékaře. Některé programy vyžadují ještě další potvrzení.

V průběhu výběrového pohovoru domluví kontaktní osoba s dobrovolníkem první návštěvu v zařízení a dojde k předání všech kontaktů. Dobrovolnický program je v této chvíli nastartován, dobrovolník je pojištěn a může začít do zařízení docházet.

Ve čtvrté a zároveň poslední fázi je úlohou dobrovolnického centra podpora kontaktní osoby a dobrovolníků. Dobrovolnické centrum připravuje třikrát do roka pro každý program zvlášť supervizi. Supervize se účastní dobrovolníci, zástupci přijímající i vysílající organizace a vede ji externí supervizor.

Pro posílení motivace lze dobrovolníkům zasílat přání k narozeninám, Vánocům, připravit pro ně malé dárky apod. Jednou za rok je dobré uspořádat větší společenské setkání se zástupci vedení přijímající organizace, místní samosprávy, médií a využít ho k poděkování dobrovolníkům a k propagaci.

volnictví

vysílající organizací

Trvalá podpora

Dobrovolnický program je třeba stále oživovat a popsany cyklus pravidelně opakovat. Pro stabilitu a udržitelnost není důležitá pouze úvodní investice, ale trvalá podpora dobrovolnického programu. Zkušenosti ukazují, že i velmi kvalitně vzdělaní dobrovolníci bez ní v programu dlouho nevydrží.

Shrnutí

Výhodou externího modelu je ve většině případů profesionálnější uchopení managementu dobrovolnictví, oslovení médií a menší ekonomická a personální zátěž pro dané zařízení. Nevýhodou je přenesení příliš velké odpovědnosti

na externí organizaci a tím podřízení se možností vysílající organizace, čímž může být program značně limitován.

Z našich zkušeností vyplývá, že externí model je funkčnější než model interní. Interní model bychom volili v případě velmi malých programů, nebo naopak programů, kde míní organizace zapojit 50 a více dobrovolníků.

Je velký potenciál dobrovolníků i zájem o jejich služby. To, co rozvoji často brání, jsou nedostatečné kapacity managementu dobrovolnictví, které by tyto dvě strany propojily.

Ing. Dagmar Hoferková
Michal Čančík, B.Th.

**Ze zkušeností vyplývá,
že je pro dobrovolnický
program zdravější,
když zájem o spolupráci
vychází z přijímající
organizace, než když je
tomu naopak.**

INZERCE

Zvedací zařízení Liko

Důstojnost, bezpečnost, kvalita

Liko
A Hill-Rom Company

Výhody výrobků Liko:

- nejširší nabídka stropních a mobilních zvedacích systémů na trhu;
- unikátní vlastnosti také pro rehabilitaci a nácvik chůze;
- vysoce odolné závěsné vaky ve všech velikostech a různých materiálech, speciální závěsy pro koupání, po amputaci, pro nácvik chůze;
- různá řešení pro přesun mezi místnostmi vhodné pro každý byt či zařízení;
- dokonalá kvalita evropské jedničky za překvapivě dostupné ceny.

Zvedáky Liko nabízí společnost Dartin a její partner firma Medicco. Neváhejte nás kontaktovat pro podrobnější informace, nabídku, nebo profesionální radu pro Vaši individuální situaci.

DARTIN

www.dartin.cz
tel.: +420 241 470 361

www.medicco.cz
tel.: +420 604 268 565

MEDICCO

Historie

a současnost sportu osob s intelektovým postižením ve světě (1. část)

Organizace Inas

Sport osob s handicapem je záležitostí historicky nepříliš starou, i když užívání pohybových aktivit či cvičení pro léčbu a rehabilitaci bylo používáno již ve staré Číně před 5 000 lety. Je rovněž známo, že ve starověkém Řecku a Římě lidé s úspěchem využívali léčebné a rehabilitační hodnoty pohybových aktivit.

Skutečné odborné využívání tělesné výchovy či pohybových aktivit pro specifické potřeby osob s postižením je záležitostí posledních 150 let. Vývoj v 19. a v 1. polovině 20. století je podle Winnicka (2005) charakterizován jako postup od léčebně orientovaných pohybových aktivit k tělesné výchově, kde stále větší význam získávají sportovně orientované pohybové aktivity, a důraz je kladen na celkový rozvoj jedince.

Důležitou kapitolu sportu osob s intelektovým postižením (dále IP) představují aktivity řízené Mezinárodní sportovní federací pro osoby s postižením intelektu – **Inas** (International Federation for Sport for Para-athletes with an Intellectual Disability), která byla založena v roce 1986 a v současnosti sdružuje národní organizace z 86 zemí všech kontinentů.

Prvním pokusem o uspořádání celosvětových her osob s IP bylo zorganizování 1. paralympijských her pro sportovce s IP v Madridu (jako neoficiální součást paralympiády v Barceloně) v roce 1992 (DePauw, 1993), s účastí 1400 sportovců ze 74 zemí, včetně českých sportovců.

Za významné datum je považován rok 1996, kdy sportovci s IP poprvé oficiálně soutěžili na paralympijských hrách (v Atlantě). Sportovci s IP byli i na zimních POH v Lillehammeru v roce 1994 (jako ukázkový sport), Naganu 1998 i na letních POH v Sydney 2000. Po letech, kdy nebyli sportovci s IP na paralympijských hrách, je čeká obnovená premiéra v roce 2012 na paralympiádě v Londýně.

» Co představuje Inas

Inas byla založena v roce 1986 jako INAS-FMH (Mezinárodní federace sportu osob s mentálním postižením), od roku 1998 do roku 2010 fungovala pod názvem INAS-FID (Mezinárodní federace sportu osob s intelektovým postižením), od listopadu 2010 je oficiálně používán název Inas, s cílem vytvořit možnosti pro sportovce s intelektovým postižením na poli sportovního soutěžení v oblasti soutěžního sportu, v oblasti

vrcholového sportu, jako jsou Olympijské / Paralympijské hry, při respektování pravidel soutěžení používaných mezinárodními sportovními federacemi (např. pro atletiku jsou využívána pravidla IAAF, pro basketbal pravidla FIBA, pro tenis ITF, plavání FINA apod.).

Národní členské organizace (může být pouze jedna za stát) jsou rozděleny do 5 regionálních oblastí – Afrika, Amerika, Asie, Evropa, Oceánie.

» Terminologie

Vedle pojmu intelektové postižení (intellectual disability) se rovněž v této oblasti používají pojmy jako mentální postižení (mental handicap), mentální nedostatečnost (mental deficiency), mentální retardace (mental retardation) a (ve Velké Británii) velmi frekventovaný termín problémy učení (learning disability). Tyto a mnohé další vyjadřují z věcné stránky to samé – intelektové postižení.

» Diference mezi Inas a Special Olympic

Filozofií Inas (a ostatně všech sportovních organizací sportu osob s intelektovým postižením) je přesvědčení, že osoby s intelektovým postižením mají právo

participovat ve sportu dle jejich výběru a na úrovni odpovídající jejich schopnostem a možností. Tohoto může být dosaženo v „kategorizované“ (pásmové) soutěži organizované Special Olympic, nebo na otevřené soutěži, uplatňované v soutěžích Inas.

Kategorizovaná soutěž je soutěž mezi sportovci s přibližně stejným postižením. Proto např. může být disciplína 100 m konána pro 4 různé úrovně schopností (výkonnosti), a proto mohou takto být vyhlášeni čtyři vítězové.

Úroveň schopností (rozdělení sportovců do kategorií) je zjišťována v průběhu před soutěžního období, před konáním hlavní soutěže.

(Sportovci v soutěžích Special Olympic jsou seskupováni do osmičlenných skupin na základě předpokladu stejné úrovně očekávané výkonnosti. Důležitou výhodou jsou malé rozdíly ve výkonech v takové skupině. Nejlepší získávají medaile, ostatní jsou rovněž oceněni. Není zde brána v úvahu absolutní výkonnost, ale její aktuální úroveň uvnitř každé osmičlenné skupiny.)

Otevřená soutěž je soutěž stejná jako na olympiádě. Volba (Inas) otevřené soutěže je založena na principu normalizace. Účast v Inas soutěžích je založena na výkonnosti sportovce, stejně jako ve sportu lidí bez postižení. Jasnou nevýhodou tohoto systému soutěžení je pouze jedna kategorie, ve které je možné soutěžit – kategorie osob s IP.

I když je filozofie a struktura Special Olympic a Inas odlišná, obě tyto organizace hrají velmi důležitou roli ve sportu osob s IP.

Obě organizace jsou k sobě ve vztahu nikoliv konkurenčním, ale doplňujícím se. Mnoho národních organizací, členů Inas, nabízí ve svých zemích jak programy Special Olympic, tak i Inas, v závislosti na přáních, možnostech a schopnostech jejich sportovců.

➤ Inas a Mezinárodní paralympijský výbor (IPC)

Inas je jednou ze zakládajících organizací IPC, ale od doby, kdy řada nepostižených sportovců podváděla a předstírala intelektuální postižení na paralympijských hrách v Sydney v roce 2000, spor-

tovcí s intelektovým postižením byli vyloučeni z Paralympijských her, mistrovství světa IPC a regionálních mistrovství pořádaných IPC. Celé roky pracovali experti Inas a IPC na zdokonalení systému, který by zabránil opakování takového podvádění. Výsledky úsilí expertů přinesly návrat osob s IP na paralympijské hry v roce 2012.

➤ Způsobilost sportovců k účasti na soutěžích Inas a IPC

Aby byl sportovec způsobilý pro účast na těchto soutěžích, musí:

- splnit kritéria intelektového postižení. Inas a IPC přijaly mezinárodně uznávanou definici intelektuálního postižení WHO (Světové zdravotnické organizace) a AAMR („American Association on Mental Retardation“ – AAMR, v lednu 2007 přejmenované na „American Association on Intellectual and Developmental Disabilities“ – AAIDD),
- předložit důkazy vlivu jeho intelektového postižení na sportovní činnost,
- být registrován v Inas Master listu (oficiálním seznamu registrovaných sportovců – databázi Inas prostřednictvím národní organizace),
- splnit kvalifikační standardy pro příslušnou soutěž (<http://www.inas.org/>).

➤ Soutěžní sporty Inas

Inas nabízí sportovcům s intelektovým postižením účast na mezinárodních soutěžích Inasu v individuálních sportech, jako jsou atletika, cyklistika, judo, klasické lyžování, sjezdové lyžování, plavání, stolní tenis a tenis a v kolektivních sportech, jako jsou basketbal a kopaná (klasická v jedenácti i sálová – futsal).

V mezinárodní sportovní federaci Inas je možné se podle významnosti setkat s těmito úrovněmi soutěží:

- soutěže zařazené na **program letních paralympijských her** (pouze atletika, plavání, stolní tenis ve čtyřletém cyklu – 2012, 2016...),
- **Global Games** Inas (atletika, plavání, stolní tenis, cyklistika, tenis, basketbal, futsal, veslování ve čtyřletém cyklu – 2011, 2015...), v současnosti je prakticky rozhodnuto o konání zimních Global Games se základním

předpokládaným obsahem sjezdového lyžování a klasického lyžování. Čtyřletý cyklus by měl začít v roce 2013 (a pokračovat 2017...),

- **mistrovství světa** Inas (atletika, plavání, stolní tenis, cyklistika, tenis, basketbal, futsal, veslování, kriket, fotbal, zpravidla dvouletý cyklus),
- **regionální mistrovství** např. v Evropě ME (atletika, plavání, stolní tenis, cyklistika, tenis, basketbal, futsal, veslování, kriket).

Doc. PhDr. Pavel Tilinger, CSc.

katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Univerzita Karlova v Praze
tilinger@ftvs.cuni.cz

Příště:

Organizace Special Olympic International

INZERCE

FÓRUM SOCIÁLNÍ POLITIKY

Obdobný recenzovaný časopis
Obsah 2/2012

Editorial	1
Stati, studie, úvahy a analýzy	
Podpora a rozvoj podnikání osob nad 50 let: evaluační studie sociálního experimentu formou akčního výzkumu	2
Ondřej Hora, Miroslav Suchanec	
Realizace veřejných programů a sociálních služeb na regionálních trzích práce optikou stability a flexibility státních a nestátních organizací	9
Pavel Horák	
Z Evropské unie	
Evropský rok aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012	18
Statistiky a analýzy	
Kvalita života osob pečujících o osoby s přiznaným příspěvkem na péči ve III. a IV. stupni závislosti	20
Poznatky z praxe	
Je vládní návrh novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí pro Klokánky opravdu likvidační?	24
Mezinárodní jednání o dopadech odlišných životních drah mužů a žen	27
Informační servis čtenářům	
Recenze: Analýza imigrace a integrace cizinců v Ústeckém kraji	28
Z konference k zahájení Evropského roku aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012 v ČR	29
Od návrhů po praxi: hlavní úkoly a oblasti činnosti Cedefop	30
Novinky v knižním fondu	31
Z domácího tisku	32
Ze zahraničního tisku	32
Příloha	
Z výsledků výzkumu v roce 2011	I–VIII

Literatura: American Association on Mental Retardation [online]. c2011, [cit. 2011-05-05]. Dostupné z: <http://www.aamr.org/content_100.cfm?navID=21> .

■ Depauw, K. P. et al. Paralympics for the mentally handicapped. Palaestra, 1993, vol. 9, č. 2, s. 59–64. ■ Kabele, J., Šimice, J. Historie paralympiád. Acta Universitatis Carolinae Gymnica, 1990, č. 2, s. 79–93. ■ Kvapilík, J., Černá, M. Zdravý způsob života mentálně postižených. Praha: Avicenum, 1990. ■ Tilinger, P., Lejčarová, A., Urbanová, H., Svoboda, P., Erlebachová, A. Sportovní aktivity osob s mentálním postižením. Česká Kinantropologie, 2002, vol. 6, č. 1, s. 109–121. ■ Procházková, M. Mentální retardace. In Vítková, M., aj. Integrativní speciální pedagogika. Brno: Paido, 1998. ■ Smedley G. Coaching people with learning disability. London: UKSAPLD, 2002. ■ Svoboda, P., Tilinger, P. Sport mentálně postižených v České republice. In Tilinger, P., Rychtecký, A., Perič, T. (editoři) Sport v České republice na začátku nového tisíciletí. Sborník příspěvků Národní konference, díl 1., Praha: UK FTVS, 2001, s. 429–432. ■ Urbanová, H. Sport a pohybové aktivity osob s mentálním postižením. Diplomová práce. Praha: UK FTVS, 1999, 98 s. Vedoucí diplomové práce Pavel Tilinger. ■ URL <<http://www.inas.org/category/events/month>> [citováno 2011-05-12]. ■ URL <<http://www.inas.org/>> [citováno 2011-05-12]. ■ URL <<http://www.apa.upol.cz>> [citováno 2011-06-20]. ■ Winnick, J. P. (editor) Adapted physical education and sport. 4th ed. Champaign, IL: Human Kinetics, 2005, 573 p.

Práce se zaměstnanci v tr

V současné době probíhají v České republice aktivity, které by měly vést k postupnému zániku velkých ústavních zařízení ve smyslu jednotným způsobem poskytované sociální služby a namísto nich by měly začít být poskytovány různé druhy sociálních služeb, jež budou schopny reagovat na individuální potřeby osob a umožní jim žít takovým způsobem a v takovém prostředí, které je běžné pro jejich vrstevníky.

Tato přeměna, transformace, je sledem změn, v nichž subjekt jako takový (konkrétní poskytovatel sociálních služeb i se svými zaměstnanci) nepřestává existovat, avšak mění se principy, a tedy i způsob poskytování služeb. Tento text bude prezentovat některá doporučení pro práci se zaměstnanci v procesu řízení transformační změny (v tomto budeme navazovat na náš předchozí text o řízení změny), která mohou v transformačních procesech zvyšovat pravděpodobnost úspěchu a činí průběh transformace hladší, rychlejší a efektivnější.

➤ Posilování spolupráce v týmech

V procesu transformace i v prostředí již transformované organizace vzrůstá role týmové a mezitýmové spolupráce. Při plánování a realizaci transformačních změn se mění organizační struktura, styl řízení, stanovují se nové hranice týmů a také způsob a formy komunikace uvnitř organizace. Vyjasňování a diskuze jsou nezbytné prostředky pro rozptýlování obav, zodpovídání nejasných otázek a snižování úzkosti z nastávajících změn. Jako klíčová se ukazuje společná práce zaměstnanců v rámci porad, pracovních skupin, při plnění společných úkolů nebo realizace různých týmových aktivit společně s uživateli služeb (společné porady týmu a uživatelů nebo společné vybavování domácností uživatelů). Na podporu týmové spolupráce lze využívat i různé nástroje externí podpory (supervize, školení nebo workshopy). Týmovou spolupráci posilují i neformální setkání týmu nebo skupin pracovníků, kde je umožněna na konkrétních pracovních úkolech nezávislá komunikace, což poskytuje prostor pro vyjasnění otázek a pročištění témat, která pracovníci v každodenním provozu organizace odkládají.

➤ Změna organizační struktury a přenesení odpovědnosti

Při transformačních změnách se z poskytovatelů ústavní péče stávají poskytovatelé různých sociálních služeb, které jsou navíc často provozovány v různých lokalitách. Pracovníci, pracovní týmy a management tak nejsou v každodenním kontaktu a v souvislosti s tím dochází k nevyhnutelným změnám ve vymezení jednotlivých pracovních pozic, týmů, jejich úkolů a rozhodovacích kompetencí; ty se pak odrážejí i na úrovni organizační struktury jako celku. V některých oblastech se posouvá kompetence rozhodování z úrovně organizace nebo velkých oddělení na úroveň jednotlivých pracovníků a základních pracovních týmů. Týmy se tak stávají samostatnějšími jednotkami a odpovědnost, rozhodovací a výkonné pravomoci přechází nebo jsou delegovány na jejich vedoucí. Tento přesun na nižší úroveň vedení a řízení se týká kompetencí uplatňovaných v rámci každodenních aktivit, ale částečně i kompetencí v oblasti hospodaření s financemi na provoz služby nebo domácností uživatelů. Efektivitu transformačního procesu lze podpořit přípravou zaměstnanců na větší samostatnost, a to již ve fázi přípravy transformace.

➤ Změna požadavků na dovednosti pracovníků

Aby mohli pracovníci efektivně vykonávat svou práci v transformovaných službách, je nutné, aby měli nejen dostatek informací a znalostí, ale i dovedností. Roste význam vzdělávání (proč), ale důraz je kladen také na trénink (jak).

Nové dovednosti pracovníků je možné rozdělit do čtyř oblastí. První skupinou jsou dovednosti týkající se péče o domácnost. Pracovníci učí uživatele služeb fungovat co nejsamostatněji v běžném prostředí, běžném bytě, a proto musí i oni sami tyto dovednosti dobře ovládat.

Druhou skupinou dovedností jsou dovednosti spojené s novými způsoby práce s uživateli, které často vycházejí ze změny postojů ke klientele jako takové, a tedy i z přesvědčení o potřebnosti transformačních změn. Pracovníci se musí naučit uživatele podporovat (namísto pečování), zplnomocňovat (namísto rozhodování za něj), vést k samostatnosti (namísto zajišťování bezpečí a komfortu), respektovat jeho rozhodnutí (namísto celkového přebírání odpovědnosti) nebo poskytovat individualizovanou podporu (namísto plošné).

Třetí skupinou jsou technické dovednosti spojené se zajištěním služby, kam spadají dovednosti spojené se zajišťováním administrativy (vč. práce na počítači) nebo s evidováním finančních toků v domácnosti uživatelů.

Poslední skupinou jsou již zmíněné dovednosti spojené s prací v týmu.

Vzhledem k tomu, že lze předpokládat existenci rizika, že pracovníci budou v procesu transformace i v nových službách bezradní právě kvůli absenci znalostí a dovedností, je nutné nácvikům a upevnění nových dovedností věnovat dostatečnou pozornost. Pro tento nácvik je potřeba volit vhodné formy, a to v různých kombinacích školení, praktických workshopů nebo výcviků. Pro upevnění nově nabitých dovedností v praxi je vhodné pracovníkům zpočátku poskytnout podporu, např. prostřednictvím konzultací a nácviků s kolegy, kteří si již dovednost osvojili.

➤ Využívání externí podpory

Různé vstupy odborníků „zvenku“ jsou v transformačních procesech nezbytnou složkou. Mohou poskytnout zpětnou vazbu o probíhajících aktivitách, reflektovat stav organizace, odhalit slabá místa a případně i nabídnout podporu odpovídající potřebám organizace, týmu nebo jednotlivce. Tato podpora může mít podobu supervize, konzultace, školení nebo výcviku. Tematicky může být zaměřena jak na transformační procesy (příprava plánu transformace a podpora při zavádění změn), tak na práci s klienty, zaměstnanci, nastavování nových služeb nebo řešení konkrétních problematických situací. Je však potřeba, aby tato podpora nebyla využívána nahodile a na poslední chvíli, ale aby její distribuce byla plánována v dostatečném množství pro všechny zaměstnance. Na každé úrovni v organizaci se totiž mohou objevit problémy nebo témata, která nelze zpracovat pouze s použitím vnitřních zdrojů.

➤ Identifikace způsobů práce a pravidel v nových službách

K nastavování systému práce a pravidel v nových, transformovaných službách lze zvolit dva přístupy. Při prvním z nich existují pravidla již před samotným zahájením poskytování sociální služby. Taková pravidla jsou obvykle vytvořena na základě domluvy pracovníků nebo podle vzoru jiné sociální služby. Výhodou

Transformačních změnách

tohoto přístupu je možnost orientace a ukotvení zaměstnanců v novém způsobu poskytování služby a tedy i menší psychická, fyzická a administrativní zátěž v první fázi provozu nové služby. Hrozí však, že do nové služby budou mechanicky přeneseny stávající postupy, které nebudou odpovídat aktuálním potřebám konkrétních uživatelů, možnostem pracovníků i kontextu služby.

Druhá cesta je spojena spíše s vyčkávaním a oblastí, které je nutno ošetřit, jsou identifikovány až po zahájení poskytování nové služby. Nová pravidla a postupy tak vznikají až na základě aktuálních potřeb, požadavků a zkušeností pracovníků i uživatelů nových služeb. Potenciál tohoto přístupu spočívá v tom, že umožňuje týmové sdílení a týmovou spolupráci.

Na druhou stranu tento postup klade poměrně velké nároky na schopnosti a dovednosti vedoucího týmu, na koordinaci tohoto procesu a osobní angažovanost pracovníků. Bez ohledu na přístup k nastavování nového systému práce však musí být jeho součástí a výsledkem také nastavení nových pravidel fungování týmů (způsob předávání a zaznamenávání informací, porady a další pracovní setkání atd.) a rozdělení týmových rolí (kompetence a odpovědnosti).

➤ Závěr

Ačkoli transformační kroky v některých zařízeních sociálních služeb v České republice probíhají již více než patnáct let, je problematika řízení této změny, spojená především s podporou

pracovníků, velmi málo zmapována. Cílená a systematická práce se zaměstnanci a péče o ně se tak stávají nezbytnými součástmi úspěšného řízení tak složitého a náročného procesu, jakým transformace bezesporu je. Zapojení pracovníků do všech procesů v organizaci, neustálá komunikace a vysvětlování, přenesení kompetencí k základním týmům a zajištění funkčních podpor zvenčí jsou jen některými komponentami, které je potřeba v každém zařízení skládat do unikátního funkčního celku poskytujícího dostatečnou bázi pro to, aby mohl proběhnout bezpečný přechod klientů do jiného typu služby a do společnosti.

PhDr. Mgr. Lada Furmaníková
Mgr. Jan Kostečka

Použitá literatura: 1. BORDIA, P. ET AL. *Uncertainty During Organizational Change: Types, Consequences, and Management Strategies*. *Journal of Business and Psychology*, 2004, roč. 18, č. 4, s. 507 – 532. ISSN 0889-3268. ■ 2. GRIFFIN, M. A.; RAFFERTY, A. E.; MASON, C. M. *Who Started This? Investigating Different Sources Of Organizational Change*. *Journal of Business and Psychology*, 2004, roč. 18, č. 4, s. 555 – 570. ISSN 0889-3268. ■ 3. PARTINGTON, D. *The project management of organizational change*. *International Journal of Project Management*, 1996, roč. 14, č. 1, s. 13 – 21. ISSN 0263-7863.

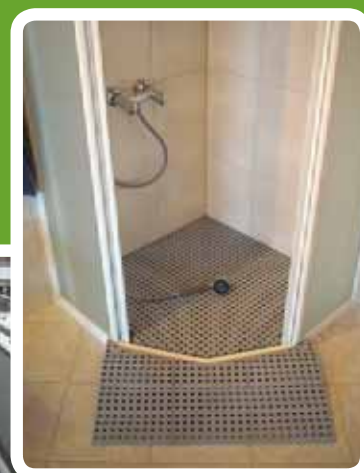
INZERCE

www.svetbezbarier.cz

KATALOG ŘEŠENÍ VÁM
ZAŠLEME ZDARMA

záruka
5 let

Základní
stavební dílec

Infolinka: 800 707 777

PINNOT
svět bez bariér

Čárkovat, či nečárkovat?

Stanovení způsobu výpočtu úhrad za sociální služby

Úhrada nákladů za sociální služby je zákonem o sociálních službách¹ stanovena několika způsoby pro různé typy služeb. Pro skupinu služeb zahrnující například chráněné bydlení, denní stacionář, pečovatelskou službu či osobní asistenci je úhrada za základní činnosti předepsána „v rozsahu stanoveném smlouvou“ s maximy danými prováděcím právním předpisem (ust. § 75 odst. 1 zákona). Vyhláška² ovšem maximální výši úhrady stanoví v kontextu speciálního způsobu jejího výpočtu. Ten vychází ze skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění jednotlivých úkonů péče. Tedy implikuje buď stopování času věnovaného péči, anebo „čárkování“ počtu úkonů, které jsou nějak časově „naceněny“. A protože ani stopování ani čárkování nejsou postupy příliš elegantní, nemusí se ani poskytovatelům ani uživatelům zamlouvat. Je třeba řídit se stanoveným způsobem výpočtu úhrady, či nikoli?

Veřejný ochránce práv se touto otázkou zabýval na základě dvou stížností od rodinných příslušníků uživatelů sociálních služeb. Nikoli věcně v tom smyslu, že by přezkoumával postup poskytovatele sociální služby či zřizovatele – takové pravomoci má pouze vůči úřadům. Ovšem aby pisatelům poskytl relevantní odpověď, byla prostudována související právní úprava a výsledek může být užitečný snad i pro vás.

V prvním případě šlo o službu denní stacionář, kde ceník stanovil cenu za péči na základě příspěvku na péči přiznaného uživateli služby, nikoli na základě času skutečně spotřebovaného poskytováním

péče. Ceník vycházel pouze z počtu hodin pobytu v zařízení, aniž by byla stanovena nějaká relace mezi úkonem a spotřebovaným časem. Ve druhém případě naopak rodiče uživatele chráněného bydlení brojili proti tomu, že zákon a vyhláška jsou poskytovatelem služby aplikovány tak, že uživatelé platí za péči zálohově s následným vyúčtováním na základě každodenních záznamů o poskytnutých úkonech. Považovali sledování každého úkonu za nedůstojné.

V prvním případě hodnotil ochránce nastavení ceníku jako neodpovídající vyhlášce³ a potažmo ani zákonu o sociálních službách, který vyhláška provádí, protože ta jednak požaduje stanovení úhrady za péči podle skutečně spotřebo-

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

vaného času a jednak dává jasnou souvislost mezi časem a vyjmenovanými úkony péče. Naopak druhý poskytovatel toto respektoval, takže postupoval podle práva, i když se to zákonnému zástupci uživatele nezamlouvalo.

Ochránci je známo, že inspekce poskytování sociálních služeb sledovaly, zda v této záležitosti není obcházena vyhláška, kterou vykládaly tak, že úhrada za péči nemůže být fixní, nýbrž podle skutečně spotřebovaného času při výkonu péče. I zde však – dle názoru inspekce a i Ministerstva práce a sociálních věcí⁴ – existuje jistý prostor, takže úkony nemusí být stopovány. Inspekcemi je tolerováno, když délka trvání úkonu je

standardizována (na základě určitého sledování, například kolik času zabere úkon osobní hygieny u člověka s určitým stupněm postižení) a pak se sleduje jen počet úkonů. Přičemž u některých úkonů lze jejich frekvenci, resp. počet, také predikovat, a tím se ještě dále vyhnout nepopulárnímu čárkování úkonů.⁵ V důsledku toho vznikají přehledy výkonů a výpočtu ceny služby, které podle názoru ochránce nelze napadnout. Poskytovatel tak spolu se zájemcem o službu nebo s jeho zástupcem může dopředu odhadnout, kolik bude služba stát. Přesto nelze například na měsíc či měsíce dopředu pevně stanovit, kolik bude úhrada činit; musí se vycházet z reality každého dne.

Zákon (uvedené ust. § 75 odst. 1) je třeba dále vykládat tak, že při vyjednávání smlouvy o poskytnutí sociální služby by poskytovatel měl být schopen, ochoten a připraven vyjednat rozsah poskytované služby tak, aby uživatel mohl ovlivnit druh a četnost úkonů základních činností (a nedostat se do situace, kdy nebude mít následně na úhradu).

Co s tím, když poskytovatel služby stanovený způsob výpočtu úhrady nerespektuje? Správní delikt přiléhající na uvedené jednání v zákoně dosud stanoven není. Eventuálně lze uvažovat o tom, že smlouvy ve své části o výši úhrady odporují zákonu, což v této části způsobuje jejich neplatnost. To však může konstatovat pouze soud. Zbývá korektiv prováděný inspekcí poskytování sociálních služeb a zřizovateli.

Mgr. Marie Lukášová

¹ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

² Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

³ Ustanovení § 12 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

⁴ Viz zápis z kulatého stolu s inspektory poskytování sociálních služeb konaného na půdě Kanceláře veřejného ochránce práv v Brně dne 29. března 2010. http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/2010/kulaty_stul_socialni_sluzby__2010.pdf.

⁵ Sledování úkonů samo o sobě důstojnost člověka podle názoru ochránce nepošlapává. Samozřejmě záleží na tom, jak k této činnosti přistoupí konkrétní pracovníci.

Novosad, L.: Tělesné postižení jako fenomén i životní realita. Diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení, Praha, Portál 2011, ISBN 978-80-7367-873-9, 166 stran, cena neuved.

Tělesné postižení jako fenomén i životní realita

RECENZE KNIHY

Autor knihy Libor Novosad je na poli analýzy problémů tělesného postižení dobře znám. Je zkušeným speciálním pedagogem, sociálním pracovníkem a též poradcem pro oblast pomáhajících profesí. Jen v nakladatelství Portál jde už o čtvrtý titul, který mu zde vychází (k rozebraným titulům patří např. Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním z roku 2009). Tentokrát je jeho pohled zaměřen zejména na obecnou rovinu problematiky tělesného postižení.

Kniha je rozdělena do dvou částí. První je filozofická a ve čtyřech kapitolách (a celé řadě podkapitol) pojednává „o člověku, těle, pohybu a lidském bytí“. Druhá část, kterou autor nazval „sociologicky- antropologická a osobně-existenční“, je obsáhlejší a věnuje se „aspektům tělesného postižení a života s ním“.

Filozofický pohled má všem, kdo v oblasti práce s tělesně postiženými působí, ukázat širší souvislosti jejich činnosti. Opírá se při tom o filozoficko-pedagogický i sociálně- antropologický myšlenkový základ. Tvořivost, aktivitu a úsilí o překonávání překážek považuje autor za jeden ze základních rysů lidství. Svě úvahy L. Novosad ilustruje myšlenkami celé řady osobností. Myslím, že při různorodosti pohledů na podobné otázky to není na škodu, přestože to text činí poněkud torzovitým. Opírá se zejména o Jana Patočku a jeho z Platóna odvozené pojetí péče o duši. Poukazuje na to, jak nám tělesnost umožňuje vnímání času, trvání i zpětné vnímání našeho těla i druhých, dále pak jak proces individuace probíhá skrze tělo toho druhého a jak tělo je místo našeho vzájemného dotýkání se se světem a zakořenění v něm. Za mimořádně důležitý faktor autor považuje dynamický aspekt tělesnosti. Díky tělu jsme s to provádět změny ve světě, který nás obklopuje. Naše tělo spoluurčuje naše jáství a to především v jeho jedinečnosti. V tomto kontextu lze lépe pochopit význam pohybu, lidské aktivity vůbec

a práce především. Autor nenechává stranou ani transcendentní rovinu problému a stručně zmiňuje i otázku významu bolesti a utrpení. V kapitole o výchově, která filozofické úvahy uzavírá, vyzdvihuje princip diverzity a poukazuje na to, že významné trendy v současné společnosti, především orientace na výkon a úspěch, jsou s ním v rozporu.

Druhou část ocení zejména prakticky orientovaní čtenáři z řad pomáhajících profesí a budou v ní právem spatřovat těžiště knihy. Užitečné jsou v tomto smyslu zejména kapitoly přinářející:

vysvětlení terminologie včetně aktuálního zpřesnění některých termínů; přehled dosavadních modelových přístupů k problematice postižení a zdůvodnění některých konceptů; dále typologii tělesných postižení a přehled praktických rad pro specifické situace z oblasti komunikace; v neposlední řadě i autorův pohled na problém vnímání fenoménu postižení společností, zejména na pojetí otázky normy a stigmatu a s tím související klasifikaci přetrvávajících předsudků. Poučná je i kapitola o subjektivním vnímání psychosociálních aspektů života samotnými lidmi s postižením, zejména jejich vnímání odlišného těla a rozdílů mezi postižením vrozeným a získaným. Za šťastné a přínosné vyvrcholení knihy považuji kapitolu o konceptu koordinované rehabilitace, jehož aktuálnost spočívá v komplexním (interdisciplinárním) a adresném přístupu k problému, což může zároveň představovat i jednu z obtíží při jeho naplňování.

Podnětů k zamyšlení je v jednotlivých kapitolách obou celků dostatek. Jejich shrnutí přináší závěrečná kapitola. I tam, kde otázky zůstávají otevřené, už samotné jejich kladení vede k reflexi celé problematiky a může tak prospívat praktické činnosti na tomto poli. Autor zdůrazňuje, že je třeba dívat se na člověka s postižením ne jako na pouhého klienta, příjemce služeb, dávek a pomoci, ale jako na osobnost s jedinečnou biografií, potenciálem a specifickým přístupem k životu.

Knihu jako celek považuji za přínosnou pro všechny, kterým je problematika tělesného postižení profesně či osobně blízká. Studující a bádající ocení navíc i seznam odborné literatury, anglické resumé a věcný rejstřík v závěru knihy.

Mgr. Marie Vymazalová,
doktorandka oboru Aplikovaná etika,
FHS UK, Praha
m.vymazalova@seznam.cz

Evropský rok

aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012

Náměstek ministra práce a sociálních věcí J. Dobeš stvrzuje svým podpisem Memorandum o spolupráci s partnery EY 2012

Rok 2012 byl vyhlášen Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity (dále jen „EY 2012“) a svým zaměřením tak navazuje na evropské roky předcházející, tj. na Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení (2010) a Evropský rok dobrovolnictví (2011). Tematicky dojde k vyústění v roce 2013, který bude vyhlášen Evropským rokem občanství. Rok 2012 je z pohledu stárnutí populace významný rovněž i z důvodu 10. výročí Madridského mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí 2002.

➤ Poslání a cíle EY 2012

Dle Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o EY 2012¹ je posláním EY 2012 umožnit vytvoření vhodných podmínek pro aktivní stárnutí založené na společnosti pro všechny generace. EY 2012 se tak zaměřuje na podněcení a podpoření úsilí všech členských států, regionálních a místních orgánů, sociálních partnerů, občanské společnosti i podnikatelského sektoru zaměřeného na podporu aktivního stárnutí a snahu o mobilizaci potenciálu rychle

rostoucího počtu obyvatel ve věku nad 55 let. Zároveň by EY 2012 měl podporovat solidaritu mezi generacemi, zdravé a důstojné stárnutí, které zahrnuje přizpůsobení pracovních podmínek, boj proti negativním stereotypům spojeným s věkem a proti diskriminaci na základě věku, zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, přizpůsobení systémů celoživotního učení potřebám stárnoucí pracovní síly a rovněž adaptaci systémů sociální ochrany ve vztahu k měnící se demografické struktuře.

Mezi konkrétní cíle EY 2012 proto patří:

- zvyšování povědomí o příležitostech, které s sebou stárnutí obyvatelstva přináší;

- podněcování diskuzí, identifikace a šíření příkladů dobré praxe a podpora spolupráce na všech úrovních;
- vytváření inovativních řešení, dlouhodobých strategií, konkrétních cílů a sledování jejich plnění;
- boj proti diskriminaci na základě věku, překonávání stereotypů souvisejících s věkem a odstraňování bariér, zejména pokud jde o zaměstnatelnost starších osob.

Uvedených cílů lze dosáhnout realizací jak propagačních, tak i strategických a výzkumných aktivit, mezi které patří:

- 1) konference, akce a iniciativy s aktivním zapojením všech příslušných subjektů s cílem podnět diskuzi a zvyšovat povědomí veřejnosti o významu aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity;
- 2) informační, propagační a vzdělávací kampaně využívající multimédia;
- 3) výměna zkušeností a osvědčených postupů, a to mimo jiné prostřednictvím otevřených metod koordinace a sítí zúčastněných subjektů usilujících o dosažení cílů EY 2012;
- 4) realizace výzkumu a šetření na evropské, celostátní nebo regionální úrovni a šíření výsledků s důrazem na hospodářský a sociální dopad podpory aktivního stárnutí a s ním spojených politik.

EY 2012 si tedy neklade za cíl výzvy spojené se stárnutím populace zcela vyřešit, ale upozornit na ně, podnět diskuzi napříč celou veřejností, vyměňovat si zkušenosti a hledat nové metody a činnosti, které povedou ke zvýšení aktivního stárnutí a k rozvoji mezigenerační solidarity v členských státech Evropské unie.

➤ Evropský rok 2012 v České republice

Také Česká republika čelí důsledkům stárnutí populace, kterým je nutné přizpůsobit jak jednotlivé systémy sociální ochrany, tak i další oblasti společenského života včetně celkového pohledu veřejnosti na stárnutí a seniory obecně. EY 2012 proto lze chápat jako počátek v hledání odpovědí na důsledky a výzvy spojené s demografickými změnami ve společnosti.

¹ EU. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roce aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity (2012). In: 940/2011/EU. Štrasburk, 2011.

Evropský rok **aktivního stárnutí**
a **mezigenerační solidarity 2012**

Vzhledem k tematickému zaměření EY 2012 bylo za vnitrostátní prováděcí orgán jmenováno Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), a to na základě Usnesení vlády ČR ze dne 9. listopadu 2011 č. 817. MPSV v tomto ohledu považuje za zcela zásadní podmínku pro úspěšné dosažení uvedených cílů spolupráci se všemi aktéry, mezi které patří především:

- 1) regionální a místní samosprávy, které dobře znají své prostředí a potřeby svých občanů;
- 2) neziskové organizace, které mají obrovský potenciál realizovat zajímavé inovativní projekty na podporu aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity;
- 3) ostatní ministerstva, neboť témata EY 2012 přesahují působnost jednoho ústředního orgánu státní správy;
- 4) podniky a firmy, které mohou přispět například reflektováním age managementu ve svých personálních procesech nebo tím, že budou produkovat uživatelsky přátelské výrobky a služby pro seniory, kteří se v budoucnu stanou významnou spotřebitelskou skupinou.

Za účelem podpoření rozvoje spolupráce vznikla také pracovní skupina EY 2012, jejíž členové – partneři EY 2012 – se aktivně zapojili do tvorby Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2013 až 2017 (dále jen „NPPS 2013 až 2017“), který bude hlavním výstupem tohoto roku.

» Spolupráce s partnery EY 2012

Partneři EY 2012 byli představeni na zahajovací konferenci, která se uskutečnila dne 1. března 2012 v Černínském paláci, a to v rámci jednotlivých prioritních témat NPPS 2013 až 2017 identifikovaných na základě konsenzu společných setkání partnerů EY 2012, která začala již v průběhu předcházejícího roku. Komunitní přístup, tedy zapojení důležitých aktérů ze všech úrovní do tvorby uvedeného strategického dokumentu, MPSV zvolilo na základě přesvědčení, že jedině takováto spolupráce umožní vytvořit smysluplný, obsahově vyvážený a především závazný dokument, který bude ku prospěchu nejen seniorům, ale

celé společnosti, neboť stárnutí se dotýká nás všech.

Spolupráce s partnery EY 2012 byla stvrzena na uvedené konferenci zahájené ministrem práce a sociálních věcí Jarošíkem Drábkem, který partnerům poděkoval za podíl na přípravách této akce. Konferenci označil za symbol budoucí spolupráce při zlepšování podmínek pro aktivní stárnutí a rozvoj mezigeneračního dialogu v ČR. V jejím samém závěru pak došlo k podepsání společného memoranda partnerů EY 2012 a MPSV zastoupeného náměstkem ministra pro sociální začleňování a rovné příležitosti Janem Dobešem, který následně sdělil: „*Jde o velmi důležitý a cenný materiál. Už kvůli tomu, že se na jeho vzniku podíleli především zástupci nestátního sektoru. Uděláme vše pro to, abychom situaci seniorů ve jmenovaných oblastech výrazně zlepšili.*“

» Prioritní témata NPPS 2013 až 2017

Mezi identifikovaná prioritní témata NPPS 2013 až 2017 patří:

- 1) Zaměstnávání starších osob
- 2) Celoživotní učení
- 3) Dobrovolnictví starších osob a seniorů
- 4) Kvalitní prostředí pro život seniorů
- 5) Mezigenerační dialog
- 6) Zdravé stárnutí
- 7) Péče o seniory

Na základě priorit byly vytvořeny tematické skupiny, které diskutovaly o konkrétních cílech a opatřeních v rámci jednotlivých priorit. Neméně důležitá je i oblast lidských práv, kterou se bude uvedený dokument rovněž zabývat.

» Zaměstnávání starších osob a seniorů

V tematické skupině *Zaměstnávání starších osob a seniorů* se jako zásadní objevila nutnost podpoření rozvoje age managementu ve firmách, organizacích a dalších institucích, neboť jeho využívání zvyšuje produktivitu práce. Age management představuje vytvoření podmínek, které zohledňují věk na úrovni politické a organizační, v řízení pracovních procesů i v oblasti fyzického a sociálního prostředí. Mezi opatření age managementu tak například patří péče o zdraví zaměstnanců, rozvoj pracovního

prostředí, přizpůsobení organizace práce, ergonomie práce, řízení směn podle podnětů zaměstnanců, rozvoj mezigenerační spolupráce či uspokojení z práce a zachování pracovní pohody².

Dalším diskutovaným tématem bylo i zvýšení pružnosti trhu práce, a to prostřednictvím rozvoje částečných úvazků a nových flexibilních forem práce, především pak pracovních míst sdílených mladším a starším zaměstnancem, jejichž fungování se MPSV rozhodlo pilotně ověřit v rámci projektu z OP LZZ ESF a v případě úspěchu následně rozšířit do praxe.

Členové v této tematické skupině rovněž diskutovali o motivačních nástrojích ke zvýšení podílu starších osob na trhu práce ve vztahu k nastavení systému důchodového pojištění.

» Celoživotní učení

Tematická skupina Celoživotní učení diskutovala o dvou zásadních oblastech, kterými jsou jednak zvýšení účasti na dalším vzdělávání ve vztahu k zajištění zaměstnatelnosti a udržení či navrácení starších pracovníků na trh práce a jednak rozvoj vzdělávacích aktivit mimo zaměstnání.

V první zmíněné oblasti bude nutné se zaměřit na zvýšení podílu osob zapojených do dalšího vzdělávání, který je v ČR pod průměrem celé EU. Členové tematické skupiny rovněž upozorňovali nejen na nízkou motivaci zaměstnavatelů podpořit další vzdělávání svých zaměstnanců, ale rovněž na neochotu zaměstnanců, u kterých stále často převládá názor, že vzdělávání končí s nástupem na trh práce.

V druhé oblasti se diskuze týkala především rozvoje Univerzit třetího věku (dále jen „U3V“) s důrazem na rozvoj virtuálních univerzit, které kromě obsahově náplně slouží i k rozvoji počítačových znalostí. Další jejich výhodou je i přenositelnost oborů na ty univerzity, které by je normálně nevyučovaly. Hlavním cílem virtuálních U3V je ale především jejich rozšíření mezi uživatele z menších měst a obcí. Virtuální U3V proto nabízí

»»» 46

² AIVD ČR. *Age Management: Komparativní analýza podmínek a přístupů využívaných v České republice a ve Finsku*. Praha: AIVD ČR, 2011.

45 <<<<

prostor pro skloubení dvou důležitých aspektů – společného setkávání, a tím i prevence sociálního vyloučení, a zároveň prostoru pro následné učení dle individuálních potřeb, neboť uživatel si může jednotlivé kurzy zpětně přehrát.

➤ Dobrovolnictví starších osob a seniorů

V tematické skupině Dobrovolnictví starších osob a seniorů probíhala diskuze především o proměně role seniorů, kteří již dávno nejsou „pouze“ příjemci dobrovolných aktivit, ale sami tyto dobrovolné aktivity poskytují. Podpora rozvoje dobrovolnictví je důležitá i z hlediska přechodu starších osob ze zaměstnání do důchodu. Tento významný milník v životě každého člověka může představovat náhlou ztrátu mnoha věcí, které byly doposud běžnou součástí života (např. ztrátu kontaktů, profesní identity, ztrátu možností překonávat nové výzvy aj.). Za klíčové lze přitom považovat strategie pro získávání dobrovolníků a jejich udržení. V tomto ohledu je nezbytný aktivní přístup, například rozvoj přípravných kurzů nebo zapojení do takových činností, ve kterých se později z účastníků stávají lektori. Právě účast na takových aktivitách může podpořit rozpoznání svých kompetencí, dovedností a potenciálu a rovněž odhalit hodnotu vlastních životních zkušeností a dovedností jakožto zdrojů pro zapojení se do dobrovolné činnosti.

V souvislosti s rozvojem dobrovolnictví v ČR může napomoci i příprava nového zákona o dobrovolnické službě, jehož cílem je vyjít vstříc požadavkům nestátních organizací. Nová právní úprava se bude týkat i těch organizací, které nejsou akreditované u Ministerstva vnitra, ale prokazatelně s dobrovolníky pracují³.

➤ Kvalitní prostředí pro život seniorů

Tematická skupina Kvalitní prostředí pro život seniorů se zabývala zajištěním finanční a místní dostupnosti dopravy, bydlení, služeb a kultury. V rámci oblasti bydlení bude nezbytné nejprve vymezit, jaké bydlení lze označit za bydlení vhodné pro seniory, tj. jaká je optimální situace, jakými způsoby bojovat proti osamocení a jaké jsou podmínky pro vznik fungujících soužití v rámci širších podmínek. Členové této tematické skupiny upozornili na to, že senioři jsou velmi heterogenní skupinou, a proto nelze upřednostňo-

Príspevek k mezigenerační solidaritě - Koncert skupiny Please The Trees se sborem seniorů Elpida

vat pouze jeden typ bydlení. Rovněž byla akcentována důležitost spolupráce mezi developery a municipalitami.

➤ Mezigenerační dialog

Členové tematické skupiny Mezigenerační dialog diskutovali o možnostech propojení generací skrze různé aktivizační projekty, které však zatím nemají takovou podporu jako sociální služby, ačkoliv jsou důležité pro svůj preventivní charakter sociálního vyloučení.

Pro zachování dobrého zdravotního stavu seniorů je rovněž důležité vytvářet podmínky pro zapojení do společnosti, čímž dochází ke zvyšování jejich pocitu užitečnosti. Členové skupiny se shodli, že každý může být užitečný, což u seniorů vzhledem k jejich zkušenostem a životní moudrosti platí dvojnásobně.

S tím souvisí rovněž změna postojů ve společnosti, která je ve velké míře ovlivněna médii. Senioři jsou často prezentováni v negativním kontextu a následně pak tyto negativní postoje přebírají s tím, že už žijí „na dluh“ a dávno by tu již neměli být.

➤ Zdravé stárnutí

V rámci tematické skupiny Zdravé stárnutí členové upozorňovali na fakt, že mnoho programů je zaměřeno jen na podporu skutečných seniorů namísto uplatňování celoživotního přístupu. Pro zdravé stárnutí je důležitá prevence. Ačkoliv jsou preventivní vyšetření seniorům nabízena, není o ně tak velký zájem. V tomto ohledu bude nutné nalézt vhodnou formu předávání informací a rovněž motivování seniorů k překonání případného strachu z účasti.

Dále se diskutovalo o významu samospráv a jejich zapojení do různých programů a udělování různých cen. Pro porovnání jednotlivých měst však neexistují relevantní data. V novém NPPS 2013 až 2017 by se proto měl objevit návrh na vytvoření sady indikátorů určené

přímo městům a dále podpora sdílení dobrých praxí na úrovni municipalit.

Ke zdravému stárnutí rovněž přispívá i trénování paměti, prostřednictvím něhož dochází k delšímu setrvání seniorů v domácím prostředí.

➤ Péče o seniory

Členové tematické skupiny Péče o seniory diskutovali o současném využívání příspěvku na péči, který by měl být vázán na konkrétní poskytovanou péči.

Důležitým tématem bylo i zvýšení prestiže neformálních pečovatelů a s tím související zajištění adekvátního vzdělávání pro rodinné příslušníky. Právě nedostatek znalostí se projevuje následně v jejich strachu o seniora pečovat.

Ačkoliv je obecným trendem co nejdelší setrvání v přirozeném prostředí do co nejvyššího věku seniorů, je nezbytné vytvářet nabídku všech forem péče, neboť preference seniorů se liší mimo jiné i dle velikosti místa bydliště seniorů. V souvislosti s technologickým pokrokem lze ve světě zaznamenat rozvoj služeb asistovaného života pro seniory a Česká republika by měla tento trend rovněž akcentovat.

Výstupy jednotlivých pracovních skupin spolu s postupnou tvorbou NPPS 2013 až 2017 budou uveřejněny na stránkách MPSV <http://www.mpsv.cz/cs/11696>. Na těchto stránkách lze rovněž nalézt další aktivity, které se v rámci EY 2012 budou realizovat.

V závěru roku 2012 dojde na závěrečné konferenci k představení výsledků společného úsilí všech partnerů EY 2012, kteří se do tvorby NPPS 2013 až 2017 zapojili, a zároveň k zhodnocení těchto výstupů z pohledu závazků, které byly stvrzeny podpisy memoranda na konferenci zahajovací.

PhDr. Lenka Bočková

Oddělení politiky sociálního začleňování
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
lenka.bockova@mpsv.cz

³ Tvorbu nového zákona má v gesci MŠMT ve spolupráci s MV a Radou vlády pro nestátní neziskové organizace.

www.muzes.cz můžes

ČASOPIS PRO TY, KTERÍ SE NEVZDÁVAJÍ

**ZDROJ INFORMACÍ
PRO VŠECHNY ZNEVÝHODNĚNÉ!**

reportáže, rozhovory, analýzy

Informace o sociálních službách, medicíně, rehabilitaci,
novinky v oblasti zdravotní péče, životní příběhy.

Vydává Sdružení přátel Konta Bariéry ve spolupráci s Nadací Charty 77. Adresa redakce: Melantrichova 5, 110 00 Praha 1. Vychází 12x do roka. Cena výtisku je 29 Kč, pro předplatitele 20 Kč. Celoroční předplatné 240 Kč, zvýhodněné dvouleté 380 Kč. Další informace vám rádi sdělíme na tel.: 224 242 973, 722 966 510, nebo pište na e-mail: info@muzes.cz

Předplatné časopisu si můžete objednat na:

www.periodik.cz, www.muzes.cz, bezplatné infolinie České pošty: 800 300 302

adrese: Postservis, oddělení předplatného, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz, fax: 284 011 847

Držitelé certifikátu Značka kvality v sociálních službách

www.znackakvality.info

Farní charita Litoměřice – Domov na Dómském pahorku

Posláním domova je poskytování pobytových, sociálních, ošetrovatelských a aktivizačních služeb seniorům, kteří zejména z důvodu vyššího věku, úbytku sil, zhoršeného zdravotního stavu a nepříznivé sociální situace nemohou žít ve svém domově a nemůže jim být poskytnuta dostatečná péče rodinou nebo jinými službami sociální péče. Pracovníci domova chtějí individuálním přístupem podpořit seniorovu samostatnost, udržet jeho míru soběstačnosti co nejdéle a umožnit mu prožít stáří v podnětném prostředí. Domov vytváří podmínky pro důstojný život uživatelů, aby mohli být sami sebou, mohli uplatňovat vlastní vůli a mohli jednat na základě vlastního rozhodnutí. Cílovou skupinou jsou osoby, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba domova pro seniory je poskytována mobilním i imobilním osobám, zařízení je bezbariérové. Nejsou přijímány osoby s těžkým psychickým onemocněním.

V domově jsou k dispozici dvou a jednolůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením, jídelna, bufet, tělocvična, společenská místnost, televizní koutky, kaple, ergoterapeutická dílna, zoo koutek, reminiscenční a internetový koutek a další prostory pro užívání a bohatou činnost obyvatel domova.

Budova je dvoupatrová, vybavená výtahem a v blízkosti centra. Kapacita zařízení: 108 lůžek domov pro seniory, 9 lůžek týdenní stacionář.

Příklad dobré praxe

V rámci zachování soběstačnosti uživatelů jsme v září roku 2011 na společné jídelně zavedli **snídaně formou bufetu**. Uživatelé tak mají možnost si sami vybrat podle chuti a množství. Tuto novinku jsme

zprvu zavedli na zkoušku, abychom si ověřili, zda uživatelům bude vyhovovat. Hned první den jsme se setkali s kladným ohlase. Nyní je to běžnou součástí stravování v našem zařízení.

**Farní charita Litoměřice –
Domov na Dómském pahorku**
Zahradnická 1534/4
412 01 Litoměřice

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	810,75 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Domov Odry, příspěvková organizace

Kapacita domova je 66 uživatelů, kteří jsou ubytováni ve třech různobarevných vilkách v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích. Budovy jsou obklopeny prostornou zahradou s altánkem, hřištěm pro seniory, ohradou pro kozy a několik slepiček a jezírky s vodními želvami a rybkami. Díky všem zaměstnancům, kteří se neustále s obdivuhodným entuziasmem snaží zvyšovat kvalitu péče a spokojenost uživatelů, dosáhl náš domov na „Cenu kvality“ v sociální péči. Naše pracovnice v sociálních službách získala 1. místo v „Národní ceně“. Naše zdravotní sestra byla mezi 3 finalisty v soutěži „Sestra roku“ a jedna naše pracovnice v sociálních službách získala ocenění na gerontologických dnech v Ostravě za výborné výsledky v aplikaci bazální stimulace a kraniosakrální terapie.

Příklad dobré praxe

Domov Odry se již několik let intenzivně věnuje reminiscenčním technikám a uživatelé velmi rádi navštěvují tzv. **vzpomínkové dýchánky**. Pro tento účel jsou v domově vytvořeny dobové koutky

a na zahradě je instalována trvalá výstava „Selský dvůr“, kde jsou vystaveny staré exponáty trakařů, máselnic, chomoutů, dojaček a jiných věcí blízkých mládí našich seniorů.

**Domov Odry,
příspěvková organizace**
Hranická 56
742 35 Odry

Certifikace

Ubytování	★★★★★
Strava	★★★★★
Volný čas a kultura	★★★★★
Partnerství	★★★★★
Péče	★★★★★
Bodové hodnocení	872,5 bodů
Celkové hodnocení	★★★★★

Příspěvky uveřejněné v této rubrice se nemusejí shodovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu a krácení příspěvků bez vědomí autorů i na případné odmítnutí urážlivých či jinak nevhodných příspěvků.

Pracovní příležitost pro naše uživatele

Zákon o sociálních službách nám ukládá povinnost poskytovat svým obyvatelům aktivizační a sociálně terapeutické činnosti, ale je v praxi potvrzenou pravdou, že každý člověk, i ten s postižením, potřebuje vidět, že něco dokázal, že něco umí a že je prospěšný svému okolí. A na to je jediné řešení – pracovat. Už dlouhodobě se snažíme naše klienty zaměstnávat. Stát, jako ostatně v mnoha dalších věcech, místo aby podporoval, tak ruší a zakazuje, tudíž je velmi těžké zaměstnat lidi s větším stupněm postižení smysluplnou činností v běžných komerčních firmách. Takže dokud náš stát a jeho představitelé nedostanou rozum, musíme pracovní příležitosti vytvářet sami. Vytváříme nejen pracovní příležitosti pro naše obyvatele a efektivně využíváme materiálního zázemí, které máme, ale další přidanou hodnotou je šance vytvářet v rámci těchto činností zisk, který je poté možno znovu použít na rozvojové aktivity našich sociálních služeb. Nezanedbatelnou devizou této činnosti je samozřejmě propagace celé naší organizace, která nám pak přináší spolupráci s dalšími dárci, sponzory, dobrovolníky apod.

Ze všech těchto důvodů se před lety zrodil další nápad jak rozšířit naše akti-

vity. Čekali jsme na vhodnou příležitost a ta přišla v únoru letošního roku. Dostali jsme nabídku pronajmout si stylovou hospůdku v nedaleké obci. Během 14 dní jsme vysmýčili každou pavučinu, vymalovali, předělali kuchyni, opravili a vylepšili zanedbaný interiér, rozjeli PR aktivity, vytvořili informační cedule, spustili nové webové stránky, uzavřeli smlouvy s dodavateli a 2. března jsme za zvuku kytar tramských kamarádů otevírali stylovou kocbeřskou hospůdku s názvem

„Barevná dřevěnka“. Naši obyvatele zde zajišťují úklidové práce a pomocné práce v kuchyni.

Zpočátku se jednalo o aktivitu v rámci doplňkové činnosti, ale od května byla tato činnost registrována jako sociálně terapeutická dílna. Číšníci i kuchaři budou splňovat zákonné podmínky na vzdělání pracovníků v sociálních službách, a tudíž budou jednak vařit nebo obsluhovat návštěvníky a zároveň budou zajišťovat asistenci našim obyvatelům při jejich nové práci.

Od května nabízíme našim hostům nejen skvělé krkonošské pivo, dobrůtky na chuť (kuřecí křídla, bramboráčky, domácí nakládané hermelíny, salám s octem, chleba se sádlem a škvarky apod.), ale i jednoduché české menu i s polévkou za 55 Kč.

Jedná se o jedinou hospůdku v obci. Hospůdka má svoji tradici, na kterou chceme navázat. Kromě šipek a kulečníku si mohou návštěvníci zaspívat každý první pátek v měsíci při kytarě s tramskými kamarády a od léta ochutnat i točenou zmrzlinu. K tomu je bude hřát vědomí, že pomohli dobré věci.

Bc. Lenka Šarková
Barevné domky Hajnice
www.barevnadrevenka.cz

Okénko České asociace Sport pro všechny

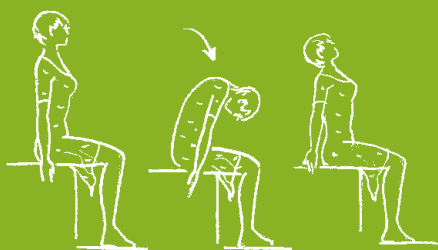
Cviky na protažení svalstva trupu

Cvik č. 1

Sed na kraji postele, paže volně podél těla:

Doba 1–2: obloukem ramen vpřed mírný ohnutý předklon horní části trupu a hlavy, dlaně vzhůru.

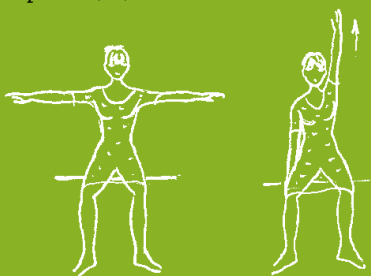
Doba 3–4: obloukem ramen vzad mírný hrudní záklon, hlava v prodloužení trupu, dlaně vpřed (opakovat 5x)

Cvik č. 2

Sed pokrčmo roznožný (na kraji postele), upažit:

Doba 1–4: levá vzpaží (tah paže vzhůru), pravá připaží a čelným obloukem opačně (8x)

Cvik č. 3

Sed na kraji postele, ruce na kolena:

Doba 1–4: pravá přednoží, špičku dopnout, předklon - levou rukou se dotknout co nejdál pravé nohy a vzpřim

Doba 5–8: opačně (6x)

Autor: **PhDr. Marie Skopová**
členka Komise seniorů ČASPV
Kresby: **PhDr. Ladislav Růžička**

Střípky vzpomínek

Začátkem letošního roku proběhl v Centru sociálních služeb v Prostějově slavnostní křest knihy nazvané „Střípky vzpomínek“. Autory této knížky se stali samotní uživatelé. A jak tento nápad vlastně vzniknul? V našem zařízení již několik roků cíleně pracujeme se vzpomínkami. Reminiscenční terapie nabízí velmi rozmanité formy a možnosti práce se seniory v rezidenčním zařízení, jednou z nich je i sepsání životního příběhu, knihy života nebo kroniky života.

Při své práci aktivizačních pracovníků jsme se tentokrát zaměřily na reminiscenci individuální, pro uživatele, kteří jsou imobilní, většinou mají vážné zdravotní obtíže, ale verbálně komunikují.

Celý proces sepsání knihy trval déle než rok. Nejprve bylo nutné vytvořit metodiku sepsání životního příběhu (sepisování vzpomínek se může stát i součástí individuálního plánování služby). Metodika mimo jiné obsahuje dohodu pravidel s uživatelem. Např. pokud se uživatel rozhodne pro sepsání vzpomínek, sám si stanovuje, kdo mu bude pomáhat (který pracovník, dobrovolník, rodinný příslušník), zda souhlasí či nesouhlasí s uveřejněním a kde, kdo se na knihu může podívat, kde bude uložena, co se s ní stane, až zemře. Zda si bude vzpomínky zapisovat sám, diktovat, nebo nechá na pracovníkovi, aby je volně sepsal, a následně je pak bude připomínkovat a upřesňovat. Ručně psané texty potom pracovník přepisuje na PC nebo naskenuje. Vzhledem ke zdravotnímu stavu téměř všichni naši uživatelé vzpomínky diktovali.

Dalším důležitým krokem byla motivace pracovníků. Čekal je nesnadný úkol, a to povzbudit sebevědomí, odvahu

a chuť klientů vzpomínky sepsat. Starší lidé velmi rádi své vzpomínky, zážitky a prožité zkušenosti vyprávějí, ale už pro ně není běžný písemný záznam. Nebylo snadné přesvědčit je, že každá vzpomínka, ta radostná, ale i smutná, je jedinečná, neprožil ji žádný jiný člověk na světě a že pokud chtějí, mohou ji zanechat jako odkaz. Pro sebe, své blízké nebo mladším generacím. Po překonání prvotního ostychu se u mnohých uživatelů opravdu probudila chuť a zájem zapojit se do společného díla a přidat svůj střípek ze života. Myslím, že pro naše uživatele byl motivačním prvkem také pocit sounáležitosti, šlo o společné dílo lidí stejné generace.

Na knize se podílelo patnáct uživatelů a kniha obsahuje třicet vzpomínek obohacených o dobové fotografie či vlastní ilustrace. Témata příspěvků jsou velmi různorodá, odrážejí dobu prvorepublikovou, válečnou, politickou dobu minulého režimu až po současnost, některé jsou humorné, některé košilaté, některé smutné, ale hlavně, všechny jsou přímo ze života.

Knihu jsme s laskavým svolením našeho zařízení vytiskli na běžné počítačové tiskárně nejprve ve formátu A4 velkým písmem, aby byla dobře čitelná pro naše uživatele. Vyvrcholením celého ročního

Křest knihy

úsilí byl slavnostní křest knihy a předání výtisku každému z autorů. Nechyběl také přípitek a poděkování. Příjemná atmosféra tohoto setkání byla nasycena naplněním, pocity vlastní hodnoty a hrdosti. Nadšení autorů pro pokračování v psaní neopadlo, naopak, už teď máme nové příspěvky pro další díl „Střípků.“ A co nás velmi těší, je zájem o sepisování vlastních knih života. Zajímavým postřehem je, že tento zájem projevují více muži.

Zmenšenou formu knihy ve formátu A5 jsme vytiskli stejným způsobem. Je obohacena o další ilustrace, které s nadšením vytvořil jeden z autorů. Slouží k reprezentaci našeho zařízení, pro rodinné příslušníky nebo jako dárek od uživatelů pro své blízké. Cena výtisku je 30 Kč. Dva výtisky jsme darovali Městské knihovně v Prostějově.

Sepisování životních příběhů je sice časově náročné, ale jde o déletrvajícím proces, kdy se mezi pracovníkem a uživatelem vytváří opravdový a smysluplný vztah založený na důvěře. Uživatelé se těší na další návštěvu, připravují se na ni, jsou vytrženi ze všedního dne.

Tato kniha přinesla hřejivý pocit nejen klientům, ale i rodinným příslušníkům a ošetřujícímu personálu. Dokazuje totiž, že ani pokročilý věk, vážná zdravotní omezení a pobyt v institucionální péči domova pro seniory nemusí být překážkou při naplňování osobní identity a kvality života starého člověka. V neposlední řadě má kniha pro mladší generace výpovědní hodnotu o zkušenostech a životě obyčejných lidí v historickém kontextu.

Bc. Petra Zbořilová

Centrum sociálních služeb Prostějov

Střípky vzpomínek – kniha, kterou sepsali sami uživatelé

UKÁZKY Z KNIHY

PROZRAZENÝ MIKULÁŠ

To, co chci vyprávět, se odehrálo, když moje sestra měla malé děti. Ty moje byly tou dobou už trochu dospělé. Bylo Mikuláše a všude hromady sněhu. Jako všude na vesnicích se Mikuláš oslavoval. Nakoupili jsme dárky a já jsem šla k sestře udělat Mikuláše. Manžel býval na montážích, tak jsem šla sama. Soused dělal tenkrát čerta. Děti kulily oči, společně jsme se modlili a děti slibovaly, že budou hodné. A pak se mladší chlapec pozorně zadíval, prohlížel si nás a říká: „Mikulášu, ty máš takovy papuče jak naša teta. A naušnice máš jak naša maminka.“ Měly jsme je se sestrou stejné. K tomu nebylo co dodat. Takže takto přestal malý Vítek věřit na Mikuláše a ještě dnes, když si na to vzpomeneme, se tomu smějeme.

Paní M. B.

Zapsala: **Ivana Kapláňková**

MŮJ SEN

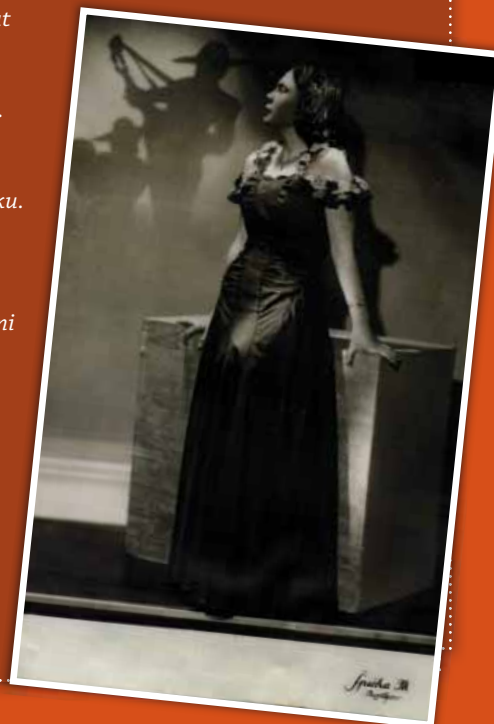
Svoje úplně první večerní šaty jsem si ušila už na dívčí škole. Chtěla jsem dokázat paní ředitelce, že něco umím, že něco dokážu, že nebudu švec, jak mi říkávala. Byly to dlouhé taftové šaty, oranžové, měnící se dozelena. Byly krásné. Nechala jsem se v nich vyfotit u Špičků. Tento model jsem si sama předváděla na závěrečné školní módní přehlídce.

Teprve pak jsem chodila do Oděvní mistrovské školy v Prostějově, byla jediná v republice. Musela jsem čekat tři roky, než jsem se tam dostala. Moc jsem toužila otevřít si potom vlastní krejčovský salón, mít pár švařlen, navrhovat a šít modely. Bohužel, sotva jsem dostala vysvědčení, komunisti zrušili všechny řemeslníky. Můj sen se mi už nikdy nesplnil. Ale přesto, večerní toalety jsem začala šít tajně, na černo. Šila jsem taky pro svou přítelkyni Věru Lejskovou, klavírní virtuosku. Na šatech pro její vystoupení v Paříži jsem si dala obzvlášť záležet, aby bylo vidět, co my Češi umíme. Ráda vzpomínám, jakou pozornost jsme s přítelkyní vyvolaly se svými toaletami na plese filharmoniků v Brně. Byly jsme jediné v dlouhém řobě s odhaleným dekoltem. V té době tato móda teprve začínala, vzbudily jsme velkou pozornost.

Jen bych si přála vidět všechny ty šaty, co jsem za život ušila, v řadě za sebou. Škoda, že nemám víc fotografií. Ty, co zůstaly, si moc ráda prohlížím.

Paní F. L.

Zapsala: **Petra Zbořilová**

Střípky z domova

Soutěž Kalendář roku 2012

Praha – Časopis Typografia ve spolupráci s agenturou M. I. P. Group, a. s., uspořádal již 12. ročník prestižní soutěže Kalendář roku. Cílem soutěže je podpořit kreativitu, tiskovou a grafickou úroveň kalendářů v České republice a vyzdvihnout výjimečná díla v této oblasti.

Do soutěže byl přihlášen kalendář Agentury APPN, o. s., Tichý svět 2012 – zachycující na fotografiích znak TICHŮ v českém znakovém jazyce, a to v podání slavných českých hereček. Kalendář vznikl pod záštitou paní Kláry Issové u příležitosti slavnostního otevření Tiché kavárny – první pražské kavárny s neslyšící obsluhou. Posláním kalendáře je upozornit na tichý svět plný překážek, ve kterém žijí neslyšící své životy uprostřed světa slyšících.

Porota složená z odborníků a profesionálů v oblasti polygrafie, fotografie a dalších mediálních odvětví ocenila kalendář hned ve dvou kategoriích. Kalendář Tichý svět 2012 získal 2. místo v kategorii „Fotografie“ a 1. místo v kategorii „Vyjádření sociální role“.

Slavnostní vyhlášení soutěže se uskutečnilo ve čtvrtek 22. března 2012 ve večerních hodinách v prostorách Národního technického muzea. Cenu z rukou generálního ředitele technického muzea Bc. Karla Ksandra přijala ředitelka Agentury APPN, o. s., Mgr. Marie Horáková.

Kalendář je možné objednat na emailové adrese: office@appn.cz.

Zakoupením kalendáře přispějete ke zmírnění bariér mezi slyšícími a neslyšícími.

Mgr. Marie Horáková
APPN

Plný kufr vzpomínek

Kobylá nad Vidnavkou – V Domově důchodců Kobylá nad Vidnavkou jsme přistoupili již v loňském roce k zavádění konceptu Bazální stimulace. Velmi zajímavým prožitkem si pracovnice získaly pozornost uživatelů, a to prvkem optické stimulace s činností „Plný kufr vzpomínek“.

Při běžné péči pracovnice navazovaly kontakt s uživatelkou, která měla potřebu stále prohlížet své osobní věci v šuplíku nočního stolku. Při dalších setkáních se domluvíly a stanovily si individuální cíl, kdy společně vytvořily malou sbírku osobních věcí uživatele nejmilejších. Snad nejčastěji používanou osobní věcí se stala „Velká kuchařská kniha“, kdy uživatelka společně s pracovníci vzpomíná na doby, kdy vařila manželovi a dětem, která jídla nejraději vařila, co se jí osvědčilo, vzpomene i na nějaké nápady a rady, které potěší i pracovnice.

Podnětná činnost dokázala přimět další naši seniorku k tomu, aby začala sepsovat řadu receptů, které si sama dokonce vymýšlela.

Taková práce je opravdu již poslání a děkujeme všem pracovnícím v sociálních službách ve všech zařízeních k jejich odhodlání setrvat na svých pracovních pozicích a být nablízku těm, kteří to potřebují.

Jitka Zdražilová
sociální pracovnice
(redakčně kráceno)

III. ročník SeniorSTAR

Vsetín – 13 obcí a měst Zlínského kraje vyslalo svého zástupce – zpěváka, aby je reprezentoval na pěvecké soutěži pro seniory SeniorSTAR, kterou pro ně zorganizovala Diakonie ČCE Vsetín. Velký sál Domu kultury zaplnili hosté, fanoušci, zpěvačky pěveckého souboru Rosénka, cimbálová muzika Vsacan a média.

Letošní ročník SeniorSTAR se začal připravovat již na přelomu roku, kdy byly osloveny obce a města Zlínského kraje,

aby vybrali svého zástupce a poslali ho do soutěže. Některé obce odvážného zpěváka nenašly, jiné jich měly víc a musely proto učinit vlastní výběr. Nakonec se v Domě kultury Vsetín sešli soutěžící reprezentující Valašskou Bystřici, Nedakonice, Lidečko, Valašskou Polanku, Dolní Bečvu, Rožnov pod Radhoštěm, Hovězí, Bratřejov, Ostrožskou Lhotu, Lešnou, Zašovou, Tlumačov a Vsetín.

Hodnotné dárkové koše od COOP Jednoty spolu s křišťálovou plakétou a diplomem si nakonec odnášeli: 1. místo Miroslav Poruba z Dolní Bečvy, 2. místo Antonín Baran z Valašské Polanky, 3. místo Stanislav Tomanec ze Vsetína. Vítězem diváckého hlasování se stala Bohumila Špůrková ze Zašové.

Diakonie Vsetín akci pořádala za finanční podpory Ministerstva kultury, Zlínského kraje a dalších sponzorů. Mediální partneři akce byli Rádio Valašsko, Beskyd TV a Vsetínské noviny.

Marta Vodáková
Diakonie ČCE Vsetín
(redakčně kráceno)

Sportovní hry seniorů

Kněžmost – Ve sportovně rekreačním areálu Ráj v katastru obce Kněžmost nedaleko známého rybníka Branžež se ve středu 16. 5. 2012 uskutečnil první ročník Sportovních her seniorů. Akce se zúčastnili obyvatelé tří domovů seniorů z Libereckého kraje. Finančně konání dne podpořila krajská organizace Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR. V celkovém pořadí se z vítězství radovalo družstvo z Turnova, druhé místo si odvezli účastníci z Českého Dubu a bronz potěšil seniory a seniorky ze Semil.

Myšlenka na organizaci sportovního dne se zrodila rychle a ještě rychleji byla uskutečněna. „Využili jsme možnost připravit pro naše klienty příjemné odpoledne. Dohodli jsme se na uspořádání akce s kolegy ze Semil a z Českého Dubu. Od prvního nápadu k jeho úspěšné realizaci uběhlo jen pár týdnů,“ řekl Jaroslav Cimbál, ředitel Zdravotně sociálních služeb Turnov. Vedle klientů této organizace se dne zúčastnila družstva klientů z Do-

Střípky z domova

mova důchodců Český Dub a ze Sociálních služeb města Semily.

Organizátoři připravili pro soutěžící pestrou nabídku soutěží, které byly přizpůsobeny zdravotnímu stavu účastníků a samozřejmě i jejich věku. „Podílel jsem se na průběhu soutěží spojených s hraním minigolfu. Byl jsem příjemně překvapen, jak golf všechny hráče i hráčky zaujal. Soutěže jsem si sám vyzkoušel a tím víc si šikovnosti účastníků vážím,“ konstatoval Radim Pochop, ředitel Domova důchodců Český Dub.

První ročník sportovního klání v krásné přírodě Českého ráje se vydařil. Všichni zúčastnění věří, že nešlo o ročník poslední.

Bc. Radim Pochop

Domov důchodců Český Dub

Masopust

České Budějovice – Počátkem února uspořádali zaměstnanci pro obyvatele Domova pro seniory Máj v Českých Budějovicích masopustní zábavu. Stejně jako každý rok bylo toto veselí uskutečněno pod rouškou masek. Tentokrát byla tématem třicátá léta. Zaměstnanci převlečení do dobových obleků spolu s klienty a již tradičně pozvanými římovskými koledníky vytvořili skutečně velice příjemnou atmosféru. K poslechu a tanci hrála dechová kapela Samsonka.

K Masopustu zcela nepochybně patří i dobré jídlo a pití. Podávaly se zabijačkové pochoutky – tlačěnka, jitrnice, jelítka a vaječný aspik. Určitě nemohly být postrádány masopustní koblihy. Při naší čilé zábavě nechybělo ani točené pivečko a odpolední káva.

Vyvrcholením masopustního odpoledne bylo vystoupení dvou něžných krásek z řad našich zaměstnankyň, které zatančily na píseň: „Babičko, nauč mě charleston“. Co vám budu povídat, rozvrtěly svým pohybovým umem všechny přítomné!

Ve večerních hodinách jsme se pak všichni loučili najedením, vytančením, dobře

naladěním, příjemně unavení, zkrátka absolutně spokojení.

Mgr. Andrea Papanová

sociální pracovnice

Domov pro seniory Máj

České Budějovice

Konference na téma „Reminiscence a domov“

Praha – Dne 15. března 2012 proběhla v našem zařízení odborná konference na téma „Reminiscence a domov“ – Využití reminiscenčních metod v neformální i formální péči o seniory. Konferenci organizovalo Centrum pro sociologii medicíny a zdravotnictví, o. s., a Domov pro seniory Slunečnice.

Konference se účastnilo více než 70 pracovníků převážně z domovů pro seniory z různých krajů České republiky.

Dopolední program byl zaměřen na prezentaci příspěvků k tématu. Přednáškový cyklus zahájil pan doktor Zdeněk Kalvach. Na téma „Pohled na seniora jako člověka“ pokračovala paní doktorka Naděžda Špatenková se zkušenostmi z Univerzity třetího věku a z oblasti péče o pozůstalé. Následovala přednáška paní magistry Renáty Nentvichové Novotné, která promluvila o „Využití validace v péči o člověka s demencí“, cyklus přednášek uzavřela paní doktorka Hana Janečková přednáškou spojenou s video projekcí, ve které účastníky seznámila s projektem „Vzpomínejme společně“.

Odpolední program byl strukturován jako „Tržiště myšlenek a nápadů“, kde si pracovníci předávali své zkušenosti z praxe.

Program celého dne provázela myšlenka důležitosti zaměření se na důstojnost a smysl života seniorů. Konference byla účastníky hodnocena velmi pozitivně, vítali možnost předávání si zkušeností z praxe. Věříme, že se nám podaří uskutečnit i v budoucnu další odborné konference na aktuální témata týkající se seniorských témat.

Mgr. Renáta Nentvichová Novotná

Domov pro seniory Slunečnice, Praha

Prohlídka zařízení

Vratislavice – Černou mýrou každého poskytovatele sociálních služeb je vznik požáru a jeho masivní rozšíření v budovách a jejich okolí. Vždyť například obyvateli našeho domova jsou senioři, osoby s různým zdravotním i tělesným postižením. Proto jsme se rozhodli ve spolupráci s firmou Petr Kohout – Hasičský servis sjednat prohlídku našeho zařízení se členy Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje. Od nápadu byl už jen kousek k vlastní realizaci.

3. dubna v 8,30 přijelo před Domov pro seniory Vratislavice nad Nisou pět hasičských aut, jejichž příjezd možná vylekal nejednoho kolemjdoucího. Preventivní prohlídka měla svůj jasný cíl. Seznámit hasiče s důležitými informacemi o zařízení, jakými jsou např. počet budov, oddělení a klientů, umístění klíčů, personální zabezpečení na jednotlivých odděleních ve směnách i v časech nebo specifika a možnosti spojené s mobilitou seniorů. Kromě prohlídky se hasiči seznámili s dispozičním řešením interiérů všech budov a prohlédli si také okolí domova. Od 3. 4. do 5. 4. 2012 se v našem zařízení vystřídaly celkem 3 směny hasičů.

I přes velké sympatie a úctu k profesii

hasičů je naším velkým přáním, abychom se pracovně nikdy nemuseli setkat.

Miloslav Vodrážka, ředitel

Domov pro seniory Vratislavice

nad Nisou, p. o.

Zabijačka

Kroměříž – Domácí zabijačka patří mezi staré zvyky. Proto jsme ji uspořádali pro klienty DZR Strom života již podruhé. Velké díky a uznání patří zemědělskému podniku Kvasicko, které nám prasátko darovalo.

Klienti se této akce účastnili a sami se na ni i podíleli (loupáním cibule, česneku či křenu). Nechyběly ani koláčky, které neodmyslitelně ke správné zabijačce patří. Není to jen další akce pro klienty. Zde se na všem podílel ochotný personál (napekl koláče, uvařil zelí, kroupy anebo dodal vlastní nádobí...). Za to všem patří

Střípky z domova

velké díky. Klienti si užívali a vyzkoušeli vařené maso přímo z kotle, pečené maso se zelím, bílou i černou polévku, jitrnice či škvarky. Byl to den plný zážitků, vzpomínek a dobré nálady.

Je dobré vědět, že jsou mezi námi lidé, kterým na starší generaci záleží a dělají pro ni maximum.

Personál DZR Strom života

Dobrovolnický den

Tábor – Sobotní odpoledne 14. dubna patřilo v Centru Kaňka prvnímu Dobrovolnickému dni. „Cíl našich dobrovolnických dnů je naprosto jednoduchý – sejít se a přitom nám pomoci se zahradními pracemi, na které v rozpočtu nezbyvají peníze. Protože ten letošní jarní Dobrovolnický den nás překvapil tím, jak byl pro všechny zúčastněné příjemný, chceme z něj udělat tradici a pravidelně pozvat k nám do Kaňky kromě rodičů, zaměstnanců a přátel i zástupce z tábořských firem a představitele města. Vycházíme z jednoduchého předpokladu – vzhledem k počtu našich klientů je velmi pravděpodobné, že každý z nás má ve svém okolí rodinu, která pečuje o dítě s postižením. Proto by mohlo být v zájmu nás všech pomoci vytvořit těmto dětem příjemné prostředí. Vedlejší, ale nezanedbatelný efekt je prostý fakt, že se s jejich rodinami, které jsou v čele našich

dobrovolníků, příjemně a užitečně sejdeme a podpoříme je,“ vyjádřili se organizátoři z Centra Kaňka. „Je pro nás velmi povzbudivé, že na naši prosbu o pomoc zareagovalo tolik lidí.“

Příjemný pracovní piknik se uskutečnil nejenom díky entusiasmům a aktivitě zaměstnanců, rodin klientů a přátel Centra Kaňka. Ke zdárnému průběhu přispěla významně i společnost Rumpold, která zdarma přistavila kontejner na zahradní odpad. Svou podporu nám projevili i další sponzoři: výborné špekáčky dodal pan Pejša z firmy Hana Pejšová – Veles Planá nad Lužnicí a pečivo dodal pan Adamec – firma Pekařství Štefka, s. r. o., Sezimovo Ústí. Děkujeme!

Ing. Ludmila Budilová
Centrum Kaňka, Tábor

Turnaj ve futsalu

Záluží – Na 3. ročník strakonického futsalu jeli fotbalisté z Klíčku s vysokými ambicemi a v téměř nejsilnější možné sestavě. Už první utkání s favorizovaným vítězem minulých ročníků, domovem z Osek, přineslo rozčarování z porážky. Soupeř zvítězil 4 : 0. Naději na lepší umístění přinesl hned druhý zápas

s Pohodou Javorník a výhra „klíčkařů“ 4 : 1. S Lochovicemi již na začátku třetího utkání modří vedli o dva góly, ale náskok dokázali promarnit a k závěru horko těžko srovnali výsledek na remízu 4 : 4. Nejhořčí pilulku však museli naši fotbalisté spolknout ve svém posledním souboji s domácími Strakonice a výsledek 3 : 11 je posunut až na 4. místo.

Pochvala patří především zálužskému brankáři Milanu Kotaškoví, ale i ostatním fotbalistům: Borisi Foltanovičovi, Michalu Vladykovi (naš nejlepší střelec), Jiřímu Vladykovi, Michalu Náhlovskému, Vratislavu Tomkovi a Jiřímu Kotaškoví.

Dennímu stacionáři ve Strakonici se podařilo připravit výborný turnaj, který se hrál ve dvou halách, a jako tečku pořadatelé umožnili všem zúčastněným opéci si špekáčky přímo ve sportovním areálu.

Mgr. Petr Brázda, ředitel

Denní a týdenní stacionář Klíček Záluží

Senioři a děti tvořili mezigenerační strom

Strakonice – V terapeutické dílně v Domově pro seniory v Lidické ulici ve Strakonici vznikaly symbolické mezigenerační stromy z papíru. Stromy nemusí mít jen větve a listy. Na těch, které vytvořili senioři domova spolu s dětmi z Dětského domova v Písku, vyrostly místo listů ruče. Děti společně s klienty domova si své dlaně obkreslily na barevné papíry, všichni se křestními jmény na papírové dlaně podepsali a pak je nalepili na předem připravené koruny stromů. Při tvorbě si senioři s dětmi navzájem sdělili své životní postoje a zážitky. A o to také šlo. Mezigenerační propojení se nejlépe daří při společné tvorbě. Stromy o velikosti jeden a půl metru si rozdělily oba domovy. Jeden zdobí jídelnu seniorů, z druhého na všechny příchozí mávají dlaně hned u hlavního vchodu dětského domova.

Hana Petrovcová

Městský ústav sociálních služeb

Domov pro seniory Lidická, Strakonice

Jarní festival zájmové činnosti

Pržno – Areál příspěvkové organizace Náš svět v Przně se stal dne 16. 4. 2012 dějištěm již pátého ročníku tradiční jarní akce s názvem Jarní festival zájmové činnosti. Velmi zajímavý a nabitý program si svými vystoupeními připravili uživatelé sociálních služeb z příspěvkové organizace Čtyřlístek z Ostravy, žáci Základní umělecké školy Leoše Janáčka a Základní školy Frýdlant nad Ostravicí, žáci Mateřské a Základní školy Pržno, uživatelé sociálních služeb denního stacionáře Škola života z Frýdku-Místku, žáci Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Frýdek-Místek, příspěvková organizace, žáci Základní školy Škrobálková, Ostrava-Kunčičky a také uživatelé sociálních služeb příspěvkové organizace Náš svět. Festival byl přínosný nejen pro uživatele sociálních služeb, pro které znamenal se-

Střípky z domova

tkání s přáteli z jiných zařízení, navázání nových přátelských vazeb, ale také smysluplný pro ostatní účinkující bez zdravotního postižení, kteří měli možnost zdokonalit si komunikaci se zdravotně postiženými vrstevníky. V neposlední řadě byl zpříjemněním běžného dne. Závěrem akce byli všichni účinkující za svá vystoupení odměněni dortem. Děkujeme všem zúčastněným, studentům ze Střední zdravotní školy ve Frýdku-Místku za pomoc při organizaci a všem, kteří se podíleli na přípravách tohoto festivalu. Velké poděkování patří sponzorům a příznivcům zařízení, bez nichž bychom festival nemohli uspořádat. Těšíme se na další setkání.

Bc. Taťána Vlková
pracovnice vztahů k veřejnosti
Náš svět, příspěvková organizace
Frýdlant nad Ostravicí

Přátelské posezení Stromu života

Brno – Domov pro osoby se zdravotním postižením Tereza uspořádal pod záštitou starosty městské části Brno-Řečkovice a Mokrá Hora Mgr. Marka Viskota dne 17. 5. 2012 integrační akci „Přátelské posezení s hudebním doprovodem u Stromu života Domova Tereza“. Právě pan starosta byl před třemi lety přítomen při vysazení tohoto stromu. S uživateli Domova Tereza zasadili „Strom života“ – lípu – jako symbol rovnosti. Akce se uskutečnila na prostranství mezi bytovými domy Novoměstská 41–45 v Brně-Řečkovících. Díky asistenci studentů z řečkovického gymnázia se akce mohli zúčastnit všichni uživatelé Domova Tereza. Program, kterého se účastnilo přes sto návštěvníků, zahájila vedoucí Do-

movy Tereza Bc. Jana Ondrušková, dále následoval příspěvek starosty Mgr. Marka Viskota. Tito poté symbolicky zalili strom. Zalévání se účastnili i zástupci z dalších přítomných organizací. O bohatý a pestrý hudební program se postaraly organizace, které spolupracují s uživateli Domova Tereza. Hudební pásma představili žáci ze ZŠ Novoměstská, ZŠ Horácké náměstí, Soukromé ZUŠ Universum, uživatelé z Domova Nojmánek, Domova Tereza, Denního stacionáře Gaudium a občanského sdružení Veleta. Celým programem provázela Barbora Kostková, sociální pracovnice domova.

Smyslem této akce bylo zachování tradice každoročního setkávání lidí u Stromu života symbolizujícím rovnost všech lidí, kteří chtějí žít společně bez ohledu na své společenské, věkové nebo zdravotní znevýhodnění.

Mgr. Kristýna Kvaltinová,
vedoucí vychovatelka
Domov Tereza, Brno-Řečkovice

Senioři se čarodějnic nezalekli

Blansko – Pach síry, spálených bylinek a připálených lektvarů se nesl celým SENIOR centrem Blansko v pondělí 30. dubna, kdy sem dorazily na svůj v pořadí už 853. všečarodějnický slet nejslavnější ježibaby, čarodějnice a jedubaby. S hudebním doprovodem potulných černo-horských harmonikářů z rodu Kršků se uživatelé na chvíli ocitli na pravém čarodějnickém sabatu před Filipojakubskou nocí. Vůně opečených párků a lahodné doušky chladivého chmelového moku tomu všemu dodaly tu správnou mystickou atmosféru. Pochvalu si zaslouží obyvatelé domova i zaměstnanci, kteří neváhali a oblékli si čarodějnické kostýmy. A že jim to slušelo!

Bc. Petr Novotný, DiS.
sociální pracovník
SENIOR centrum Blansko, p. o.

Taneční soubor bodoval na festivalu v Semilech

Žampach – V posledních dubnových dnech se konal v Semilech již patnáctý ročník tanečního festivalu „Patříme

k sobě“, jehož se každoročně účastní i taneční soubor GINKO z Domova pod hradem Žampach. Čtyřdenního tanečního festivalu se letos zúčastnilo na 30 souborů (400 účinkujících) z celé republiky a návštěvnost činila více než 2000 lidí. Taneční soubor GINKO reprezentující Domov pod hradem Žampach zde představil nové taneční vystoupení na skladbu Loutky od skupiny Sto zvířat.

Festival v Semilech však není jen tancování, pro účastníky a návštěvníky je připraven i bohatý doprovodný program, o němž nám více řekl Marian Ježek, člen souboru a obyvatel domova: „Stihli jsme toho opravdu hodně, byli jsme v 3D kině, na bowlingu, přijali nás na radnici a večer byla diskotéka a vystoupení Michal David Revival.“ Členové žampašského souboru GINKO posílají poděkování pořadatelům a vzkaz, že již nyní se těší na příští XVI. ročník festivalu.

PaedDr. Luděk Grätz, ředitel
Domov pod hradem Žampach

Velikonoce v PS Homediss

Hodonín – Dne 3. 4. 2012 pořádala Pečovatelská služba Homediss, o. p. s., první ročník tvořivých dílen na téma Velikonoce. Vyráběly se různé věci jak z vajíček, tak z papíru, ale největším překvapením bylo vázání košíků z novin. Tuto metodu nám přišla představit uživatelka ze Zeleňého domu pohody. Zábava byla v plném proudu a všichni se moc bavili.

V rámci této akce byla také možnost měření cholesterolu. Těto nabídky využilo hodně uživatelů.

Petra Šefčíková
Pečovatelská služba Homediss, o. p. s.

Není čas na experimenty

Chraňte kůži svých klientů kosmetikou
Menalind professional

Nutriskin Komplex vytváří na pokožce ochrannou vrstvu a tím ji chrání před škodlivými vlivy. Přispívá k lepší elasticitě kůže a zlepšuje buněčný metabolismus. Obsahuje:

- Esenciální mastné kyseliny
- Aminokyseliny
- Mandlový olej
- Kreatin

Emulze voda v oleji

Zajišťuje hloubkovou a dlouhodobou hydrataci pokožky.

Příjemná svěží vůně a neutralizér zápachu.

Pumpička pro snadné a úsporné dávkování. Nový tvar se zarážkami zabraňuje proklouzávání.

Menalind®
professional

Pro více informací volejte na bezplatnou linku
800 100 333, navštivte www.hartmann.cz
nebo pište na kontakt@hartmann.cz